

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 10. SEPTEMBRA 1981

ŠTEVILKA: 35 ○ LETO: XXX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

XIX. POSVETOVANJE STROKOVNJAKOV SLOVENSKE METALURGIJE V PORTOROŽU

V Portorožu bo 1. in 2. oktobra posvetovanje strokovnjakov iz slovenskih metalurških delovnih organizacij. Na tem posvetovanju, ki se ga bo udeležilo prek 100 strokovnjakov iz operativne in raziskovalne dejavnosti, bo pregledano vrednotenje dosedanjih raziskav za koristnike in opravljen izbor novih raziskovalnih nalog za leto 1982. Udeleženci bodo poslušali tudi 22 strokovnih predavanj iz raznih področij dejavnosti.

Razvojni programi delovnih organizacij ožjih in najširših metalurških dejavnosti so bili in so še predmet obsežnih razgovorov. Prav gotovo je vsebina teh razgovorov za srednjeročni razvojni program 1981–1985 še toliko važnejša, ker moramo programe razvoja uskladiti v znatno strožje definirane ekonomske okvire, kot je bilo to v preteklosti.

Nujno je treba slediti ekonomskim zahtevam in pri tem usmeriti razvoj v kvalitetnejšo ustvaritev družbenih potreb. To je vsekakor zelo zahtevna naloga, kateri moramo vsi aktivni dejavniki v naši veliki metalurški družini podrediti tehnološko disciplino, skupinsko delo, znanje, delovno voljo in vnetje.

Hotenje slehernega mora na delovnem mestu prispevati k pravilnemu in usmerjenemu izvajanju

tako tehnoloških, kot ekonomsko-tržnih nalog. Vsega tega smo že bili navajeni nekaj v mnogo težjih obratovalnih okoliščinah za sicer

manj zahtevno tržišče, a tudi z manj tehnološkega znanja. Danes pa razpolagamo z novejšo tehnologijo, učinkovitejšimi organizacijskimi oblikami, številnejšimi sekundarnimi obratovalnimi pripomočki, predvsem s stabilnejšimi tehnološkimi regulativi, bolj izgrajenim skupinskim pristopom za reševanje raznih problemov spričo težjih tržnih kvali-

(Nadaljevanje na 2. strani)

OPERATIVNI PROGRAM PROIZVODNJE V AVGUSTU PRESEŽEN

Glavna značilnost proizvodnje v preteklem mesecu je bila, da zaradi montaže odpravevalne naprave ni obratovala elektro jeklarna v času od 3. do 29. avgusta. To je povzročilo znatno manjšo proizvodnjo surovega jekla. Vendar smo kljub takšni situaciji uspeli doseči z operativnim programom predvideno skupno proizvodnjo s 100,8 % in gotovo proizvodnjo s 103 %. Takšen rezultat je bilo mogoče doseči zaradi pravočasne nabave polproizvodov iz tujih virov, izredno uspešne obratovalne kampanje potisne peči in poteka valjanja na valjarskem ograjdu štekel v TOZD Valjarna bluming-štekel in pravočasne priprave potrebnih zalog nekaterih elektro kvalitet.

TOZD PLAVŽ

Na obeh plavžih so v avgustu obratovali dobro in za 3,4 % presegli načrtovano skupno proizvodnjo. Rezultat bi bil lahko še boljši, če ne bi bilo na obeh pečeh zaradi čiščenja plinovoda po 17,5 ur obratovalnega zastoja. Specifična poraba koksa je bila na plavžu štev. 2 nižja kot načrtovana, medtem ko je bila na plavžu štev. 1 zaradi slabega stanja ognjestalne obzidave višja.

TOZD JEKLARNA

Zaradi montaže odpravevalne naprave, ki je imela določen vpliv tudi na potek dela v martinarni, je bil

(Nadaljevanje na 6. strani)

PRODAJA V AVGUSTU RAHLO POD PLANOM

V mesecu avgustu je bilo prodano 35.092 ton naših izdelkov, za kar smo iztržili 1.003 milij. din osnovne realizacije. Ta se je povečala za 6,2 milij. dinarjev zaradi realizacije storitvenih TOZD in za 15 milij. din zaradi ostale realizacije s TOZD Družbena prehrana tako, da znaša skupna zunanja realizacija 1.024,2 milij. din. Planiranih rezultatov nismo dosegli, vendar je zaostanek majhen, saj smo

pri količini zaostali za 1,4 % ali 493 ton in pri vrednosti za 1,6 % ali 16,2 milij. din.

Dosežena prodajna cena zaostaja za planirano za 0,2 % ali 52 din/t. Primerjava letošnjih avgustovskih rezultatov z lanskoletnimi nam kaže, da smo letos prodali 14 % ali 4.299 ton več izdelkov in zaradi 28 %

(Nadaljevanje na 7. strani)

AKTIVNOST V OBČINI PRED TRETJO KONFERENCO ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

V jeseniški občini že dalj časa tečejo organizirane priprave na tretjo konferenco Zveze sindikatov Slovenije, ki bo potekala na temo: Vloga in naloge sindikatov pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike in zagotavljanju socialne varnosti.

Doslej sta odbor, ki vodi to aktivnost in komisija za informiranje in propagando pri občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije-Jesenice, izdala pet obsežnih informacij, v katerih predstavljajo aktivnosti in vsebino teh aktivnosti, ki potekajo v občini in v sodelovanju z

organizacijami združenega dela širšega območja.

Po akcijskem programu poteka priprav na konferenco, ki ga je sprejel republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, bo na Jesenicah republiška razprava na temo: Pro-

(Nadaljevanje na 9. strani)

O KADROVSKI DEJAVNOSTI – ODGOVOR SAMOUPRAVNIM DELOVNIM SKUPINAM

V razpravi o polletnem poslovnem poročilu Železarne so se pojavila nekatera vprašanja o delu in vlogi kadrovskega sektorja, za katera menimo, da je potrebno dati ustrezno razlago.

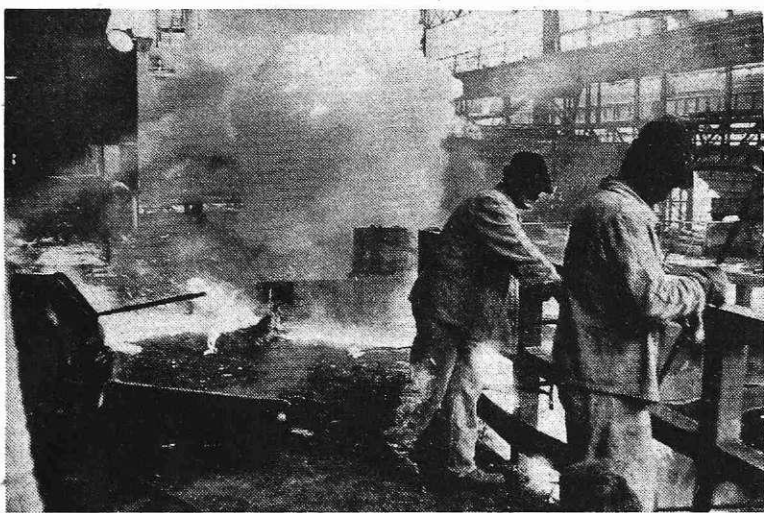
Kadrovska funkcija se nanaša poleg ostalega na problematiko pridobivanja, razporejanja, napredovanja in izobraževanja kadra. To je funkcija, s pomočjo katere kapitalisti izvajajo svoj oblastniški položaj. Pri nas, v socialistični samoupravni družbi, delavci prevzemamo lastniške funkcije – upravljamo v imenu družbe in zato pri izvajanju kadrovske funkcije pri nas prihaja do spremenjenih in drugač-

nih situacij, saj pri tem sodelujemo vsi zaposleni in ne le delavci kadrovskega sektorja. V dogovorjenem sistemu dela imamo strokovni delavci kadrovskega sektorja vlogo svetovalca, predavatelja, analitika in smo izvajalci sklepov samoupravnih organov v skladu z veljavnimi samoupravnimi akti. Nikakor pa nismo in ne moremo biti pri svojem delu

(Nadaljevanje na 2. strani)

... To pomeni, da je mnogo odvisno od nas samih, da je veliko odvisno od tega, ali bo naša odločnost stanovita in še trdnjša, kot je bila doslej. Veliko je na tem, da se ne damo omajati, da se ne bojimo nobenega zastraševanja z atomsko bombo in s čimer koli drugim, da gradimo svoje mirno življenje in da gradimo našo deželo, nadalje, da postavljamo tovarne in druge objekte ter našim kmetom omogočamo, da bodo še bolje obdelovali svoja polja. Delajmo, kot da bi bil mir sto ali petsto let, vendar se pripravljajmo in pripravimo se, kot da bi se začela vojna že jutri. Tamkaj bodo jutri zatrdno zavpili: pretite nam z orožjem, organizirajte se in sam ne vem kaj še. Toda mi se ne organiziramo za noben napad, mi se organiziramo, da zavarujemo sebe, organiziramo se, da se nikdar več ne bo dogodilo to, kar se je zgodilo nekoč – ko je ljudstvo goroko, zapuščeno in samo padlo v pest nemško-italjanskim osvajalcem. Take usode ne bomo več. Naše ljudstvo je vzelo usodo v lastne roke, zaradi tega bomo delali tako, kakor mislimo, da je najprimernejše in najbolj prav za naš mirni razvoj, za naš obstoj in naše življenje.

Tovariš Tito septembra 1947

Prehod na plavžu (Foto I. Kučina)

V AVGUSTU SMO DOKAZALI, DA SMO SPET NEKDANJI ŽELEZARJI

Kljub temu, da je bil mesec avgust ob že tako visoki skupni odsotnosti, ki nas spremlja že dalj časa, najbrž glede tega rekorden, pa smo železarji zmogli ne samo doseči, temveč celo preseči mesečne planske obveze. Še posebno pa je spodbudno, da so to zmogli celo v ključnih temeljnih organizacijah združenega dela, kjer je običajno tudi največja skupna odsotnost. Sodelavci v TOZD Valjarna bluming-štekel so nas celo presenetili z rekordnimi dosežki.

Drugi uspeh, ki smo ga dosegli v minulem mesecu, je, da smo z dobrim delom, z vestnimi predpripravi, organizacijo in vodenjem skrajšali zahtevno montažo odpravevalne naprave za tri dni. V tem času so elektrojeklarji izdelali čez 1.000 ton neplaniranega surovega jekla, kar je v sedanjih bitki za sleherni ton surovega jekla še kako pomembno.

Veseli smo se tudi, da danes že v domačih strojnih delavnicah izdelujemo nekatere rezervne dele, ki smo jih še do nedavna uvažali. Večji razmah in kvaliteto beležimo tudi na področju inventivne dejavnosti.

To znova dokazuje, kot že nešteto v preteklosti, da smo železarji, kadar gre zares in kadar imamo vse objektivne pogoje, sposobni premagati sami sebe, ne glede na še vedno prisotne objektivne težave, če se dobro organiziramo, pripravimo in zgrabimo eden za vse, vsi za enega. Tokrat smo znova dokazali vse tiste kvalitete, ki so v preteklosti krasile jeseniške železarje.

Rezultati, ki smo jih dosegli v preteklem mesecu in ki jih v nekaterih temeljnih organizacijah združenega dela dosegajo že dalj časa, so veliki znanilci, da se železarjem vrne zaupanje in ugled, ki smo ga imeli v slovenskem in širšem jugoslovanskem prostoru. Ti rezultati potrjujejo, da smo sposobni organizatorji, pa tudi uspešni izvajalci dobro organiziranega dela, čeprav ob okrnjenih zasledbah zaradi večje dopustniške odsotnosti. Potrjujejo, da imamo ravno v boljši in odgovorni organizaciji dela še velike notranje rezerve, da je dobra organizacija dela tudi najmočnejše orožje v prizadevanjih za dosledno tehnološko in delovno disciplino.

Vse to nam vrača zaupanje v naše lastne sposobnosti, da smo z dobrim in odgovornim delom sposobni premagati tudi številne objektivne težave, ki nas pestijo. Vse to pa je naš pomemben kapital pred pričetkom naše velike naložbe – pred pričetkom gradnje elektrojeklarne 2, ki je življenjsko pomembna za naš železarski kolektiv, za občino, Gorenjsko in Socialistično republiko Slovenijo. To zaupanje potrjuje tudi dejstvo, da imamo jeseniški železarji močno družbenopolitično in samoupravno podporo v gorenjskem združenem delu, družbenopolitičnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah celotne Gorenjske, kakor je poudaril sekretar medobčinskega sveta Zveze komunistov Slovenije Gorenjske Zdravko Krivina na nedavnem srečanju borcev NOV in mladine delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne.

Manj pa se jeseniški železarji lahko pohvalimo glede nadaljnje razvoja socialističnih družbenoekonomskih odnosov, kakor jih opredeljuje ustava in zakon o združenem delu in drugi zakoni ter usmeritve zveze komunistov, sindikata in tretjega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, pri čemer pa še precej zaostajamo. Pri tem večkrat pozabljamo, da so še vedno mnoge oči delavcev širom Slovenije uprte v dolino pod Mežaklo, saj smo bili jeseniški železarji skoraj pol stoletja avantgarda slovenskega delavskega razreda in še posebej po osvoboditvi pri obnovi in izgradnji naše domovine in prvih korakih v socialistično samoupravljanje. Bili smo pobudniki in celo novatorji pri razvoju socialističnega samoupravljanja, pri uresničevanju oblasti delavskega razreda.

Z vsem tem se danes ne moremo več pohvaliti, ker se v naših prizadevanjih pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije še premalo zavedamo, da si dobrega dela, gospodarjenja in poslovnih uspehov ni moč zamišljati brez sočasnega izpopolnjevanja socialističnih družbenoekonomskih odnosov, spoštovanja nedotakljivih pravic delavcev pri razpolaganju z ustvarjenim dohodkom, brez nenehne krepitve oblasti delavskega razreda. V naši praksi še vedno preveč ločujemo ta dva elementa, še posebno v poslovnih in strokovnih krogih. V tem pa najbrž lahko tudi iščemo velik vzrok za prepočasnost pri razvijanju socialističnih družbenoekonomskih odnosov, poleg seveda premajhne družbenopolitične aktivnosti.

Žal pa se ob vsem tem še vedno srečujemo s posamezniki, ki brez sramu dve ali še več ur pred iztekom delovnega časa pred očmi drugih preskakujejo tovarniški plot in prepuščajo sodelavce v »milosti in nemilosti«, češ, »bo že šlo«, čeprav morajo poprijeti tudi za take »čezplotnike«. Pri tem pa prav gotovo ne gre vedno samo za delomrznež, temveč tudi za neosveščene mlade delavce, ki jih preveč prepuščamo stihiji. Doseženi uspehi v preteklem mesecu pa nas obvezujejo in zavezujejo, da tudi samoupravnemu in družbenopolitičnemu delovanju namenimo mnogo več pozornosti in naše aktivnosti.

XIX. POSVETOVANJE STROKOVNJAKOV SLOVENSKE METALURGIJE V PORTOROŽU

(Nadaljevanje s 1. strani)

tetnih in ekonomskih pogojev. Danes razpolagamo z učinkovito tehnološko močjo skupinskega dela, le znati ga moramo koristiti oziroma izkoristiti.

Ena osnovnih razlik med današnjim in nekdanjim pristopom k reševanju celotnega tehnološkega dogajanja od priprave rude, izdelave groblja, jekla, predelave, toplotno tehničnih pogojev itd. je v koriščenju skupinskega in koncentriranega dela strokovnih in znanstvenoraziskovalnih oziroma razvojnih skupin in koriščenju vseh virov informacij za hitrejšo reševanje aktualnih problemov.

Zdi se mi, da prav tej, danes nujno povsod navzoči disciplini, še vedno ne posvečamo dovolj pozornosti. Pri osvajanju te discipline ne kažemo tiste resnosti, kot bi bilo to potrebno. V nekaterih delovnih organizacijah najdemo čas, celo izdelavo programe, kako čim bolj informirati in čim učinkoviteje vključiti vse dejavnike v povezavo obratovalnega in raziskovalnega znanja k ustvaritvi enotnega tehnološkega cilja; v drugih delovnih organizacijah sprejemajo raziskovalno delo le okvirno. Ponekod so v smislu navedenega povsod v prvi črti tehnološke fronte navzoče močne in povezane delovne skupine (operativcev in raziskovalcev), drugje tavajo raziskovalci izolirani mimo konkretnih potreb razvojnih programov.

Zavedati se moramo, da izolirane, čeprav številčno močne raziskovalne kapacitete, ne predstavljajo učinkovite umske sile, saj sama ideja o rešitvi nekega problema tako dolgo ne pomeni tehnološke oziroma ekonomske vrednosti, dokler jo določena gospodarska delovna organizacija ne vključi v svoj program realizacije. Kot je nujno izmenjavati izkušnje o osnovnih delovnih fazah tehnološkega procesa in k vrednotenju tehnoloških dosežkov pritegniti vse delavce določene dejavnostne panoge, tako morajo tudi o rezultatih raziskovalnega dela vsi delavci podajati vestransko mišljenje, dolžnosti operativne strukture v TOZD oziroma delovnih organizacijah pa je, da pravočasno poskrbi za podrobno informiranost o konkretni raziskovalni dejavnosti.

Kljub današnji zelo smiselni organizacijski strukturi v povezavi med koristniki in znanstveno-raziskovalno dejavnostjo, je še vedno navzoče mišljenje, da delavci premalo vedo o konkretnem raziskovalnem delu za svoje področje. To dejstvo je vsekako resen poziv k prisvajanju novih bolj učinkovitih oblik informiranosti koristnikov oziroma poziv k še tesnejšemu sodelovanju med koristniki in raziskovalci.

Dosedanji načini informiranja s predavanji, objavami člankov v železarskem zborniku, razgovori in sklepi na odboru za znanstveno-raziskovalno delo pri SOZD Slovenske železarnice in sklepi v okviru najvišje poslovne strukture SOZD Slovenske železarnice, zajemajo verjetno še premajhen obseg koristnikov iz osnovnih faz določene dejavnosti.

Po mojem mnenju je ena od zelo učinkovitih oblik široke informiranosti o kompleksnosti raziskovalne dejavnosti vsakoletno strokovno posvetovanje strokovnjakov iz slovenskih metalurških delovnih organizacij.

Tudi letos organiziramo 1. in 2. oktobra v Portorožu po vrsti že XXIX. strokovno posvetovanje, kjer bomo pred zelo številnimi strokovnjaki slovenske črne in barvaste metalurgije ter livarstva in to za ekstraktivno, paredelovalno in finalizacijsko dejavnost, podali pregled pomena vrednotenja raziskovalnega dela v preteklih letih in prikazali pomen in utemeljitve novih raziskovalnih nalog za leto 1982.

Na osnovi vestranskih razprav, v katero redno posegajo tako koristniki kot izvajalci raziskav, se dokončno dogovorimo o pravilni izbiri raziskovalnih nalog, do katerih imajo koristniki največ interesa, oziroma katerih rezultati bodo najhitreje in najbolj učinkovito nudili oprijemljive možnosti za uspešnejšo realizacijo razvojnih programov slovenske metalurgije.

Smatramo, da je ta oblika javne predstavitve kvantifikacije, kakor tudi izbira raziskovalnega dela za vnaprejšnje tako bistvena, da bi bila nujna prisotnost izbranih predstavnikov vseh TOZD.

Na letošnjem posvetovanju bomo avditorij seznanili tudi z raznimi raziskovalnimi dosežki v obliki 15-minutnih predavanj: z dvema uvodnima predavanjima o vlogi raziskovalnega dela pri doseganju razvojnih ciljev Slovenskih železarn in razvojnih ciljev v barvni metalurgiji Slovenije bomo predstavili značilnosti razvojnih programov črne in barvaste metalurgije Slovenije in pomen konkretnega raziskovalnega dela za posamezne ključne pozicije v

razvojni strategiji slovenske metalurgije.

Naslednjih 20 strokovnih predavanj prikazuje raziskovalne rezultate iz raznih dejavnostnih področij, in sicer: štiri predavanja iz ekstraktivne, štiri predavanja iz vroče predelave, dve predavanja iz hladne predelave, dve predavanja iz toplotne tehnike, eno predavanje iz kemije, tri predavanja iz fizike kovin, dve predavanja iz področja osvajanja novih proizvodov in dve predavanja iz področja avtomatike in računalništva.

Skupinsko delo koristnikov in izvajalcev raziskav je nujno potrebno. Široka razprava pri izbiri raziskovalnih nalog, kakor tudi definiciji doseženih rezultatov oziroma uporabnosti istih pri koristniku, edino lahko prispeva k pravilnemu vestranskemu vrednotenju te dejavnosti, kar je osnova za prikazovanje pravilnega koriščenja vloženih finančnih sredstev.

Iz teh razlogov želimo čim številnejšo prisotnost na letošnjem posvetovanju.

Alojz Prešern

ZAHVALA VSEM, KI SO POMAGALI PRI USPEŠNEM SREČANJU BORCEV NOV IN MLADINE SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

Deveto srečanje borcev NOV in mladine iz delovnih organizacij SOZD Slovenske železarnice, ki je bilo 29. avgusta na Mežakliji, je minilo v splošno zadovoljstvo vseh udeležencev. K temu so pripomogle dobre priprave, organizacija in izvedba programa.

Aktiv ZB NOV Železarnice, kot izvajalec letošnjega srečanja, se iskreno zahvaljuje odboru, ki je vodil priprave, vsem posameznim nosilcem nalog, brigadirjem stalne brigade Železarnice in Jeseniško bohinjskega oddela, delavcem temeljnih organizacij združenega dela Železarnice, ki so sodelovali v pripravah, izvajalcem kulturnega programa na srečanju: pihalnemu orkestru Jeseniški železarni, pevskemu zboru Vintgar Blejska Dobrava, godbi na pihala DPD Svoboda Gorje, folklornemu ansamblu DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice in recitatorjema Franciju Pogačniku in Borutu Verovšku, oblikovalcu in vodji celodnevne programa Jožu Varlu, športnim rekreatorjem in Gornjesavskemu instrumentalnemu kvintetu.

Zahvaljujemo se tudi delavcem milice, članom narodne zaščite, članom poklicne gasilske in reševalne enote Železarnice, zdravstvenim delavcem in delavcem TOZD Družbena prehrana, TVD Partizan Blejska Dobrava, Tobačni tovarni Ljubljana – enoti Jesenice in Integralu TOZD Potniški promet Jesenice.

Hvala tudi Gozdnemu gospodarstvu Bled za sodelovanje in pomoč.

Za aktiv ZB NOV Železarnice Peter Žbontar

O KADROVSKI DEJAVNOSTI – ODGOVOR SAMOUPRAVNIM DELOVNIM SKUPINAM

(Nadaljevanje s 1. strani)

nekašni »centri moči«, ki bi zagotavljali oziroma »nabavljali« dobro delavce (kakor, na primer, nabava dobrih strojev), samovoljno spreminjati razmere v družbi ter posegati v naloge in delo samoupravnih organov temeljnih organizacij združenega dela. Ne moremo spreminjati načel, ki izhajajo iz socialističnih pridobitev, pač pa moramo gledati, da na osnovi njih skupno z vsemi delavci, zaposlenimi v TOZD in delovnih skupnostih Železarnice, uresničujemo dogovorjene dolžnosti in pravice.

Organizacija dela in obseg dela v naši delovni skupnosti in tudi sektorju temelji na potrebah in interesih vseh TOZD in delovnih skupnostih združenih v delovni organizaciji Železarnice Jesenice. S svojim nadzorom imamo vpliv na porabo določene vsote sredstev, ki so združena na nivoju Železarnice za konkretne namene. Zaradi smotnega in učinkovitega gospodarjenja s temi sredstvi, katerega zagotavljanje, prihaja tudi do nesporazumov med TOZD in našim sektorjem. Plan in poraba dela sredstev je razvidna iz naslednjega:

	I. poll. 81 poraba	plan 81
1. izobraževalne storitve (seminarji, tečaji izven Jesenic)	746.499	2.253.000
2. izobraževalne storitve (tečaji in usposabljanje preko ŽIC)	5.616.627	13.729.300
3. štipendije-učenci poklicnih šol	2.371.676	5.396.875
4. štipendije-učenci ostalih srednjih, višjih in visokih šol	1.751.372	4.913.700
5. dodatek za ločeno življenje	58.552	138.700
6. nagrade praktikantom	69.024	463.500
7. plača pripravnikov	1.599.360	5.026.400
8. terenski dodatki	15.316	170.000

Kadrovska vprašanja so med najbolj občutljivimi in vsakdo jih najraje obravnava ozko, le s svoje plati, težko pa razmišlja in vanje vključuje širše družbene interese. Vsakdo bi rad s kakršnokoli intervencijo uveljavljal za sebe in svoje okolje ugodnejše rešitve in se v takih primerih ne bi držal družbenih meril (zakon o delovnih razmerjih, samoupravni interni akti). Pri vsaki drugi obliki kadrovanja pa je takoj pripravljen kritizirati, da ni bilo izvedeno v skladu z dogovorjenimi.

S takšnimi in drugimi oblikami nastopanja, kot je, na primer, tolerantno obnašanje do sodelavca, ki je kršil samoupravno sprejete norme, samo dokazujemo, da še nismo povsem preživeli meznega položaja delavca, oziroma meznih odnosov in da svojih samoupravnih pravic nečemo uporabiti za celostno reševanje stvarnosti, ampak samo bežimo od odgovornosti.

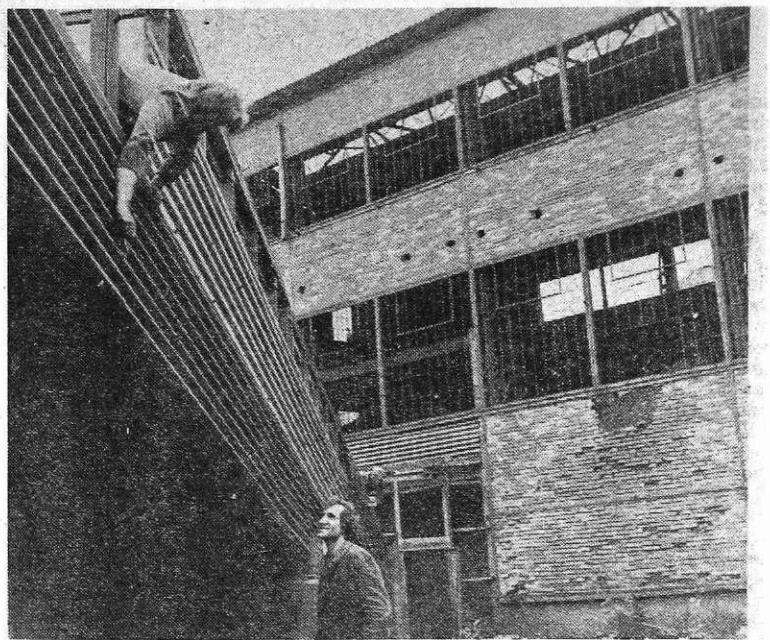
Uresničevanje kadrovske politike je treba obravnavati vzporedno s procesom uresničevanja samoupravljanja v celoti, v katerem delavci uresničujemo družbeno oblast.

Kako spodbuditi delavca, da bo delal učinkoviteje in odgovorneje, je problem, katerega ne more v našem sistemu razrešiti nekakšen »center« oziroma služba.

Dejstvo je, da je motivacijska problematika s kadrovsko močno povezana (fluktuacija, absentizem) in da je delo z ljudmi dinamična zadeva. Ljudje se spreminjajo, včasih hitro, drugič počasi, vendar skoraj vedno v taki smeri, kakršno je okolje, zato mora biti okolje ustrezno samoupravno organizirano in pripravljeno delavce spreminjati v dobre, zavestne delavce in samoupravljalce, poslušati njihove probleme, jim pomagati, da jih rešijo, ne pa jih že takoj na začetku označiti za slabe in jih prepustiti samemu sebi. Prav v tem pa ima delovno okolje zelo pomembno vlogo, katere ne more prepuščati nobeni službi.

Vsa družba se že nekaj časa srečuje s problemom, kako spodbuditi delavce, da bodo učinkoviteje izvrševali svoje naloge in opravila. Enotne formule za rešitev ni. Skupno moramo iskati motivacijske spodbude, ki niso le v denarju, ampak tudi v zadovoljevanju ostalih potreb (stanovanja, kulturno življenje, oziroma prosti čas) in v organizacijskih pogojih dela ter vključevanja vanj. Samoupravljanje moramo vključiti v delo, tako delo spoštovati in redno ugotavljati odgovornost.

Kadrovski sektor

Sodelavci kleparji pri obnovitvenih delih na aglomeraciji (Foto I. Kučina)

PREDSTAVLJAMO PREDSEDNIKE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

FRANC PODLIPNIK je predsednik delavskega sveta v TOZD Valjarna bluming-štekel v tej mandatni dobi. Z delom v Železarni je začel v TOZD Hladna valjarna Jesenice, kjer je bil tehnolog. Drugo leto teče, odkar je prišel v valjarno bluming-štekel, kjer je sedaj glavni tehnolog. Nad premetitvijo ni bil ravno navdušen. Pravi, da se v nekaj letih navadi obrata in zaživi z njim, zato bi v njem tudi najraje ostal. V TOZD Hladna valjarna Jesenice je bil dve mandatni dobi predsednik odbora za gospodarstvo in član delavskega sveta Železarnice. Bil je tudi predsednik odbora za splošne zadeve in član odbora za uresničevanje zakona o združenem delu.

»Imel sem preveč funkcij,« pravi »in dobro opravljati vse to, zraven pa še svoje delo, je le nekoliko preveč.« V tej mandatni dobi so ga tudi v TOZD Valjarna bluming-štekel izvolili za predsednika delavskega sveta.

»Naša temeljna organizacija je za jeklarjo najpomembnejši obrat v proizvodni verigi Železarnice. Zato bo naš delavski svet v prihodnje deloval predvsem v dveh smereh: izboljšati moramo proizvodnost in zagotoviti obratu mesto, ki mu v resnici gre. Tu predvsem mislim na osebne dohodke,« je povedal o delu delavskega sveta v prihodnje. »Valjalcu moramo spet dati veljavo, ki mu pripada. Ta poklic je pri nas zapostavljen. Ne moremo v nedogled čakati na katalog delovnih nalog in opravil, zato smo stvar vzeli sami v roke. Rešili smo najbolj kritična delovna mesta, tako da smo jih dodatno stimulirali. S tem smo popravili nesorazmerje pri višini osebnega dohodka med nekaterimi delovnimi mesti. Mislim, da smo ravnali pravilno, saj taka stimulacija lahko le prispeva k boljšemu delu in za to se bo delavski svet dosledno in do konca boril.

Natančno izpolnjujemo zadane naloge, predvsem proizvodne. Tako smo se v polletju izrekli iz izgub, kar je velik uspeh. Lahko rečem, da smo sklepe naših sej realizirali s prizadevanjem vseh.

Povedal je še, da so do sedaj imeli dve seji. Prisotnost delegatov je bila zadovoljiva. »Ljudje čutijo, da tukaj ne sprejemamo samo samoupravnih aktov, ampak lahko res uveljavljamo svoje pravice. Takoj ko načnemo kakšno vprašanje o problematiki Železarnice ali temeljne organizacije, lahko opazimo, da naš delavski svet dobro dela. V proizvodni verigi stoji za nami nekaj valjarn, ki dostikrat pritiskajo na nas zaradi polizdelkov, ki jim jih dobavljamo in ki jih včasih zmanjka. Pri obravnavanju teh problemov se vidi, da jih delavci razumejo, da ne vidijo samo svojih ozirom interesov, ampak da znajo gledati tudi bolj široko.

Franc meni, da samoupravne delovne skupine delajo dobro. Dosledno predelajo gradivo, ki jim je dostavljeno. Njihova aktivnost se je precej izboljšala, saj ljudje vedo, da se njihove pripombe obravnavajo na delavskem svetu tako temeljne organizacije kot Železarnice. »Posebej bi pohvalil delo odbora za gospodarstvo, ki dosledno analizira in kontrolira realizacijo sklepov delavskega sveta z enim samim ciljem, da ne bi več padli med izgubaše.

V TOZD Valjarna bluming-štekel jih skrbi preskrba z vložkom v prihodnje. Zalog nimajo in že za naslednji mesec ne vedo, kako bo. Jeklo, vltito v jeklarji, pa ne bo zadostovalo za njihovo normalno delo. »Sedaj smo neposredno odvisni od dobrega dela jeklarjev in od uvoza. Pomanjkanje vložka bomo skušali nadomestiti z dobrim izpletom. Da to lahko storimo, smo že dokazali. V zadnjem času se je izpleten tako na blumingu kot na šteklju zelo izboljšal. Ta mesec na tistem slavimo kar tri izjemne dosežke: rekordno proizvodnjo na

blumingu in na šteklju ter rekordno prodajo. Take delovne dosežke bi ljudje morali čutiti tudi pri osebnih dohodkih, kar bi bila vzpodbuda za prizadevno delo.

K dobrim rezultatom je veliko pripomogel tudi zadnji remont na šteklju. Sedaj ta res dobro deluje in valjavci tam lahko več naredijo. Tudi zanesljivost valjanja se je povečala in lahko trdim, da ni kvalitete, ki je ne bi zmogli izvaljati, seveda, če imamo dober vložek.

Moram pa poudariti našo odgovornost od jeklarne. To bo potrebno sanirati, dokler se ne zgradi nova. Kvalitetni program je zelo pester in ko se je zgradila hladna valjarna Bela, so se kvalitete zahteve še povečale. Čutijo se posledice pomanjkanja delavcev in tehnologije v jeklarji. Same metalurške napake so velike. Mnogokrat zavestno valjamo reno. To ni izgovor, ampak dejstvo. Za napake niso krivi jeklarji, ampak jeklarja sama. Ta jeklarja ne more več dati veliko in delati tam več in boljše, je skoraj nemogoče.

Povedal je tudi, da je valjarna bluming-štekel že v petnajstem letu obratovanja in da se že kažejo posledice iztrošenosti naprav in pomanjkanje rezervnih delov, kar pa kasneje lahko postane še očitnejše. Tako tudi niso opravili predvidenih remontov na manjših napravah prav zaradi pomanjkanja rezervnih delov. Povedal je še, da so medsebojni odnosi v njihovi temeljni organizaciji dobri in da se zaradi takega vzdušja kažejo tudi poslovni uspehi. »Motijo me posamezniki, na katere se ne moremo zanesiti. Nekateri niso pripravljeni priskočiti na pomoč takrat, ko je to najbolj potrebno. Ne morem razumeti, da gre nekdo na bolniško, ko je največ dela. To je zelo neodgovorno do sodelavcev. Bolezensko odsotnost bi lahko tudi računalsko evidentirali. Na ta način bi imeli nad njo boljši pregled in obdelane podatke bi lahko uporabili pri reševanju tega problema. Ponekod to že imajo.

Franc živi z družino na Mostah pri Zirovnici. V prostem času je navdušen arheolog-amater. »Moj konjček je brskanje po preteklosti,« pravi. »Pri obdelavi svojega vrta sem našel dvanajst kamnitih nožev in dve staroslovanski kamniti puščici.

ČEZ 600.000 TON PREVOZOV V PRVEM POLLETJU

Iz polletnega poslovnega poročila TOZD Transport je razvidno, da smo v šestih mesecih letos v Železarno uvozili 377.547 ton surovin in drugega materiala, in sicer 359.590 ton po železnici in 17.957 ton po cesti, kar je v celoti 45.874 ton več kot v istem obdobju lani, po cesti, pa 2.593 ton manj. Iz Železarne je bilo v tem času odpremljeno 250.921 ton izdelkov in drugega materiala, ali 227.356 ton manj kot v istem obdobju lani, in sicer 155.227 ton po železnici, ostalo pa po cesti.

V prvem polletju so skupne stojnine znašale 1.122.036 din ali 97.748 dinarjev več kot v obravnavanem obdobju lani. Od tega odpade na Železarno kot celoto 921.130 din, kar je pet odstotkov manj kot lani, 200.906 dinarjev pa na TOZD Transport, kar je ob izredno nizkih stojninah v lanskem letu 278 % več.

V notranjem in obratnem železniškem transportu so delavci TOZD Transport v prvem polletju opravili 37.540 ur ali 1.360 ur manj, kot so predvidevali. V cestnem transportu so pri vseh medijih, razen v treh primerih, kjer so rahlo pod planom, dosegli ali celo presegli načrtovane ure prevoza oziroma uslug. Pri železniškem prometu so za šest odstotkov zaostali le pri normalnotiranih lokomotivnih urah zaradi pomanjkanja delavcev — premikačev. V cestnem prometu pa, kakor je bilo že rečeno, so v poprečju presegli storitve za 20 %, ker so opravili večje število uslug za obrate.

V vzdrževanju transportnih sredstev so v pododdelkih v poprečju presegli planirane izdelavne ure, in sicer: v lokomotivni delavnici za štiri odstotke, v vozovni delavnici za dva odstotka, pri vzdrževanju prog 43 % in v elektro mehanični delavnici za odstotek, le v delavnici motornih vozil so za 12 % zaostali za predvidenimi izdelovalnimi urami in to zaradi odsotnosti in premajhnega števila zaposlenih delavcev.

V TOZD Transport je bilo v prvem polletju poprečno v delovnem razmerju 356 delavcev ali 12 manj kot v enakem obdobju lani. V tem času je s TOZD sklenilo delovno razmerje 22 delavcev (lani 19), prekinilo pa 29 delavcev (lani 21). Skupna odsotnost je znašala 14,88 % ali 0,29 % manj kot lani in 2,17 % manj, kot je bila v enakem obdobju poprečna skupna odsotnost v Železarni. Skupne bolezenske odsotnosti so imeli 5,97 %, kar je enako lanskemu, vendar pa kar 2,96 % manj, kot je bila poprečna bolezenska odsotnost v Železarni.

V prvem polletju so imeli 16 poškodb pri delu, kar v odnosu na poprečni stalež predstavlja 4,49 %, lani pa so imeli 13 poškodb ali 3,80 % v odnosu na stalež, žal pa tudi eno smrtno izidom. Letos so zaradi tega izgubili 209 delov. dni ali poprečno 13 dni na eno poškodbo, lani pa 151 dni ali 10,7 dni na eno poškodbo. Na poti na delo so zabeležili eno poškodbo in zaradi tega izgubili 18 delovnih dni. Tudi v šestih mesecih lani so imeli v tej kategoriji eno poškodbo, zaradi katere pa so izgubili 32 dni. Žal so tudi letos v tej temeljni organizaciji po zaključku prvega polletja imeli težko poškodbo s smrtnim izidom.

V TOZD Transport so v prvem polletju imeli 120.109.000 din celotnega prihodka, kar je 6,1 % manj, kot so planirali, vendar pa 36,8 % več, kot so ga ustvarili v enakem obdobju

lansko leto. Dohodek TOZD je znašal 50.911.000 din, kar je 11,3 % manj od planiranega in 27,3 % več od doseženega v lanskem letu. Čistega dohodka jim je ostalo 33.527.000 din ali 12,4 % manj, kot so predvidevali, vendar pa 13,6 % več, kot so ga imeli v šestih mesecih lani. V prvem polletju pa so imeli za 666.739 din višje stroške, kot so jih predvidevali s planom.

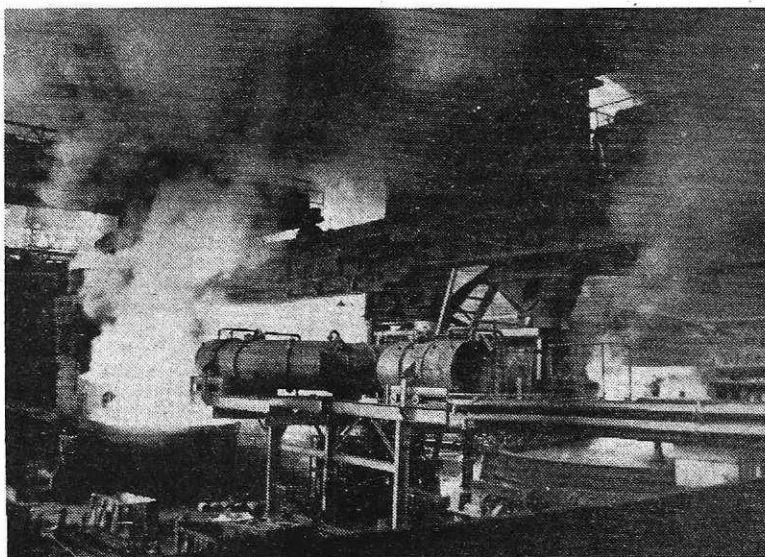
V šestih mesecih letos so v TOZD Transport ustvarili 145.459,36 din dohodka na delavca ali 37,13 % več kot v obravnavanem obdobju lani. Dohodek je v primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi znašal 13,74 % (lani 12,96 %), razporejeni čisti dohodek na delavca pa 95.790,85 din ali 22,37 % več kot lani. Akumulacija v primerjavi z dohodkom je bila dosežena 2,50 %, enako kot lani, v primerjavi s čistim doseženim razporejenim dohodkom 3,80 (lani 3,39 %), v primerjavi s poprečno

uporabljenimi poslovnimi sredstvi pa 0,32 % (lani 0,32 %).

Za osebne dohodke in skupno porabo so na delavca razporedili 92.154,37 %, oziroma 21,85 % več kot v enakem obdobju lani, čisti osebni dohodek na delavca pa je mesečno znašal 10.725,75 din ali 32,68 % več kot v obravnavanem obdobju lani.

Iz izplačanih osebnih dohodkov delavcev so za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb mesečno na delavca izplačali 3.729,14 din, oziroma 14,18 % več kot lani, iz dohodka TOZD pa so v te namene in pogodbeno obveznosti na delavca izplačali 25.975,02 din, kar je 114,09 % več kot lani.

Akumulacija z amortizacijo je v primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi znašala 4,19 % (lani 4,16 %). Poprečno na delavca so znašala porabljena poslovnna sredstva 1.059.321,50 din (lani 818.337,35 dinarjev), osnovna sredstva pa 659.975,31 din ali 24,07 % več kot v enakem obdobju lani. Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi je predstavljal 173,57 % (lani 183,66 %), celotni prihodek v primerjavi s poprečno porabljenimi obratnimi sredstvi pa 85,93 %, medtem ko je lani v šestih mesecih znašal 81,32 %.

Pri elektro peči (Foto S. Kokalj)

LIVARJI V PRVEM POLLETJU ČEZ 900 TON JEKLENIH ULITKOV

Jeklo livarna, modelna mizarna, kovino livarna in žarilnica, ki sestavljajo temeljno organizacijo združenega dela Livarna, so v prvem polletju letos obratovali v enakih pogojih kot zadnja tri leta, to je v težjih okoliščinah kot normalno. V obeh livarnah so v tem času izdelali 928.212 kg jeklenih ulitkov, oziroma ulitkov iz barvnih kovin. V jeklo livarni so polletni načrt presegli za 3,51 %, v kovino livarno pa za 24,98 %.

Skupno so zunanji kupcem prodali 302.478 kg jeklenih ulitkov in ulitkov iz barvnih kovin, kar je 42.522 kg manj od načrtovanih 345.000 kg ali 12,33 %. Plan zunanje prodaje niso realizirali zaradi tega, ker je bilo izdelanih več ulitkov za vzdrževanje znotraj Železarne. Posebnih reklamacij v tem polletju niso imeli in so vse v mejah dogovorjenih v pogodbah.

V modelni mizarni so v pretežni večini izdelovali in obnavljali modele za domače vzdrževanje. Izdelali so tudi modele za SPIK Beograd, ponvice za Jadranske železarne v Splitu, železarno Ravne in žlindrino ponev za železarno Sisak.

S 1. januarjem letos je žarilnica prešla v sestav, oziroma v upravljanje v TOZD Livarno. V prvem polletju so v žarilnici termično obdelali 462.590 kg ulitkov, gredic, varjencev in žice.

V TOZD Livarno je bilo v prvem polletju poprečno v delovnem razmerju 89 delavcev, toliko kot predvideva plan, vendar pa je bilo šest delavcev več kot v enakem obdobju lani. Štirje delavci so prekinili, ravno toliko pa je sklenilo delovno razmerje v TOZD v prvem polletju. Skupna odsotnost v TOZD je bila v prvem polletju 16,09 % ali 0,30 % večja kot v šestih mesecih 1980, za skoraj odstotek pa je bila manjša, kot je bila v tem času poprečna odsotnost v Železarni. Bolezenske odsotnosti so imeli 7,51 % ali 1,67 % več kot lani, pri čemer je najbolj porastla bolezenska odsotnost do 30 dni.

V prvem polletju so v TOZD imeli pet poškodb, kar pomeni v odnosu na stalež 5,61 % kar je nekoliko več, kot je bilo poprečje Železarne. Zaradi tega so izgubili 58 delovnih dni ali 11,6 na eno poškodbo.

V prvem polletju so imeli za 6.857.397 din nižje proizvodne stroške, kot so planirali, zaradi obračunanih odtokov za lastno uporabo po interni dohodkovni ceni, le 3.726.009 din znižanja pripisujejo lastni za slugi.

Celotnega prihodka so v TOZD Livarno ustvarili v prvem polletju

33.751.000 din ali 4,3 % manj, kot so načrtovali, vendar pa 17,7 % več kot v obravnavanem obdobju lani. Dohodek je znašal 17.571.000 din ali 20,4 % več, kot so predvidevali in 34,8 % več kot v šestih mesecih lani. Po izplačilu obveznosti iz dohodka jim je ostalo 12.614.000 din čistega dohodka ali 27,8 % več, kot so načrtovali in 27,1 % več kot v istem obdobju lani. Od tega so namenili za osebne dohodke 8.940.000 din ali 8,7 % več, kot so planirali in 36,2 % več kot v šestih mesecih lani.

V prvem polletju so tako ustvarili 197.431 din dohodka na delavca ali 45,4 % več kot v šestih mesecih lani. V primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi pa je dohodek znašal 48,1 % (v prvem polletju lani 56 %). Razporejen čisti dohodek na delavca je znašal 141.734 din, oziroma 37,1 % več kot lani. Akumulacija v primerjavi z dohodkom je znašala 15,5 % (lani 17 %), v primerjavi s čistim doseženim dohodkom 21,6 % (lani 22,3 %) in v primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi 7,5 % (lani 9,5 %).

Sredstva za osebne dohodek in skupno porabo so na delavca znašala 111.059 din ali 38,3 % več kot v istem času lani. Poprečni čisti dohodek delavcev je bil 12.351 din, oziroma 34,4 % več kot v obravnavanem obdobju lani.

Del izplačanega osebnega dohodka za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb je na delavca mesečno znašal 4.392 din ali 29,1 % več kot lani. Iz dohodka TOZD pa so za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb in za pogodbeno obveznosti na delavca izplačali 30.848 din ali 101,4 % več kot v prvem polletju lani. Akumulacija z amortizacijo je v primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi znašala 10 % (lani 12,5 %). Poprečno uporabljen poslovnna sredstva na delavca so znašala 410.701 din ali 69,3 % več kot v šestih mesecih lani, poprečno uporabljena osnovna sredstva na delavca pa so znašala 20.825 din ali 11,7 % več kot v prvem polletju 1980.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 14. DO 20. SEPTEMBRA

14. septembra, JAKOB MEDJA, vodja OTK, Jesenice, Titova 1 A, štev. telefona 81-117;
15. septembra, OSKAR KÜRNER, vodja RO, Jesenice, Tavčarjeva 9, štev. telefona 81-214;
16. septembra, MARIN GABROVŠEK, vodja TKR, Jesenice, Kejžarjeva 1, štev. telefona 81-439;
17. septembra, JERNEJ HOČEVAR, vodja sekt. prodaje, Jesenice, Kejžarjeva 38, štev. telefona 82-118;
18. septembra, VITO GRICAR, vodja TOZD Valj. deb. ploč., Jesenice, Titova 2, štev. telefona 81-279;
19. septembra, JANEZ BIČEK, vodja TOZD Jeklarne, Jesenice, Udarne 9, štev. telefona 81-702;
20. septembra, BERTI BRUN, vodja TOZD Jeklovlek, Jesenice, Cesta revolucije 1 A, štev. telefona 82-798.
V času dežurstva je dežurni v sobi vodje splošnega sektorja štev. 19, štev. telefona 2435.
Dežurstvo je na delovni dan od 15. do 7. ure zjutraj. Dežurni je od 15. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa v Železarni.
V prostih sobotah, nedeljah in praznikih je od 7. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa v Železarni.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 14. 9.	PETER SEKLOČA	FLORIJAN MLAKAR
TOREK – 15. 9.	MITJA KERSNIK	AVGUŠTIN NOVŠAK
SREDA – 16. 9.	MARJAN PINTAR	AHMED TELALOVIC
ČETRTEK – 17. 9.	ANTON BURJA ml.	ANTON BURJA st.
PETEK – 18. 9.	EDO KAVČIČ	JANEZ FALETIČ
SOBOTA – 19. 9.	PRIMOŽ ŽVAB	JOŽE RAVNIK
NEDELJA – 20. 9.	FRANC CERKOVNIK	IVO LEBAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 3549
vezni telefon je: 2317
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 14. do 19. septembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopolodne: II. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec,
popoldne: I. obratna ambulanta – dr. Janez Zaletel in IV. obratna ambulanta – dr. Marija Kovačič-Može.
V soboto, 19. septembra, samo dopoldne: I. obratna ambulanta – dr. Janez Zaletel in IV. obratna ambulanta – dr. Marija Kovačič-Može.
Dispanzer za borbe: IV. obratna ambulanta – dr. Marija Kovačič-Može.
ZOBNE AMBULANTE:
Dopolodne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražišar.
Za Železarno v torek, 15. septembra in v četrtek, 17. septembra, od 13. do 19. ure.
Popoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.
Za borbe v četrtek, 17. septembra, od 7. do 13. ure.
V soboto, 19. septembra, samo dopoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.

PERSONALNE VESTI – AVGUST

V mesecu avgustu je sklenilo delovno razmerje 92 delavcev in prekinilo 80 delavcev.
STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: ANA FILIPAJ, 1928, valjarna bluming-štekel – 34 let v ŽJ, IVAN MARTELAK, 1924, valjarna debele pločevine – 33 let v ŽJ, FRANC MULEJ, 1925, valjarna žice – 34 let v ŽJ, JOŽE OMAN, 1922, transport – 34 let in pol v ŽJ, MILAN RIJAVEC, 1928, valjarna žice – 33 let v ŽJ, REZKA RITMANIČ, 1926, družbena prehrana – 8 let in pol v ŽJ, JANEZ ROPRET, 1924, valjarna žice – 30 let v ŽJ, HINKO SVETE, 1922, elektrode – 34 let in pol v ŽJ, LOVRENC SODJA, 1929, remontne delavnice – 32 let v ŽJ, FANI ŠIŠKA, 1926, elektrode – 33 let in pol v ŽJ in ANGELA VODNIK, 1926, strojne delavnice – 23 let v ŽJ.
INVALIDSKO JE BIL UPOKOJEN: OTILIO BARBO, 1926, strojne delavnice – 35 let v ŽJ.
Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SO: HASE ALIBABIČ, 1957, jeklarne – 4 leta in pol v ŽJ, IVAN HROVAT, 1950, remontne delavnice – 11 let in pol v ŽJ, RIFET SMAJLOVIČ, 1953, transport – 7 let v ŽJ in IBRO ZAHIROVIČ, 1950, jeklarne – 11 let v ŽJ.
Svojcem naše iskreno sožalje!
DISCIPLINSKO SO BILI ODPUŠČENI: Jusmir Avdič, 1960, hladna valjarna Jesenice, Naser Batič, 1961, jeklarne, Mato Barišič, 1961, valjarna bluming-štekel, Senad Bišević, 1960, hladna valjarna Jesenice, Ivo Brkič, 1960, transport, Hikmet Cerić, 1962, jeklovlek, Božo Crnoja, 1962, valjarna bluming-štekel, Nihad Čehajič, 1960, valjarna bluming-štekel, Hasib Čizmič, 1959, hladna valjarna Jesenice, Milan Dolensček, 1964, livarna, Rifet Fočaković, 1958, valjarna bluming-štekel, Fikret Ganič, 1957, jeklarne, Džemal Hodžić, 1961, hladna valjarna Jesenice, Asim Ibrahimović, 1955, hladna valjarna Bela, Dragoja Ilić, 1955, željarna, Slobodan Jakovljevič, 1958, jeklarne, Andrej Jan, 1960, jeklovlek, Stojan Janev, 1955, plavž, Dragan Jovanović, 1950, valjarna žice, Radoslav Kela, 1958, žičarna, Franjo Koren, 1956, jeklarne, Gojko Kovačević, 1952, vzdrževanje, Srečko Krničar, 1947, remontne delavnice, Šehzad Kulalič, 1957, jeklovlek, Marjan Markelj, 1953, splošni sektor – PFRČ, Milan Martič, 1953, transport, Ramo Mehič, 1957, energetika, Božidar Mlinarič, 1957, hladna valjarna Bela, Ramzo Mušič, 1960, jeklarne, Nihad Nuhanović, 1957, jeklarne, Stanko Popratin, 1956, valjarna bluming-štekel, Slavko Pranjčič, 1951, valjarna bluming-štekel, Fehim Ramič, 1957, jeklarne, Todosija Ristovski, 1951, jeklarne, Zoran Savič, 1958, hladna valjarna Bela, Mojca Smolej, 1962, elektrode, Slavko Svalina, 1960, jeklarne, Dušan Šebjan, 1958, jeklarne, Milan Šebjanič, 1951, jeklarne, Enver Šešir, 1957, žičarna, Mihael Šupuk, 1960, energetika, Obrad Tepič, 1961, strojne delavnice, Ismet Zukič, 1963, valjarna žice in Marjan Žerovec, 1962, jeklarne.

IŠČEMO DELAVCE ZA PONVIČNO GOSPODARSTVO

Železarne Jesenice, TOZD Jeklarne potrebuje za opravljanje zidariskih del v oddelku ponvičnega gospodarstva večje število kvalificiranih zidarjev oziroma delavcev, ki že imajo zadovoljive delovne izkušnje pri zidariskih delih. Kandidati naj svojo pripravljenost za razporeditev na navedene delovne naloge sporočijo kadroviku svoje TOZD ali pisno na kadrovski sektor Železarne.

ŽELEZARJI TUDI LETOS PREDNJAČIJO V KRVODAJALSKI AKCIJI

Prve tri dni, to je do vključno 8. septembra, je v jeseniški občini darovalo kri 795 prostovoljnih krvodajalcev, od tega 463 delavcev temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti naše železarne.

Nekaj naših delavcev se je kar med delovnim časom odzvalo pozivu zavoda za transfuzijo krvi, ko jim je že primanjkovalo krvi določene krvne grupe, drugi pa so prišli naslednji dan, kar je izredno pohvalno.

Ti prvi podatki vsekakor kažejo, da bodo delavci TOZD in delovnih skupnosti naše železarne tudi letos med najboljšimi krvodajalci in da se bodo v preostalih dneh enako odzivali kot v prvih treh dneh letošnje krvodajalske akcije v občini.

Letošnja krvodajalska akcija je potekala še včeraj, nadaljuje pa se danes in jutri od 7. do 14. ure. Če se ne niste odločili, je še vedno čas, da se pridružite železarjem in ostalim občanom, ki so svojo kri že darovali.

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

4. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE PRI DS ŽELEZARNE

V ponedeljek, 7. septembra, so se na 4. redni seji sestali člani odbora za splošne zadeve in pregledali gradivo, ki je prispelo na njihov naslov.

Vodja splošnega sektorja jih je najprej seznanil s pregledom izvrševanja sklepov, sprejetih na prejšnji seji. Iz poročila je bilo razvidno, da so vsi sklepi izvršeni.

Tokrat je bilo odboru posredovanih devet predlogov za službena potovanja v tujino. Od teh je za štiri dala soglasje že posebna komisija in so jih na tej seji samo še potrdili. To so bila službena potovanja Vinka Pogačnika in Jakoba Medja na Madžarsko, kamor sta potovala v zvezi z reklamacijo firme Zala za patentirno žico, Janeza Bidova v Sovjetsko zvezo, kamor je potoval zaradi razgovorov za jekleni odpadki za zadnji kvartal tega leta, Janeza Jamarja za študijsko potovanje v Zahodno Nemčijo in Avstrijo (potovanje je potekalo v okviru bilateralnega sodelovanja skupaj s TU Clausthal in univerzo v Leobnu, predmet potovanja pa so predvsem ekstativni, predvsem pa predelovalni obrati metalurške stroke) in Jerneja Hočevarja v Vzhodno Nemčijo, kamor je potoval skupaj s predstavniki Metalke in Železarne Ravne na leipziški sej, kjer so bili organizirani razgovori z Vzhodnimi Nemci o eventualni medsebojni menjavi.

Poleg teh pa so odobrili službena potovanja v tujino še Janku Perneču v Italijo, ki bo potoval k firmi Danieli na razgovore, ki jih omenjena firma organizira s koristniki svojih proizvodov (ta firma je tudi potencialni ponudnik za opremo, kakršno potrebujemo v Železarni), Borisu Bregantu v Italijo, kamor bo skupaj s predstavniki skupščine občine Jesenice potoval v Vald'Aosta, s katero naša občina navezuje gospodarske, kulturne in podobne stike, Jožetu Pezdarniku na Madžarsko, kjer se bo udeležil mednarodnega strokovnega simpozija s področja projektiranja proizvodnje in upravljanja hidravlično pnevmatskih naprav za krmiljenje in pogone sodobnih proizvodnih metalurških naprav (tov. Pezdarnik je za simpozij pripravil tudi referat, ki ga je strokovna žirija uvrstila v seminarski program) ter Borisu Pesjaku in Borisu Bregantu v Zahodno Nemčijo, kamor bosta potovala na razgovore za pripravo osnove po-

godbe v zvezi z odobritvijo kredita za nabavo opreme Jeklarne 2.

Poročilo o opravljenem službenem potovanju v tujino je na odbor tokrat posredoval le Aleksander Ježerski, in sicer s potovanja v Bolgarijo. Potovati je moral zaradi zahteve bolgarskega kupca v okviru reklamacije dobavljene dinamopločevine. Pri pregledu dejanskega stanja je bilo ugotovljeno, da so dimenzijska odstopanja le lokalna, zato je bila reklamacija in vsi za-

htevki v zvezi z njo umaknjeni. Tov. Ježerski je v zvezi s tem uredil še nekatere druge stvari, predvsem, da ne bi v takih primerih ponovno pričneli zamudnega in dragocenega postopka ugotavljanja upravičenosti reklamacije. Glede na to je podpredsednik poslovnega odbora potovanje ocenil kot uspešno.

Pregledali so tudi poročila o službenih potovanjih v prvem polletju tega leta s poimenskimi seznamom potujočih v tujino. Obravnavali so tudi vloge društev in organizacij in sprejeli ustrezne sklepe. Ob koncu seje so nekaj časa namenili tudi disciplini v Železarni, seznanjeni so bili s problematiko evidentiranja zunanjih gostov, ki želijo v poslovnih zadevah vstopiti v Železarno. Menili so, da je treba vse sklepe v zvezi s tem dosledno izvajati in podprti vsa prizadevanja splošnega sektorja in splošne varnostne službe.

Z. V.

7. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Člani odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne so se 31. avgusta sestali na sedmi seji, ki jo je vodil predsednik Janez Pikon.

O pregledu izvrševanja sklepov 5. in 6. seje odbora je spregovoril član poslovnega odbora Božidar Bartelj. Glede povečanja osebnih dohodkov je odbor sklenil, da se na osnovi doseženih polletnih poslovnih rezultatov in ocene poslovanja do konca leta s 1. avgustom 1981 povečajo vrednosti delovnih nalog za 5%. Doseganje poslovnih rezultatov je potrebno mesečno zasledovati in analizirati ter jih usklajevati z višino osebnega dohodka. Zato je odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne predlagal, da o povečanju osebnih dohodkov razpravljajo in sprejmejo ustrezne sklepe tudi odbori za gospodarstvo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Analizo finančnega rezultata za mesec julij in kumulativno za sedem mesecev 1981 je obrazložil vodja finančno računovodskega sektorja Boris Pesjak. Podrobnosti o analizi finančnega rezultata so bile že objavljene v glasilu Železar.

Vodja oddelka za operativno planiranje proizvodnje Avgust Karba je prisotne seznanil s oceno izvrševanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec avgust in

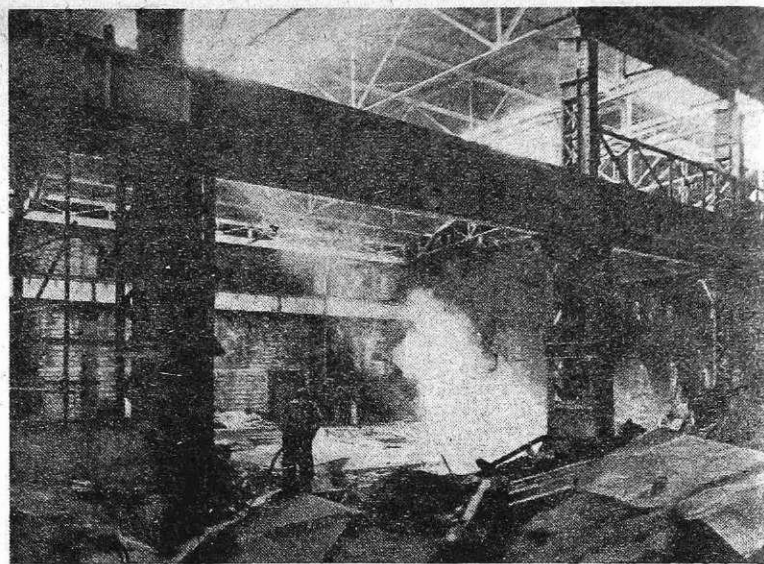
kumulativno za 8 mesecev, v obravnavo pa je bil predložen tudi predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec september 1981.

Na predlog sektorja prodaje — oddelka za raziskavo tržišča je odbor obravnaval predlog PRODAJNIH CEN ZA PROIZVODE Železarne Jesenice ter sklenil, da je veljavnost novega cenika od 1. septembra 1981 dalje.

Vodja temeljne organizacije Elektrode Miha Stojan je predložil v obravnavo predlog za dodatno sovlaganje v rudnik KAOLINA Kamnik. V zvezi s tem so potrdili dodatna sredstva sovlaganja v višini 900.000 dinarjev. Financiranje naj se izvrši iz 90% sredstev temeljne organizacije, ki so združena v sklad AZ.

Člani so bili seznanjeni tudi s spremembami samoupravnega sporazuma o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za obdobje 1981 do 1985. Sprememba je v čl. 13. samoupravnega sporazuma o uvozu blaga in storitev ter odliva deviz, ki prinaša ugodnosti Železarni. Člani odbora so to usmeritev potrdili.

DM

Gradnja podaljška strojnih delavnic na Javorniku (Foto I. Kučina)

TOZD Strojne delavnice

4. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Strojne delavnice je na 4. seji 3. septembra obravnaval dopolnila k samoupravnemu sporazumu o temeljnih plana skupnosti otroškega varstva občine Jesenice za obdobje 1981 — 1985 v letu 1981, spremembo samoupravnega sporazuma o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za obdobje 1981 — 1985 ter predlog povišanja vrednosti delovnih nalog.

Z zgoraj omenjenim dopolnilom k sporazumu o temeljnih plana skupnosti otroškega varstva ni soglašal, ostali dve zadevi pa je potrdil. Predlagal je celo, da naj bi se v bodoče v okviru poslovnega rezultata proučila možnost večjega povečanja vrednosti delovnih nalog (sedaj je bilo predlagano 5 odstotkov).

Obravnaval je tudi pritožbo žerjavovodkinje na mostnem žerjavu 160 KN na ukrep o prenehanju delovnega razmerja, ki ga je le-tej izrekla skupna disciplinska komisija. Delavski svet se ni strinjal z utemeljitvijo žerjavovodkinje, da je z dela izostajala zaradi neurejenosti delovnih razmer na žerjavu, kajti žerjav je že v letošnjem letu pregledal republiški inšpektor za varstvo pri delu, pa tudi drugi žerjavovodje so podpisali izjavo, da bi bilo delo zaščito, kakršno si zamišlja žerjavovodkinja, nemogoče in nevarno za delavce pri strojih. Potrdil je ukrep, ki ga je izrekla disciplinska komisija.

Delavski svet je pregledal tudi, kako se izvršujejo sklepi, ki so bili sprejeti na prejšnjih sejah. Ponovno so ugotovili, da morajo zaradi težav pri prevozu materiala iz različnih lokacij čimprej dobiti dvotonski kamion in da je treba zaradi težav

s pomanjkanjem materiala nabaviti močnejše kladio za oddelek kovačnice. Zanj je treba izdelati tudi predprogram investicije. V zvezi s sklepom svoje 2. redne seje, ki se je nanašal na zalogo jeklenih polizdelkov in orodja za potrebe njihove TOZD, pa tudi za potrebe vzdrževanja in novogradenj za vso Železarno (ta se nahaja v njihovem skladišču) ter glede solidarnostnega pokrivanja v zalogah vezanih obratnih sredstev, so se člani delavskega sveta seznanili z ustreznimi razlagi FRS. Sklep — prav tako z druge seje — s katerim so zadoščili SEO, da izdela osnutek novega načina formiranja prihodka, kot ga imajo OZD Slovenske Strojgradnje, da bi po novem načinu pričeli poslovati s 1. januarjem 1982, pa so sklenili obravnavati na eni prihodnjih sej. Neizvršen je ostal tudi sklep tretje seje, po katerem jim mora oddelek za študij dela in časa poslati rezultate meritev dodatnih časov za obdelovalne stroje.

Na predlog enega izmed delegatov je delavski svet zadalžil vodstvo TOZD, da še enkrat prouči vprašanje čiščenja oblek, in sicer v primerjavi s TOZD Remontne delavnice ter TOZD Vzdrževanje.

BL

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo iz šestih temeljnih organizacij ter iz ene delovne skupnosti prejeli zapisnike s sestankov 29 samoupravnih delovnih skupin. Osrednjo temo je predstavljala obravnavna predloga dopolnila k samoupravnemu sporazumu o temeljnih plana skupnosti otroškega varstva za obdobje 1981—1985 za letošnje leto.

Iz TOZD PLAVŽ smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD ter plavž 1 in 2. SDS vodstvo TOZD ima v zvezi z zgoraj omenjenim predlogom dopolnila več vprašanj. Zanima jo, koliko staršev od navedenega števila 1440 otrok ima stalno bivališče v občini Jesenice, kakšna je finančna obremenitev staršev otrok, ki imajo otroke v otroškem varstvu v občini Jesenice, vendar pa so tu le začasno prijavljeni ter kateri so »nepredvideni« stroški letovanja otrok v domu DPM v Novigradu. Želi biti tudi seznanjena z razčlenitvijo stroškov letovanja. SDS plavž 1 pa v zvezi s istim predlogom poudarja, da se ne strinja s tako visokim povečanjem prispevne stopnje za skupnost otroškega varstva. Sklicuje se na to, da je skupnost sorazmerno z večjo maso dohodka, ki so ga ustvarile delovne organizacije, dobila po dosedanjih prispevnih stopnjah več sredstev in da z dobrim in smotnim gospodarjenjem v skupnosti ne bi smelo priti do tako velikih finančnih odstopanj. V zvezi s samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe, ki ga bomo sprejemali na referendumu, pa zahteva takojšnje tolačenje člena 58 (dodatki za delo izven dopolnjenega rednega delovnega časa). Ne more namreč razumeti, kaj hoče predlagatelj doseči z zmanjšanjem (v odstotkih) dodatkov — v primerjavi s osnutkom — »ko pa ni bilo nobene zahteve po korigiranju«. Na sestanku je bilo govora tudi o izletu, delovni disciplini, varčevanju z materiali ter o dotrajanosti prve peči. Tudi SDS plavž 2 se ne strinja s predlaganim povečanjem prispevka za skupnost otroškega varstva, vprašuje pa tudi, v zvezi z že prej omenjenim sporazumom o delitvi sredstev za osebne dohodke, »kdo je spremenil člen 59 o delu izven delovnega časa, kjer so vsi dodatki znižani, v sporazumu (z dne 13. avgusta) pa za to ni nobenega pojasnila«. Razpravljala je tudi o situaciji s surovinami (ruda, koks, apnenec). Skrbi jo, kako bo potekalo delo v zimskih mesecih.

V TOZD VALJARNA ŽICE so o zgoraj omenjenem dopolnilu razpravljale SDS valjarna žice 1, 2 in 3. SDS valjarna žice 1 meni, da so osebni dohodki delavcev že dovolj obremenjeni, zato naj bi dodatna sredstva za skupnost otroškega varstva iskali drugje »čeprav je najlažje povečati prispevno stopnjo«. Pod razno SDS ugotavlja, da je bil glavni vzrok za slabo proizvodnjo na njihovi dnini v preveliki bolezenski odsotnosti in izostankih ter da bi bilo treba nekaj delavcev usposobiti za delo na ključnih delovnih nalogah in opravilih. SDS valjarna žice 2 predlaga, da naj se dodatna sredstva za skupnost

otroškega varstva poiščejo v 1,5-odstotka samoprispevka in v sredstvih za skupno porabo. Ugotavlja tudi, da se kljub sicer dobremu delu njihove skupine zapazna tendenca k porastu količine II A žice in Ø 52. Od vodstva pričakuje, da poskrbi, da bi delavci dobili po dve delovni obleki, opozarja pa tudi, da se problem »pulta« pri peči in zakladalnem stroju kljub bližajoči se zimi še ni rešil. Tudi SDS valjarna žice se ni opredelila za povečanje prispevne stopnje za skupnost otroškega varstva (»ker je že samoprispevek«).

Tudi SDS vodstvo TOZD ŽEKLARNA ne soglaša s povečanjem prispevne stopnje. Meni, da je izgubo skupnosti otroškega varstva treba pokriti s prerazdelitvijo sredstev vseh SIS in s sredstvi VIZ. K takšnemu sklepu jo navaja več pomislekov. Tako se sklicuje na močan padec realnih osebnih dohodkov, na (v tem mesecu) dodatno obremenitev z 0,9% republiškega davka in 1,5% samoprispevka za šolstvo ter na to, da »smo pred začetkom šolskega leta in pred ozimnico«. SDS ocenjuje, da se naše družbene potrebe razvijajo s prevelikim tempom, tako investicijsko kot organizacijsko. To zahteva ogromno finančnih sredstev. Teh sredstev pa delavci in gospodarstvo ob sedanjih stopnjah storilnosti in zastarelosti proizvodnih naprav v industriji — železarni, ne morejo v zadostni višini združiti. Zato pravi, da naj v SIS začnejo bolj racionalno porabljati združena sredstva za najnujnejše potrebe in ne samo razmišljati o željah. Želje občanov, še bolj pa vodstev in funkcionarjev v občini, so po mnenju SDS, prevelike. Z dohodkom TOZD in z osebnimi dohodki delavcev ni možno financirati tako obsežnih programov. Treba se je spustiti na realna tla in družbeno strukturo graditi v mejah, ki jih zahtevajo razpoložljiva sredstva, pravi SDS. Zato je treba izgubo v SIS za otroško varstvo pokriti s prerazporeditvijo med vsemi interesnimi skupnostmi v občini. Po njenem mnenju je treba »tako ukiniti umetno tvorbo v šolstvu, tj. VIZ«, sproščena sredstva pa naj gredo prvo leto za potrebe otroškega varstva. Skupina predlaga, da naj bi tudi celodnevno šolo skrbili na obseg, ki ga bomo sposobni brez težav financirati, »sicer bomo v kratkem tudi za šolstvo zahtevali dodatno povišanje prispevne stopnje«.

Iz TOZD STROJNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike vseh štirinajstih SDS. Tudi tu so SDS obravnavale predlog omenjenega dopolnila, seznanile pa so se tudi s predlogom za procentualno povečanje vrednosti osnovnih tarifnih postavk. SDS vodstvo TOZD se s povečanjem prispevne stopnje za otroško varstvo strinja s pripombo, da mora skupnost otroškega varstva gospodarno razpolagati z družbenim denarjem in iskati notranje rezerve. Strinjata se tudi SDS pripravila dela in materialna služba ter strugarna Javornik, ostale pa s tolikšnim povečanjem prispevne stopnje ne soglašajo. SDS strugarna 1 ima pomislek, če bi to povečanje prispevne stopnje sprejela, da bi šlo potem tako »v nedogled pri sedanjem zviševanju cen«. Govora je bilo tudi o pomanjkanju tople vode v sanitarijah ter o zastojanju osebnih dohodkov za rastočimi življenjskimi stroški. SDS strugarna 2 se pod razno pritožuje nad kvaliteto brusnih kolotov za vidia nože ter vprašuje, zakaj nožev ne brusijo, vsaj v grobem, v brusilnici. SDS konstrukcijska delavnica 1, ki sicer dopušča povečanje prispevne stopnje (sorazmerno z rastočo številom otrok) do največ 1,2%, se pod razno pritožuje, da je orodje slabo vzdrževano. Na pločevinskih škjarjah (strojnih in ročnih)

bi bilo treba menjati kline. Zaradi bolovanja orodjarja naj bi to delo opravila ključavničarska skupina. Varilci pa se pritožujejo zaradi slabe kakovosti varilnih pištol. Iste pripombe v zvezi z obratno problematiko so bile izrečene tudi na sestanku SDS konstrukcijska delavnica 2.

Iz TOZD VZDRŽEVANJE smo prejeli zapisnike SDS vzdrževanje Plavž 1 in 3 ter vzdrževanje hladne valjarne Bela 1 in 2. SDS vzdrževanje Plavž 1 in 3 ne soglašata s povečanjem prispevne stopnje, češ, da se sorazmerno z rastjo dohodka večja tudi vsota prispevka za otroško varstvo, da starši za varstvo otrok že plačujejo višje cene, da najnižja stopnja v Sloveniji ne more biti razlog za povečanje ter da se združenega dela ne more vedno znova obremenjevati z novimi zahtevami. Skupnosti otroškega varstva pa priporočata, da naj gospodari v skladu s svojimi možnostmi. Pritožujeta se tudi, da nista prejeli nobenega odgovora glede prehrane v kantinah ter nasprotujeta nastanitvi delavcev iz tujih firm v njihovih garderobah. Kot razlog med drugim navajata tudi pomanjkanje vode in kopalnic. SDS vzdrževanje HVB 1 in 2 pa sta s sestanka naslovili na odbor za gospodarstvo v temeljni organizaciji prošnjo za ureditev sanitarij v delavnici. Pogovarjali so se tudi o nabavi colskih ključev, ki jih pri vzdrževanju nujno potrebujejo, pa jih trenutno ni na razpolago.

Proti predlaganemu povečanju prispevne stopnje za skupnost otroškega varstva se je izrekla tudi SDS delavnica elektroenergije (TOZD ENERGETIKA), soglaša pa z objavljenim besedilom samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe. Seznanila se je tudi s sklepi samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, ki se nanašajo na TOZD Energetika.

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR IN NOVOGRADNJE pa smo prejeli zapisnike SDS organizacija dela in mehanska preskuševalnica ter od oddelka OTK za jeklarne. Od teh je o povečanju prispevne stopnje razpravljala le SDS mehanska preskuševalnica, ki se s povečanjem sicer strinja, ob čemer pa ima enake pomisleke, kot so bili izraženi v članku v Železarni. Delavci oddelka OTK za jeklarne pa so se na sestanku zavzeli za to, da bi bili tudi oni upravičeni do premije. Zahtevajo, da se njihovo delo za proizvodnjo in jeklarni ustrezno ovrednoti ter ugotovi njihov doprinos pri izdelavi sarž tako v količinskem kot v kvalitativnem pogledu. Pritožujejo se tudi, da je njihovo delo zaradi pošiljanja prob neustreznih dimenzij iz jeklarne zelo oteženo in predlagajo vodstvu kemičnega oddelka, da naj pisмено zahteva od jeklarne, da naj zamenjajo vse neustrezne kokele za vliivanje prob. Hkrati opozarjajo, da obe telefonski povezavi predstavljata cokol pri hitrem javljanju rezultatov. Ugotavljajo tudi potrebo po vzdrževalnih delih inštalaterjev, po ureditvi ventilacije v sanitarijah ter po popravilu zračne pošte v jeklarni. SDS organizacija dela je na sestanku razpravljala o sporazumu o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe, o dopolnitvah navodila za koriščenje premakljivega delovnega časa ter o oceni poslovanja do konca leta.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

IZ BRIGADIRSKEGA DNEVNIKA

Brigadirji se pripravljajo za zadnjo večerjo v tej izmeni. V vrsti tako kot vse pretekle dneve zamujata »Gospodž« in »Džemo«. Ne vem, ali bosta tudi zadnji dan na akciji imela že pripravljeni izgovor. Odhajamo zadnjič na tej akciji, zadnjič v tem letu, na brigadirsko večerjo, pesem »Kušarice, majko naša...« nekateri jokajo... za tiste, ki so prvič na akciji, jok in pesem zbuja posebno pozornost in razmišljanje...

Stari brigadirji pravijo, da se na akciji dvakrat joka. Prvič takrat, ko se srečaš s starimi tovariši, s katerimi si se več let srečeval na različnih delovnih mestih naše domovine. Drugič se joka na koncu izmene, ne za to, ker se bojiš, da se več ne bomo videli, temveč zato, ker veš, da mora miniti eno leto do ponovnega srečanja. Zato je slovo najtežje. Le najbolj uporni ne pokažejo svojih občutkov, sedijo v nekem kotu, razmišljajo, vrtijo cigareto v ustih in se grizejo v duši.

Tako je bilo v Baru zadnji večer, ko se je začela najdaljša noč. Pesmi z zvočnikov so parale srca, brigadirji pa so se brezsilno sprehajali, peli...

Marcel olepšuje držalo krampa, na katerega se podpisujejo tovariši. Njegova želja je, da ga odnese domov za spomin. Pripoveduje mi o

PREDLOG ZA SPREJEM V ZVEZO KOMUNISTOV

Lansko leto so v mladinskih delovnih brigadah jeseniške občine predlagali za sprejem v zvezo komunistov 18 mladih, štiri na akciji Kras in 14 Niš, letos pa so v brigadi Jeseniško-bohinjski odred v Baru predlagali za sprejem v zvezo komunistov 11 mladih. Predloge za sprejem so že poslali v osnovne organizacije, kjer mladi živijo, oziroma delajo.

Rk

PRIPRAVE NA ZBOR GORENJSKIH BRIGADIRJEV

V soboto, 19. septembra, ob 10. uri se bodo pri Sobcu zbrali gorenjski brigadirji. Organizator srečanja je občinska konferenca ZSMS Radovljica v sodelovanju z ostalimi gorenjskimi občinskimi vodstvi ZSMS. Pričakujejo, da se bo zbralo 500 brigadirjev, med njimi bodo tudi veterani, katere še posebej vabijo na srečanje.

Slavnostni govornik bo predsednik republiške konference ZSMS Boris Bavdek, kulturni program bodo pripravili brigadirji sami, za tem pa bodo na sporedu še športno-zabavna tekmovanja. Mladi se bodo lahko pomerili v košarki, odbojki, skokih v vrečah in podobnem. Tovariško srečanje se bo nadaljevalo do večera.

Če bo vreme slabo, bo srečanje 20. septembra.

Rk

zadnjem delovnem dnevu, ko so delali brez volje, čeprav so bili rezultati pomembni za priznanje. Kot da bi vsi skupaj želeli, da se čimprej vrnejo v naselje, da bomo spet vsi skupaj. Vse življenje bom imel v spominu tovarštvo, kakršno je bilo tukaj, mi pripoveduje. Nikoli ne bom pozabil tovarštva iz Ljige, ki je neotolajljivo jokala zaradi slovesa...

Ta čas je na dvorišču šole, kjer so bivali brigadirji, nastal pravi direndaj.

Bosanci iz Bosanskega Broda so objeti, pejo, tresejo se stene od njihovih glasov. Zagotavljajo, da se bomo ponovno srečali na enem izmed mnogih mladinskih delovišč. »Mičoš« - brigadirji iz MDB 21. julij iz Ivangrada napovedujejo poslovilno tekmo tovarišem iz Bačke Topole. Tovariši iz Ljige so od nekd potegnili še zadnje rezerve kave in vabijo vse na zadnjo skodelico. Nazmi sedi osamljen na klopi, kot da bi želel vse to začrtati v spomin.

Mesec dni je bilo tukaj dovolj šale, pesmi, ljubezni in naporega dela. Kako nas je peklo sonce na delovišču! Vse smo preboleli: prve žulje in prvo ljubezen, toda tovarštvo ostane. »Tako, ko pridem domov, bom napisal pismo Stani iz Bačke Topole,« pravi naš Apač Asmir.

Kdo ve, ali bi spremenil sklep, če bi vedel, da njegova Stana išče tolažbo v naročju fanta iz Ivangrada. To je tudi akcija številnih ustvarjenih in neustvarjenih želja in ljubezni, ko vsak dan prinese nekaj novega.

Mladen, nepreoslavljeni mojster razglasne postaje, je naredil kratek odmor in glasba je utihnila.

Brigadirji so pesmi prenesli v spalnice. V tem so prednjačili popularni »Mičoš«. Tudi v našo brigado se je preneslo to vzdušje. Najglas-

nejši je bil Nešo. Pravi, da to ni njegova prva akcija in prvo slovo, da bo najtežje šele naslednji dan, ko bo prišel domov in ostal sam v sobi. Takrat se bodo začele vrstiti slike preteklih dni...

Prihaja čas končnega slovesa. Objemanje, poljubljanje in zamudni si se zamenjujejo naslove. Sploh ni važno, kdo je iz katere brigade. Čeprav je bila akcija težka, sta naša skupnost in tovarštvo vse »izrav-nala«.

»Veliko sem razmišljala, preden sem odšla na akcijo, toda zdaj vem, da bom zaradi tovarštva prišla tudi naslednje leto,« pravi objokana brigadirka iz Topole.

Brigadirji vstopajo na vlak, v splošnem metežu poljubov in objemov se slišijo besede: Zorane, piši... Tanja, javi se... Noco, ne pozabi me... Vlak odpelje in še zadnji pogled na naselje, kjer so ostale privezane zastave, ki čakajo na nove, še neželjave roke, da jih dvignejo na jambor.

T.K.

SEJA PREDSEDSTVA OK ZSMS JESENICE

V sredo, 9. septembra, bo deseta seja predsedstva OK ZSMS Jesenice. Na seji bodo obravnavali poročila o udeležbi jeseniških delovnih brigad na letošnjih akcijah. Okvirno bodo določili termin volilno-programске seje (oktober-november), odvisno tudi od kadrovskega postopka za vodstvo občinske konference ZSMS. Pred tem pa se morajo izvesti volilno-programске seje področnih konferenc in obiski po osnovnih organizacijah ZSMS, zato da bi se uskladile volilno-programске seje z OK ZSMS.

V pripravah na skupščinske volitve leta 1982 bodo naredili seznam mladih, ki so doslej obiskovali različne oblike družbenopolitičnega izobraževanja. Predsedstvu bo podano tudi poročilo o mladinski politični šoli v Vikrah pri Tacnu, razpravljali pa bodo še o nekaterih drugih zadevah, ki se nanašajo na nadaljnje delo občinske konference ZSMS Jesenice.

MJ

Valjarna žice na Beli

BILI SMO NA ODDIHU V CRIKVENICI

Marsikdo je nestrpno pričakoval dan odhoda na oddih predzadnje izmene od 24. avgusta do 5. septembra v Crikvenico. Letos je bila mala sprememba pri odhodu, kajti bilo nas je samo za en avtobus in ne dva kot običajno. Sporočili so nam, da bo z nami letovala skupina s Čehoslovaške. Iz industrijskih krajev Slovaške - Denovalov jih je prišlo 44 z vodičem in tolkačem. Prišli so nekaj ur za nami. Toplo smo jih sprejeli in pozdravili. Sicer so bili nekoliko zadržani, vendar jih je naša dobra volja in odkrito prijateljstvo kmalu pritegnilo in kmalu so tudi oni zapeli nekaj lepih slovaških narodnih pesmi.

Hitro so minevali dnevi na toplem soncu ob vodi in tudi v razmeroma topli vodi. Nekateri čehoslovaški gostje so prvič videli morje in pokušili slano morsko vodo. Bili so navdušeni nad lepoto našega Jadrana.

Komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata Železarne jim je omogočil poldnevno križarjenje po morju. Ogledali so si naš ponos TITOV MOST. Omišali, rafinerijo nafte pod Reko in plinovod, ki prihaja k nam prek Madžarske iz SSSR. Ustavili so se na Šilu na otoku Krku, pokušili so tamkajšnje dobro vino in se zadovoljni vrnili v Crikvenico.

Povedati moram, da je izvršni odbor sindikata Strojnih tovarn iz Trbovelj, ki ima svoj počitniški dom v Crikvenici, istočasno gostil svojo skupino s Čehoslovaške, ki se je priključila naši grupi na izletu po morju.

Na spoznavnem večeru, na katerega so prišli tudi zastopniki izvršnega odbora sindikata Železarne, je bilo zelo veselo razpoloženje. Vrstile so se naše in njihove narodne in borbene pesmi. Ko nas je ogrelo dobro dalmatinsko vino, za katerega skrbi naš neustrahoviti in skrbni upravnik doma tovariš Nikola s svojim osebjem, smo ob zvokih

slovenskih in jugoslovanskih skladb tudi zaplesali in se pomešali med seboj. Posebno moram omeniti skupino gostov iz železarne Ravne na Koroškem, ki je bila na osnovi zamenjav med slovenskimi železarnami med nami in so pripomogli k dobremu razpoloženju v domu. Nobeden ni bil zaspan, tako da se je veselo razpoloženje zavleklo čez polnoč.

Omeniti moram tudi našo rekreacijsko dejavnost, ki smo jo imeli v času oddiha. Vsako jutro je bila ob rednih urah jutranja telovadba, ki pa se je žal niso udeleževali v zadovoljivem številu. Imeli smo tudi učne ure plavanja, pri katerih so splavali: petletna Tanja Bertonec in šestletna Mateja Robič ter desetletna Janja in dva odrasla gosta s Čehoslovaške.

Posebno zanimanje je bilo za ekipno balinanje mešanih dvojic mož - žena ali tovariša - tovariš. Prijavilo se je kar 16 ekip, med njimi štiri z Raven. Ker je bilo balinanje pri tako masovni udeležbi na enem igrišču, je bila izvedba celotnega turnirja otežkočena, poleg tega pa sta nas sonce in morje stalno vabila na plažo in v vodo, se je turnir zavlekel do zadnjih ur oddiha, pa ga še nismo mogli do konca zaključiti. Vsaka dvojica bi morala igrati 15

tekem. Vseeno pa smo le našli rešitev in izračunali na osnovi odigranih iger poprečje, ki nam je dalo naslednje rezultate:

1. ekipa Jože Gregorič - Svetlinova, 2. ekipa Ludvik Svetina - Vika Ambrožič, 3. ekipa Evgen Taler z ženo Barbo, 4. ekipa Zupan z ženo iz Zasipa itd.

Vsi ostali so se uvrstili zadovoljivo, kljub temu, da so imeli krogle prvič v rokah. Prav tako so igrale ekipe iz Raven in dosegle naslednje rezultate: Borko st. z ženo 7. mesto, Rajšp z ženo 9. mesto, Borko ml. z Marjeto 11. mesto in Koletnik z ženo 13. mesto.

Sodelavci z Raven so bili zelo navdušeni nad balinanjem in so nam obljubili, da bodo organizirali balinarski klub na Ravnah, uredili igrišče in nas prve povabili na tovariško srečanje. Pa tudi ob športnih srečanjih SOZD Slovenske železarne se bodo prijavi za balinanje in skušali doseči boljše rezultate kot v Crikvenici.

Za namizni tenis mlajši praktično niso imeli časa, starejšim pa je bolj ugajala plaža in voda.

V šahu so se zadnje dni, ko je bilo malo slabše vreme in hladneje, pomerili trije kandidati: 1. Lakota, 2. Kristan, 3. Kogovšek.

Na zaključnem večeru smo razglasili rezultate in podelili skromne

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

RADIOLOŠKO-BIOLOŠKO-KEMIČNA ZAŠČITA

Pri odpravljanju posledic JKB udara je dekontaminacija zelo pomemben ukrep za normalizacijo življenja in pomeni pomemben dejavnik za krepitev odpornosti vseh družbenih struktur pred učinkom JKB sredstev.

Pri dekontaminaciji ima prednost dekontaminacija ljudi in tistih materialnih dobrin in tehničnih sredstev, s katerimi pridejo ljudje pri delu in manipuliranju v neposreden stik (obleka, oprema, orodje, stroji za delo itd.). Dekontaminacijo drugih materialnih dobrin, zemljišča in objektov moramo načelno opraviti čimprej, toda vedno potem, ko končamo dekontaminacijo ljudi.

Dekontaminacija je treba načelno izvajati s sredstvi, ki so na ozemlju in so namenjena za mirnodobne potrebe: hišne in javne kopalnice, cisterne za polivanje ulic, pralni stroji in naprave za pranje perila, razni aparati za škropljenje in polivanje itd. Za učinkovito uporabo le-teh v vojni je treba pravočasno izvršiti organizacijske, mobilizacijske, tehnične in znanstvene priprave. Specialna sredstva za dekontaminacijo je treba preskrbovati le izjemoma.

VSEBINA RBK DEKONTAMINACIJE

RBK dekontaminacijo tvorijo sile, sredstva, ukrepi in postopki, katerih uporaba in izvajanje sta namenjeni za pravočasno odpravljanje kontaminantov z ljudi, živali in materialnih dobrin in ustvarjanje pogojev za opravljanje dejavnosti in normalizacijo življenja v razmerah uporabe vojnih JKB sredstev.

Glede na vrste kontaminantov je dekontaminacija lahko radiacijska, kemična in biološka. Odvisno od vrste objektov, ki se dekontaminirajo, ima vsaka od teh določene specifičnosti, ki se morajo upoštevati pri praktični uporabi.

Glede na objekte, ki se dekontaminirajo in na specifičnosti postopka, zajema dekontaminacija: dekontaminacijo ljudi in živali, obleke, obutve in drugih predmetov iz tekstila in usnja, tehničnih sredstev in opreme, zemljišča in objektov ter hrane in vode.

DEKONTAMINACIJA LJUDI IN ŽIVALI

Ljudje in živali se lahko kontaminirajo z neposrednim sedimentiranjem kontaminantov v obliki kapljic, aerosolov in radioaktivnega prahu na nezaščitenih delih telesa ali pa posredno prek kontaminiranih predmetov, s katerimi pridejo v stik. Glede na hitrost učinka ima dekontaminacija ljudi prednost.

Hitrost učinka BT's na ljudi in živali zahteva zelo hitro odpravljanje kontaminantov, predvsem z odkritih delov telesa. Odvisno od vrste BSt in meteoroloških razmer moramo dekontaminacijo opraviti čimprej, najkasneje v 1-5 minut.

Glede na hitrost pojave posledic radiacijske kontaminacije, ne pomeni problem kot kontaminacija za BSt. Tudi v tem primeru moramo dekontaminacijo opraviti čimprej, da bi omogočili hitro normalizacijo življenjskih in delovnih razmer ter da se izognemo, odvisno od stopnje kontaminacije, čezmernemu obsevanju.

DEKONTAMINACIJA OBLEKE, OBUTVE IN PREDMETOV IZ TEKSTILA IN USNJA

Kontaminirana obleka in obutve ter drugi predmeti iz tekstila in usnja so najbolj nevarni kot viri poznejše kontaminacije ljudi, zaradi tega jih moramo čimprej zamenjati in dekontaminirati.

Dekontaminacijo obleke in obutve ter drugih predmetov iz tekstila in usnja moramo načeloma opravljati organizirano v obstoječih pralnicah, kemičnih čistilnicah in sušilnicah. Ko se opravlja dekontaminacija v gospodinjstvu, mora oseba, ki opravlja dekontaminacijo, prevzeti vse ukrepe za osebno zaščito.

DEKONTAMINACIJA TEHNIČNIH SREDSTEV IN OPREME

Kontaminirana tehnična sredstva in oprema so vir poznejše kontaminacije in so nevarnost za ljudi, ki z njimi ravna, ali ki pridejo v stik z njimi. Ko manipuliramo s takimi sredstvi, moramo uporabljati zaščitno opremo, kar precej zmanjšuje delovno sposobnost. Zaradi tega je nujna dekontaminacija takšne tehnike.

Tehnična sredstva in oprema, katerih delo se ne sme ali ne more prekiniti zaradi dekontaminacije kot, na primer, agregati za pridobivanje energije, transformatorske postaje, nekatere naprave za preskrbovanje z vodo, TT centrale in druga, moramo zaščititi tako, da ne pride do kontaminacije le-teh, če pa bodo vseeno kontaminirana, moramo dekontaminacijo opraviti, ko bodo podani pogoji za nemoteno prekinitev dela. Ljudje, ki delajo s temi sredstvi, morajo imeti kompletno zaščitno opremo.

Nadaljevanje

nagrade. Bilo pa je nekaj kritike, ker ne podelimo tudi spominskih diplom. Pojamil sem jim, da jih nekateri odklanjajo in so jih puščali v domu. Če bo komisija menila, da so potrebne, jih bo ponovno uvedla.

Organizirali smo tudi izlet na TITOV MOST z dvema ladjama, od koder smo se s ponosom vračali nazaj dobre volje in zadovoljni. Nekaj pa jih je odrinilo tudi z barko na otok Krk.

Ob našem slovesu z gosti s Čehoslovaške ni bilo konca pozdravljanja in sklepanja prijateljstva. Ko smo jim zapeli v slovo naše pesmi: Slovenci kremeniti... in Oh zdaj gremo... so nas gostje s Čehoslovaške zaprosili, da jim še enkrat zapojemo priljubljeno Jugoslavijo.

Tako se je prebitro zaključilo bivanje v našem lepem in prijaznem domu oddiha.

Zahvaljujemo se osebju v kuhinji, servirkam in sobaricam za udobno in prijetno bivanje v domu.

Vsem udeležencem pri rekreaciji se zahvaljujem za razumevanje in sodelovanje. Želim vsem še nadaljnega zdravlja in zadovoljstva in željo, da se prihodnje leto zopet srečamo na morju!

Rekreator: Sv...

TOZD JEKLARNA

Deveta redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije TOZD Jeklarna je bila v četrtek, 13. avgusta. Seje sta se udeležila tudi podpredsednik delavskega sveta TOZD Jeklarna in sekretar osnovne organizacije ZK TOZD Jeklarna.

Obravnavali so poslovno poročilo za I. polletje. TOZD Jeklarna še vedno ne izpolnjuje planskih obveznosti, čeprav so uvedli posebno premijo, da bi izboljšali proizvodne rezultate. Zato naj pogoje za dodeljevanje premij še enkrat podrobno obravnavajo SDS. Tudi vsako kršitev tehnološke ali delovne discipline je potrebno obravnavati in ustrezno ukrepati.

Na predlog družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov TOZD so sprejeli več sklepov za doseganje boljših delovnih rezultatov. Da bi bolje koordinirali delo med oddelki, se bodo vsako jutro sestali vodje oddelkov z vodjem temeljne organizacije, vodjem vzdrževanja in predstavnikom družbenopolitičnih organizacij. Posamezne vodstvene delavce so zadolžili, da na svojih področjih storijo vse za izboljšanje discipline in nemoten potek proizvodnje. Zahtevali so tudi realizacijo objavljenih prioritete jeklarna na vseh področjih, ki vplivajo na zboljšanje delovnih rezultatov in socialnega statusa delavcev v TOZD Jeklarna in podprli vodstvo in samoupravne organe pri njihovih ukrepih za izboljšanje stanja v TOZD Jeklarna.

Sodelavcu, ki ga je doletela nesreča, so dodelili 30.000 din solidarnostne pomoči in predlagali, naj vse SDS zbirajo prostovoljne prispevke. Za potrebe izvršnega odbora OOS in samoupravnih organov so naročili 45 rokovnikov.

TOZD DRUŽBENA PREHRANA

Četrte seje izvršnega odbora OOS TOZD Družbena prehrana, ki je bila v četrtek, 13. avgusta, so se udeležili tudi računovodja temeljne organizacije, vodja restavracije Železarne in vodja SR in kantine.

Pregled sklepov tretje seje je pokazal, da so jih izvršili.

Na zahtevo skupne disciplinske komisije so podali mnenje o treh sodelavkah, ki so kršile delovno disciplino.

Sprejeli so finančno poročilo o porabi sredstev osnovne organizacije sindikata za prvo polletje.

Ker so poslovno poročilo temeljne in delovne organizacije obravnavale že vse SDS, so pregledali le glavne pokazatelje in ga potrdili z vsemi pripombami, ki jih je sprejel delavski svet.

Potrdili so anekse k samoupravnim sporazumom o temeljnih plana SIS materialne proizvodnje za obdobje 1981-1985, saj jih je potrdil že delavski svet in podpisal izjave.

Nakup ozimnice bo organiziral izvršni odbor sindikata Železarne. Seznanili so se z oceno stanja gospodarstva v občini Jesenice ter z ukrepi za njegovo izboljšanje ter s pregledom sklepov prve problemske konference o nagrajevanju.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je imel četrto redno sejo 15. avgusta.

Sklenili so, da organizirajo dvodnevni izlet 19. in 20. septembra v Ptuj, Stubiške toplice in Kumrovec. Sodelavcu so ob premestitvi v drugo temeljno organizacijo v zahvalo za njegovo dolgoletno politično delo podarili darilo v vrednosti 1.200 din.

Dvanajstim sodelavcem so odobrili denarne podpore.

TOZD TRANSPORT

Na 19. seji izvršnega odbora OOS TOZD Transport, ki je bila 18. avgusta, so obravnavali poslovno poročilo za prvo polletje in zapisnik strokovnega posvetovanja o delovanju sindikata glede na določbe zakonov in samoupravnih aktov v organizacijah združenega dela.

Sklenili so, da športnikom, ki niso vrnili dresov, ne dovolijo koriščenja denarja sindikata, namenjenega za

piknike, v roku dveh let. Sodelavcu so plačali stroške prevoza na morje, kupili pa so tudi pet rokovnikov za leto 1982.

Predsednik je opozoril, da je že potrebno izbrati kandidate za člane izvršnega odbora za naslednje mandatno obdobje.

TOZD ŽEKLARNA

19. avgusta je bila druga redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Žejblarna. Dogovorili so se o organizaciji dvodnevne izleta v Crikvenico 19. in 20. septembra.

Sodelavcu, ki boluje že peti mesec, so odobrili 2.000 din podpore s pripombo, da denar porabi za družino, ker mu drugače podpore ne bodo več odobrili.

TOZD PROFILARNA

Na devetnajsti seji izvršnega odbora OOS TOZD Profilarna, ki je bila v sredo, 19. avgusta, so se dogovorili o organizaciji dvodnevne izleta v Stubiške toplice in Ptuj 26. in 27. septembra.

Več kot pol leta bolnemu sodelavcu so odobrili 2.000 din socialne podpore.

TOZD STROJNE DELAVNICE

Šesta redna seja izvršnega odbora OOS TOZD Strojne delavnice je bila 20. avgusta.

Sestali so se zaradi organizacije dvodnevne izleta na Mali Lošinj 12. in 13. septembra. Za vsakega udeleženca izleta bo izvršni odbor prispeval 840 din.

TOZD ELEKTRODE

Izvršni odbor OOS TOZD Elektrode je imel redno sejo v petek, 21. avgusta.

O poslovnih rezultatih v prvem polletju je poročal vodja temeljne organizacije.

Seznanili so se z nalogami sindikata glede določil zakonov in samoupravnih aktov v organizacijah združenega dela.

Pregledali so neopravičene izostanke v prvem polletju in ugotovili, da jih je bistveno manj kot lani.

V septembru bodo organizirali piknik na Pristavi in kegljanje na asfaltu.

Zaradi dolgotrajne bolezni so sodelavcu odobrili 1000 din denarne pomoči.

Sreča Žena in Sabino Kolarič so predlagali v razpisno komisijo za izvolitev vodja temeljne organizacije.

(Nadaljevanje s 1. strani)

operativni program skupne proizvodnje postavljen nižje kot gospodarski načrt in dosežen s 100,3%. Vendar bi bil rezultat še boljši, če ne bi bilo okvare na SM peči št. 07.

Elektro jeklarna je presegla operativni program, ker je pričela z obratovanjem tri dni prej, kot je predvideval časovni termin za montažo odpraševalne naprave.

Izpolnjevanje proizvodnega programa je bilo v primerjavi z julijem v martinarni s 89,7% precej slabše (julija 91,9%) in v elektro jeklarni s 93,5% boljše (julija 92,4%).

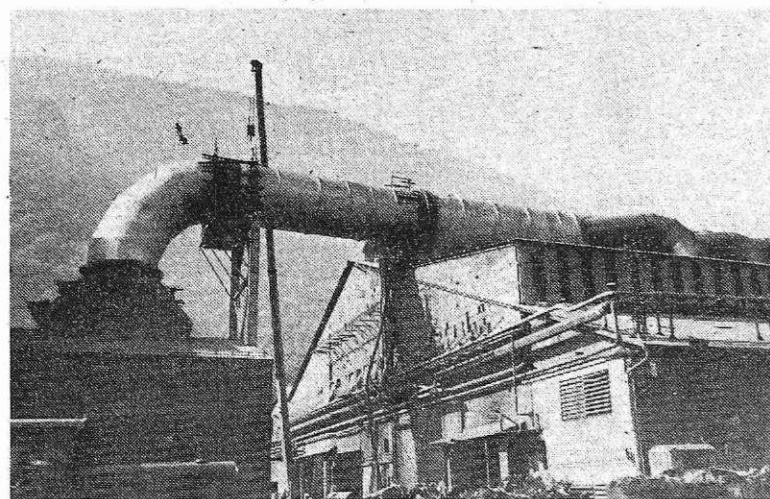
Na napravi za kontinuirno vlijanje je bilo v avgustu odliho 3.322 ton jekla ali 85,2% v odnosu na načrtovano količino. Vzrok je bil v premajhni dobavi jekla.

TOZD LIVARNA

Načrtovana skupna proizvodnja je bila s 150 tonami praktično dosežena, medtem ko je bilo kupcem dobavljeno 38,8 ton jeklenih odlitkov.

TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

Zaradi manjše proizvodnje v TOZD Jeklarna je ob zadostni zalogi slabov zelo dobro potekala obratovna kampanja potiske peči in valjanje na valjavskem ogrođu štekel. Izvaljana je bila rekordna količina 23.440 ton trakov, kar je doslej daleč največja številka. Zaradi okvar na liniji rezanja v prvi polovici meseca je bil pri gotovi proizvodnji valjanja štekel manjši zaostanek v odnosu na gospodarski načrt, vendar je tudi to doslej največja količina, in sicer 6.798 ton.

etm Nove odpraševalne naprave (Foto S. Kokalj)

Potisna peč je obratovala od 3. do 31. avgusta in so prek nje prevladali 19.028 ton domačih in tujih slabov.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Zaradi precejšnjih mehanskih in elektro zastojev je bila načrtovana skupna proizvodnja dosežena s 95,8%, medtem ko je bil znižan operativni program gotove proizvodnje presežen za 44,6%.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Načrtovana skupna proizvodnja je bila presežena za 3,7%, gotova proizvodnja pa za 4,6%.

TOZD VALJARNA BELA

Z gospodarskim načrtom predvidena skupna in gotova proizvodnja je bila v avgustu presežena za 2,2%. Dinamo jekel so izdelali 3.085 ton (julija 3.338 ton) in nerjavnih jekel 249 ton (julija 139 ton).

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Ta valjarna je načrtovano skupno in gotovo proizvodnjo dosegla oziroma za 1,6% presežila. Dinamo jekel je izdelala 513 ton (julija 598 ton) in visokoglijčnih jekel 197 ton (julija 286 ton).

TOZD ŽIČARNA

Ta temeljna organizacija je v avgustu za 10,1% presežila z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo. Zaradi premajhnih dobav žice za potrebe TOZD Žejblarna pa je nekoliko znižan operativni

program gotove proizvodnje presežila za 14,2%. Patentirane žice so izdelali 783 ton (julija 904 tone) VAC žice 536 ton (julija 409 ton) in EPP žice 134 ton (julija 155 ton).

TOZD PROFILARNA

Gospodarski načrt skupne proizvodnje so presežili za 101,1%, medtem ko so pri gotovi proizvodnji dosegli 102% in to zaradi uslužnostne predelave in večjih dobav temeljni organizaciji Vratni podboji.

TOZD VRATNI PODBOJI

Načrtovana skupna in gotova proizvodnja ni bila dosežena zaradi nekaj težav po izvedenem glavnem remontu v začetku meseca in zaradi pomanjkanja ter razdrobljenosti naročil. Za planom so zaostali za 13,4% pri skupni in blagovni proizvodnji.

TOZD JEKLOVLEK

Zaradi izvedbe glavnega remonta vlečne linije Blow-knox, peskarskega stroja in peči za toplotno obdelavo je bil nekoliko nižje postavljen gospodarski načrt pri skupni proizvodnji dosežen 104,7% in pri gotovi proizvodnji 99,4%.

TOZD ELEKTRODE

Načrtovana skupna proizvodnja je bila v avgustu dosežena 93,3%. Zaostala je pri oplasnjenih elektrodah zaradi visoke odstopnosti delavcev in težav z rezanjem na Curto strojih. Blagovna proizvodnja je znašala 92,4%.

TOZD ŽEKLARNA

Gospodarski načrt skupne in gotove proizvodnje so v avgustu presežili za 3,6%.

Avgust Karba

Železarski globus

JAPONSKA

Japonska železarska družba Nippon Kokan je v dveh svojih železarnah montirala napravo za izkoriščanje vročih dimnih plinov, ki nastanejo pri sintranju. Pline, ki imajo temperaturo okoli 350 stop. Celzija, uporabijo za ogrevanje parnega kotla, ki ima v eni železarni zmogljivost 60 ton pare na uro in v drugi 40 ton. Na ta način pridobljeno paro uporabljajo za pogon turbine v termoelektrarni. Sistem, ki ga je uporabila ta železarska družba, je mogoče uporabiti z majhno predelavo na obstoječih napravah za hlajenje sintra.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME ZA MESEC AVGUST 1981

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodaju
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
PLAVŽ	13.600	13.600	14.066,4	103,4	103,4	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA	25.650	24.800	24.854,6	96,9	100,2	—	—	—	—	—	—
— SM	20.400	23.000	22.580,9	110,7	98,2	—	—	—	—	—	—
— EL	5.250	1.800	2.273,7	43,3	126,3	—	—	—	—	—	—
— AEA	2.500	400	738,2	29,5	184,6	—	—	—	—	—	—
— LM	2.600	600	1.062,8	40,9	177,1	—	—	—	—	—	—
— BBC	150	800	472,7	315,1	59,1	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	153	153	153,5	100,3	100,3	60	60	38,2	63,7	63,7	38,2
— jeklo	150	150	149,9	99,9	99,9	60	60	38,1	63,5	63,5	38,1
— kovino	3	3	3,6	120,0	120,0	—	—	0,1	—	—	0,1
VALJ. BLUMING-ŠTEKEL	38.600	32.950	33.029,6	85,6	100,2	7.370	7.370	7.298,3	99,0	99,0	7.190,4
— bluming	18.300	15.550	14.573,2	79,6	93,7	470	470	449,1	95,6	95,6	358,8
— štekel razrez.	15.580	14.700	15.952,0	102,4	108,5	4.080	4.200	4.344,8	106,5	103,5	4.366,7
— štekel razr. storitve	1.900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— termična obdelava	2.820	2.700	2.504,4	88,8	92,8	2.820	2.700	2.504,4	88,8	92,8	2.464,9
VALJ. ŽICE IN PROFILOV	9.900	9.900	9.482,2	95,8	95,8	2.740	1.500	2.169,5	79,2	144,6	2.135,6
— valj. žice	9.900	9.900	9.482,2	95,8	95,8	2.740	1.500	2.169,5	79,2	144,6	2.135,6
— valj. žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VALJ. DEB. PLOČEVINE	6.400	6.400	6.633,3	103,7	103,7	6.300	6.300	6.588,3	104,6	104,6	6.134,1
— valj. deb. ploč.	6.400	6.400	6.633,3	103,7	103,7	—	—	—	—	—	—
— valj. deb. ploč. storit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLAD. VALJ. BELA	7.700	7.700	7.868,1	102,2	102,2	7.630	7.630	7.867,9	103,1	103,1	8.261,4
— hl. valj. Bela	7.700	7.700	7.868,1	102,2	102,2	—	—	—	—	—	—
— hl. valj. Bela storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLAD. VALJ. JESENICE	2.480	2.480	2.519,9	101,6	101,6	2.250	2.250	2.205,6	98,0	98,0	2.320,7
— hl. valj. Jesenice	2.480	2.480	2.519,9	101,6	101,6	—	—	—	—	—	—
— hl. valj. Jes. storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ŽIČARNA	4.100	4.100	4.513,5	110,1	110,1	3.200	2.860	3.265,3	102,0	114,2	3.440,6
PROFILARNA	1.710	1.710	1.733,1	101,4	101,4	1.360	1.360	1.182,4	86,9	86,9	1.025,0
— HOP	1.540	1.540	1.417,6	92,1	92,1	1.350	1.350	1.121,1	83,0	83,0	963,7
— HOP storitve	—	—	194,4	—	—	—	—	—	—	—	—
— ronđele	—	—	34,4	—	—	—	—	34,4	—	—	34,4
— ronđele storitve	30	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— diski storitve	90	90	53,6	59,6	59,6	—	—	—	—	—	—
— deli za cest. ograjo	50	50	33,1	66,2	66,2	10	10	26,9	269,0	269,0	26,9
SKLADIŠČE 38	160	160	2,3	1,4	1,4	160	160	2,3	1,4	1,4	2,3
VRATNI PODBOJI	175	175	151,6	86,6	86,6	175	175	151,5	86,6	86,6	125,0
JEKLOVLEK	1.530	1.530	1.601,5	104,7	104,7	1.520	1.520	1.510,1	99,4	99,4	1.796,7
ELEKTRODE	1.920	1.920	1.790,5	93,3	93,3	1.710	1.710	1.580,7	92,4	92,4	1.638,1
— elektr. + varil. žica	1.550	1.550	1.198,4	77,3	77,3	1.540	1.540	1.195,6	77,6	77,6	1.239,5
— varil. žica storitve	—	—	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—
— varil. prašek	70	70	55,8	79,7	79,7	70	70	51,7	73,9	73,9	65,2
— suha elektr. masa	100	100	105,6	105,6	105,6	100	100	105,6	105,6	105,6	105,6
— ognjevdzršni mat.	200	200	430,0	215,0	215,0	—	—	227,8	—	—	227,8
ŽEBLJARNA	860	860	891,0	103,6	103,6	860	860	890,8	103,6	103,6	905,3
ŽELEZARNA	114.938	108.438	109.291,1	95,1	100,8	35.335	33.755	34.750,9	98,4	103,0	35.013,4
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	250	250	206,4	82,6	82,6	206,4
SKUPAJ	—	—	—	—	—	35.585	34.005	34.957,3	98,2	102,8	35.219,8

14. SEJA KONFERENCE DELEGACIJ ZA SIS ZA SOCIALNO SKRBTSTVO

V ponedeljek, 7. septembra, je vodja konference delegacij za SIS za socialno skrbstvo v Železarni Ivica KOMIC sklicala 14. sejo konference. Na seji so delegati poleg pregleda sklepov in potrditve zapisnika 13. seje skupščine, ki je bila 27. maja, razpravljali o realizaciji finančnega načrta Skupnosti socialnega skrbstva Jesenice za I. polletje 1981, o družbenem dogovoru o skupnih obveznostih pri zagotavljanju dela družbenih sredstev za pospeševanje izvoza, o rebalansu finančnega načrta Skupnosti socialnega skrbstva Jesenice za leto 1981 in o pravilniku o družbenih materialnih pomočeh v Skupnosti socialnega skrbstva Jesenice.

Ustrezne obrazložitve sta delegatoma podali v. d. centra za proučevanje samoupravljanja Nada Dejak in vodja konference delegacij za SIS za socialno skrbstvo Ivica Komic.

Iz realizacije finančnega načrta Skupnosti socialnega skrbstva Jesenice za I. polletje 1981 je razvidno, da so prihodki iz prispevka od osebnih dohodkov realizirani 50 %, prispevki zavezanec pa so 11 % nad planiranimi za I. polletje. Odhodki enotnega programa so realizirani v višini 49 % in skupnega programa 50. Občinski program je realiziran 43 % in bo tako možno zagotoviti potrebni del sredstev za pospeševanje izvoza. Naloge, s katerimi se zagotavljajo socialne pravice občanov, so bile tekoče izvrševane, vendar pa so bili pri nekaterih postavkah bistveni odkloni zaradi različnih razlogov.

Tov. Komiceva je v nadaljevanju konferenco delegacij seznanila s 1. členom zakona o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev v družbenopolitičnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih v letu 1981 (Ur. list SFRJ, št. 32/81) in 4. členu družbenega dogovora o načinu zagotavljanja in usmerjanja dela družbenih sredstev za pospeševanje izvoza za izvršni svet skupščine občine Jesenice, svet za ljudsko obrambo in družbeno samozashito in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti s področja izobraževanja, zdravstva, kulture, telesne kulture, zaposlovanja, socialnega skrbstva, varstva pred požarom, komunalnih dejavnosti in stanovanjskega gospodarstva. Udeleženci tega dogovora ugotavljajo, da je izvrševanje dogovorjenih nalog na področju izvoza v skladu s sprejetim družbenim planom občine, kakor tudi SR

Slovenije in SFR Jugoslavije in je zato temeljnega pomena za družbeno reprodukcijo in da je za pospeševanje izvoza potrebno zagotoviti ustrezna dodatna družbena sredstva. Udeleženci so v skladu z zakonom o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev v družbenopolitičnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih v letu 1981 dolžni sprejeti ustrezne ukrepe, da se za pospeševanje izvoza zagotovijo družbena sredstva v okviru oblikovanja sredstev splošne in skupne porabe občine Jesenice v višini 17.060.000,00 din. Dogovor udeležencev je, da bodo

sredstva za pospeševanje izvoza zagotovili po različnih stopnjah, pri čemer bodo upoštevali objektivne razmere v posameznih sredinah.

Konferenca delegacij na podano obrazložitev ni imela nobene pripombe.

Ob rebalansu finančnega načrta Skupnosti socialnega skrbstva Jesenice za leto 1981 je ugotovljeno, da je pri prerazporejanju sredstev finančnega načrta dan ves poudarek, da se ne okrnejo osnovne socialne pravice občanov. Največji delež bo zagotovljen z znižanjem sredstev za dejavnost strokovne službe in samoupravnih organov, zato bo verjetno potrebno predvideno reorganizacijo in dodatno zaposlitev še odložiti.

Konferenca delegacij je bila seznanjena še s PRAVILNIKOM O DRUŽBENIH MATERIALNIH POMOČEH V SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBTSTVA JESENICE ter je pri tem predlagala, naj bi v občinah vsaj v gorenjski regiji uskladili osnove in merila za predlagane pomoči. Višina teh pomoči je seveda lahko različna glede na možnosti v posamezni občini.

CPSI
Dragica Medja

PRODAJA V AVGUSTU POD PLANOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

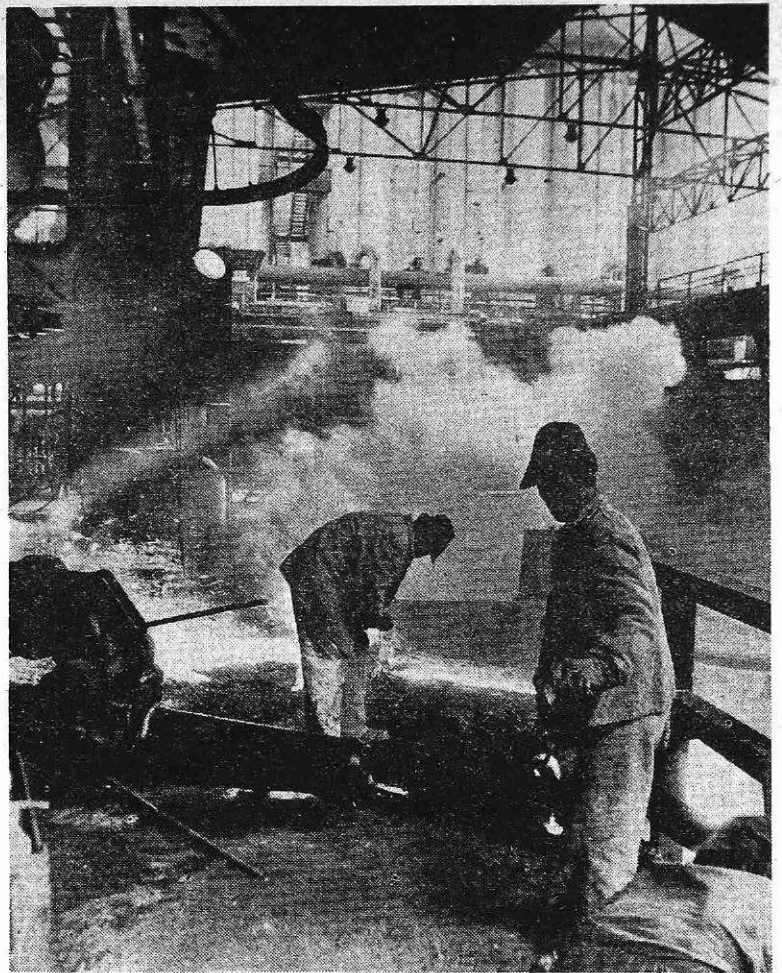
višje prodajne cene iztržili 46 % ali 322,9 milij. din več kot v avgustu lani.

Pregled prodaje posameznih TOZD kaže, da so mesečni količinski plan presegli v TOZD Hladna valjarna Bela (za 8,3 %), Hladna valjarna Jesenice (za 3,1 %), Žičarna za (7,6 %), Jeklovlek (za 18,2 %) in Željalna (za 5,3 %). Vse našteje TOZD so presegle tudi vrednostni plan, razen TOZD Hladna valjarna Bela, ki zaradi nedoseganja prodajne cene za 2,2 % zaostaja za vrednostnim planom. Ostale TOZD niso dosegle planirane količine in vrednosti, največji zaostanek pa izkazuje TOZD Livarna, Valjarna žice in profilov, Profilarna in Vratni podboji, medtem ko tri TOZD le malo zaostajajo za načrti. Prodajna cena je v primerjavi s planirano enaka ali višja v sedmih TOZD, za načrtovano višino pa zaostajajo v TOZD Hladna valjarna Bela (za 9,7 %), Hladna valjarna Jesenice (za

1,5 %), Vratni podboji (za 9,8 %), Jeklovlek (za 1 %) in Elektrode (za 16,8 %).

Kumulativni podatki o prodaji so nekoliko slabši kot mesečni, saj smo s prodajo 268.632 ton izdelkov iztržili 7.232,7 milij. din, kar je 6 % manjša količina in 7,2 % nižja vrednost. V primerjavi s istim obdobjem lanskega leta smo letos pri količini zaostali za 1,3 %, zaradi 45 % višje letošnje prodajne cene od lanske letošnje pa je vrednost višja za 43 %.

Pregled po posameznih TOZD kaže, da so v osmih mesecih letošnjega leta količinski in vrednostni plan presegli v TOZD Jeklovlek in Željalna. Količinski plan so presegli še v Valjarni debele pločevine, vrednostnega pa v Žičarni in Profilarni. Dosežena prodajna cena je višja od načrtovane v Livarni, Valjarni žice in profilov, Žičarni, Profilarni in Željalni, ostale TOZD pa zaostajajo za načrtovano prodajno ceno, zaostanek pa se giblje med 11,4 % v TOZD Elektrode in 1,6 % v Hladni valjarni Jesenice.

Odzem vzorca na plavžu (Foto I. Kučina)

ZAHVALA ZA SREČANJE NA MEŽAKLJI

Kot nekdanja sodelavca Železarnice sva se udeležila srečanja borcev NOV železarjev na Mežaklji. Presenečena nad vsem, kar ste nam pripravili, se iskreno zahvaljujemo vsem pobudnikom, organizatorjem, vsem, ki ste nam to omogočili, kakorkoli sodelovali,

se trudili, da nam olepšate ta dan, ki nam bo ostal v najlepšem spominu.

Ker sva ob upokojitvi zapustila Jesenice in se zaradi bolezni bolj poredko vračava, sva bila še posebno vesela tega vabila.

Vsem železarjem želiva veliko uspehov in delovnih zmag, upokojenim pa čimveč zdravja in zadovoljstva! S pozdravi vsem

hvaležna Marica in Jože Zrim

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE ZA MESEC AVGUST 1981

TOZD	IZVRŠITEV AVGUST 1980			DRUŽBENI PLAN AVGUST 1981			IZVRŠITEV AVGUST 1981			I N D E K S I					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	33,0	31.987	1.056.126	60	43.953	2.637.180	38,2	47.716	1.819.774	115,8	149,2	172,3	63,7	109,3	69,0
Valj. bluming-štel	6.218,2	22.050	137.113.490	7.370	28.190	207.757.080	7.190,5	28.151	202.416.453	115,6	127,7	147,6	97,6	99,9	97,4
- bluming	110,0	24.991	2.750.483	470	22.164	10.417.080	358,8	23.621	8.475.105	326,2	94,5	308,1	76,3	106,6	81,4
- štel	6.108,2	21.997	134.363.007	6.900	28.600	197.340.000	6.831,7	28.388	193.941.348	111,8	129,1	144,3	99,0	99,3	98,3
Valj. žice in prof.	1.704,4	11.728	19.988.882	2.740	16.888	46.273.120	2.025,5	17.266	34.972.605	118,8	147,2	175,0	73,9	102,2	75,6
Valj. debele ploč.	7.091,3	22.795	161.649.058	6.300	27.426	172.783.800	6.115,4	27.310	167.013.210	86,2	119,8	103,3	97,1	99,6	96,7
Hladna valj. Bela	3.467,6	23.487	81.444.661	7.630	31.670	241.642.100	8.261,3	28.597	236.251.396	238,2	121,8	290,1	108,3	90,3	97,8
Hladna valj. Jesenice	2.136,4	22.776	48.659.391	2.250	28.942	65.119.500	2.320,8	28.501	66.144.199	108,6	125,1	136,1	103,1	98,5	101,6
Žičarna	3.229,9	27.551	88.988.534	3.200	32.743	104.777.600	3.440,6	37.604	129.381.668	106,5	136,5	145,4	107,6	114,8	123,5
Profilarna	1.886,9	19.285	36.388.378	1.360	22.542	30.657.400	1.025,0	24.112	24.714.641	54,3	125,0	67,9	75,4	107,0	80,6
- HOP	1.706,4	18.949	32.336.335	1.350	22.404	30.245.400	963,7	22.001	21.202.491	56,5	116,1	65,6	71,4	98,2	70,1
- ronele	31,0	44.819	1.388.122	—	—	—	34,4	66.378	2.284.451	111,0	148,0	164,6	—	—	—
- stebr. in distančn.	149,5	17.820	2.663.921	10	41.200	412.000	26,9	45.644	1.227.699	18,0	256,1	46,1	269,0	110,8	298,0
- diski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skladišče 38	108,5	25.060	2.718.298	160	42.058	6.729.280	2,3	67.161	152.456	2,1	268,0	5,6	1,4	159,7	2,3
Vratni podboji	123,8	28.294	3.501.883	175	52.250	9.143.750	124,8	47.150	5.885.022	100,8	166,6	168,1	71,3	90,2	74,4
Jeklovlek	1.587,2	32.501	51.585.580	1.520	41.264	62.721.280	1.796,7	40.839	73.375.093	113,2	125,7	142,2	118,2	99,0	117,0
Elektrode	2.311,2	17.342	40.079.209	1.960	27.493	53.886.560	1.844,5	22.880	42.201.266	79,8	131,9	105,3	94,1	83,2	78,3
- elektrode, var. žica, masa, Emona Zgb.	2.022,8	19.460	39.361.866	1.890	27.874	52.682.560	1.551,4	26.413	40.977.132	76,7	135,7	104,1	82,1	94,8	77,8
- prašek	44,8	12.817	574.186	70	17.200	1.204.000	65,2	15.289	996.849	145,5	119,3	173,6	93,1	88,9	82,8
- šamotna masa	243,6	588	143.157	—	—	—	227,9	998	227.285	93,6	169,7	158,8	—	—	—
Željalna	894,6	16.531	14.789.268	860	14.640	12.590.400	906,0	20.655	18.714.036	101,3	124,9	126,5	105,3	141,1	148,6
OSNOVNA REALIZACIJA	30.793,0	(22.342)	687.962.758	35.585	(28.572)	1.016.719.050	35.091,6	(28.584)	1.003.041.819	114,0	127,9	145,8	98,6	100,0	98,7
Realizacija storitvenih TOZD	—	—	3.277.903	—	—	3.274.644	—	—	6.179.403	—	—	188,5	—	—	188,7
Ostala realizacija vključno DP	—	—	10.193.849	—	—	20.532.377	—	—	15.048.684	—	—	147,6	—	—	73,3
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	30.793,0	(22.779)	701.434.510	35.585	(29.241)	1.040.526.071	35.091,6	(29.189)	1.024.269.906	114,0	128,1	146,0	98,6	99,8	98,4

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE OD I. — VIII. 1981

TOZD	IZVRŠITEV OD I—VIII 1980			DRUŽBENI PLAN OD I—VIII 1981			IZVRŠITEV OD I—VIII 1981			I N D E K S I					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	416,5	33.359	13.892.396	465	39.381	18.312.065	412,0	40.579	16.675.716	98,9	121,3	120,0	88,6	102,8	91,1
Valj. bluming-štel	46.294,9	18.799	870.296.173	57.620	25.974	1.496.592.840	55.783,8	25.430	1.418.601.434	120,5	135,3	163,0	96,8	97,9	94,8
— bluming	3.116,5	15.572	48.530.773	3.320	19.507	64.764.620	4.282,7	21.360	91.477.100	137,4	137,2	188,5	129,0	109,5	141,2
— štel	43.178,4	19.032	821.765.400	54.300	26.369	1.431.828.220	51.501,1	25.769	1.327.124.334	119,3	135,4	161,5	94,8	97,7	92,7
Valj. žice in prof.	13.818,8	10.909	150.742.840	20.230	15.467	312.886.770	14.720,7	15.768	232.119.536	106,5	144,5	154,0	72,8	101,9	74,2
Valj. debele ploč.	56.197,6	16.557	930.458.711	47.500	25.434	1.208.120.970	47.976,1	24.671	1.183.614.855	85,4	149,0	127,2	101,0	97,0	98,0
Hladna valj. Bela	53.516,7	17.632	943.593.358	62.690	29.299	1.836.752.935	53.974,0	27.555	1.487.228.480	100,9	156,3	157,6	86,1	94,0	81,0
Hladna valj. Jesenice	18.589,8	19.156	356.112.684	17.960	26.599	477.726.170	17.725,4	26.179	464.029.306	95,4	136,7	130,3	98,7	98,4	97,1
Žičarna	28.797,8	22.094	636.259.494	27.500	29.924	822.914.682	26.724,5	32.708	874.109.322	92,8	148,0	137,4	97,2	109,3	106,2
Profilarna	13.917,2	16.735	232.908.026	10.600	20.650	218.892.910	10.440,4	24.030	250.880.065	75,0	143,6	107,7	98,5	116,4	114,6
— HOP	12.638,6	15.596	197.106.265	10.520	20.561	216.298.850	9.819,5	22.243	218.410.782	77,7	142,6	110,8	93,3	108,2	101,0
— ronele	236,0	42.103	9.934.579	—	—	—	278,7	76.642	21.361.060	118,1	182,0	215,0	—	—	—
— stebr. in distančn.	595,6	17.656	10.515.381	80	32.426	2.594.060	342,2	32.462	11.108.223	57,5	183,9	105,6	427,8	100,1	428,2
— diski	447,0	34.346	15.351.801	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skladišče 38	605,3	26.388	15.972.961	1.330	38.832	51.646.870	144,9	35.747	5.179.802	23,9	135,5	32,4	10,9	92,1	10,0
Vratni podboji	943,3	28.298	26.692.306	1.340	48.108	64.464.295	1.305,2	46.091	60.158.983	138,4	162,9	225,4	97,4	95,8	93,3
Jeklovlek	14.035,6	28.429	399.018.747	14.430	38.661	557.877.480	15.244,6	37.241	567.719.314	108,6	131,0	142,3	105,6	96,3	101,8
Elektrode	17.392,1	16.325	283.932.289	16.560	25.647	424.715.054	16.446,9	22.730	373.836.771	94,6	139,2	131,7	99,3	88,6	88,0
— elektrode, var. žica, masa, Emona Zgb.	14.914,6	18.465	275.403.311	14.970	25.995	415.132.624	14.222,1	25.689	365.349.001	95,4	139,1	132,7	89,1	98,8	88,0
— prašek	552,5	13.375	7.389.338	590	16.241	9.582.430	429,6	15.670	6.731.744	77,8	117,2	91,1	72,8	96,5	70,3
— šamotna masa	1.925,0	592	1.139.640	—	—	—	1.795,2	978	1.756.026	93,3	165,2	154,1	—	—	—
Žebljarna	7.764,0	12.025	93.359.831	7.610	13.167	100.198.160	7.733,6	16.211	125.371.482	99,6	134,8	134,3	101,6	123,1	125,1
OSNOVNA REALIZACIJA	272.289,6	(18.191)	4.953.239.816	285.835	(26.556)	7.591.101.201	268.632,1	(26.280)	7.059.525.066	98,7	144,5	142,5	94,0	99,0	93,0
Realizac. storitvenih TOZD			31.349.061			36.004.742			48.643.676			155,2			135,1
ostala realiz. vključ. DP			74.424.501			162.941.946			124.530.122			167,3			76,4
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	272.289,6	(18.580)	5.059.013.378	285.835	(27.254)	7.790.047.889	268.632,1	(26.924)	7.232.698.864	98,7	144,9	143,0	94,0	98,8	92,8

DOGOVARJANJU MORA SLEDITI DOKONČNA REŠITEV

Občinska zdravstvena skupnost že dalj časa ugotavlja, da je v zelo težkem finančnem položaju. Glavni vzrok za to je zaostajanje rednega dotoka sredstev v prvem polletju, kar povzroča skupnosti pogosto nelikvidnost. Druga težava pa je v neplaniranem porastu materialnih stroškov in nepredvideni dodatni obveznosti zdravstvene skupnosti v drugem polletju.

Po predvidevanju izvršnega sveta skupščine občine Jesenice bomo po vsej verjetnosti uspeli do konca leta nadoknaditi v prvi polovici leta manjkajoča sredstva do višine dogovorjenih vsote. Vendar ta vsota pokrije le dogovorjene programe, ki upoštevajo le 21 % povečanje materialnih stroškov, nikakor pa ne povečanja materialnih stroškov nad predvideno višino (40 %) in dodatnih obveznosti zdravstvene skupnosti, kot so sredstva za republiko solidarnost, sredstva za SLO in za pospeševanje izvoza po družbenem dogovoru. Seveda moramo k temu prileti še povečane zahteve po zdravstvenem varstvu.

Glede na vse to je bilo, kljub po-
čitniškemu obdobju, več razgovorov,
kako se izveči iz nastale situacije,
da bi bilo kar najmanj boleče in v
zadovoljstvo tako uporabnikov, ka-
kor tudi izvajalcev zdravstvenega
varstva. Vendar pa več kot do
spoznavanja teh težav ni prišlo. Po-
trebna pa je odločitev, ki je lahko
samo dvojna: ali poiskati dodatna
sredstva s povečano prispevno stop-
njo, seveda po predhodnem poveča-
nju dogovorjene vsote, ali pa krepko
poseči v zmanjševanje že doseženega
nivoja zdravstvenega varstva.

Lahko rečemo, da smo v pogledu stabilizacijskih ukrepov že v letu 1980, kakor tudi v letu 1981, dosegli že nekaj dobrih rezultatov, seveda pa to ne more iti v negled, ker so rezultati tega dela vsak dan slabši.

Zadnji sestanek o teh problemih je bil v petek, 4. septembra, na katerem so bili navzoči, poleg nekaterih članov izvršnega odbora občinske zdravstvene skupnosti, tudi predstavniki zdravstvenih delovnih organizacij, sekretar regionalne zdravstvene skupnosti Kranj, predstavnika republiške zdravstvene skupnosti Slovenije in predstavnik izvršnega sveta kupsčine občine Jesenice. Na sestanku je bila ponovno podrobno

prikazana nastala situacija in tudi poudarjeno, da na sestankih, na katerih smo razpravljali o teh problemih, nismo prišli niti za ped dalje od razpravljanja in prepričevanja o potrebi po dodatnih sredstvih. Brez dvoma je delegatom občinske zdravstvene skupnosti jasno, da moramo pokrivati vse nastale obveznosti, seveda pa je to možno le, če bodo za to na razpolago finančna sredstva. Toda nastala situacija ne daje nobenega jamstva, da bomo zbrali potreben denar, za to bi bil vsak sprejeti sporazum samo gola formalnost.

V razpravi je bilo razvidno, da vsak le misli na svojo delovno organizacijo, premalo pa je pripravljen reševati probleme v širšem merilu. Vsem mora biti jasno, da bomo morali najti skupni jezik, to je, da lahko trošimo samo toliko, kot nam to dopušča dana gospodarska situacija.

Na sestanku je bilo ponovno poučeno, da imamo na Jesenih zelo dobro razvito zdravstveno varstvo, kar zahteva tudi večja sredstva. Let-a pa so že več let zelo pičila. Seveda se je začelo to prav posebno odražati v letošnjem letu, v katerega smo šli z zelo skromnimi sredstvi. Razen tega smo pri letošnjem dogovarjanju prispevnih stopenj računali na večji porast dohodka, še prav posebno dohodka v organizacijah združenega dela. Ta pa je v prvi polovici leta krepko pod planom. Dosežen je bil le 83,2 % in je za 19.358.000 od plan niranim. Sredstva iz dohodka organizacij združenega dela predstavljajo kar 87 % vseh sredstev za zdravstveno skupnost.

Za rešitev celovitega problema, ki v dani situaciji ne bo lahka, bo potrebno angažirati vse dejavnike na občini, sama zdravstvena skupnost tega problema ni sposobna rešiti. Dogovarjanju mora torej slediti razmeroma široka akcija.

Stane Torkar

Polletno poslovanje in uresničevanje gospodarskega načrta kažeta na spodbudne rezultate, ki so še posebno pomembni v sedanjem obdobju uresničevanja politike gospodarske stabilizacije. V nadaljnjih stabilizacijskih prizadevanjih, poudarjajo v poročilu, pa se bodo morali še z večjo odgovornostjo zavzemati za še bolj učinkovito gospodarjenje, da ne bi še naprej drseli v inflacijo. Očitno je, navajajo, da v proizvodni verigi in dohodkovni povezanosti med temeljnimi organizacijami združenega dela še niso izdelana objektivna merila za delež temeljnih organizacij v skupnem dohodku glede njihovega prispevka s svojim živim in minulim delom. V zadnjih letih v TOZD ugotavljajo, da je rast dohodka v nekaterih storitvenih TOZD hitrejša, oziroma, da zaostaja dohodek v TOZD materialne proizvodnje, ki predstavlja osnovno dejavnost Železarn s prodajo na trgu. V TOZD menijo, da smo v Železarni s prezevlim sistemom in zapletenimi dohodkovnimi odnosi zabredli v še večje ekonomske težave in povzročili sporna žarišča.

Z rebalansom gospodarskega in finančnega načrta za leto 1981, menijo, smo se najbrž v Železnari usteli, ko smo sklepali na oceni »neustavljivih« inflacijskih gibanjih. Skratka na računici, ki sloni na zunanjih rešitvah, to je predvsem na rasti prodajnih cen. Težka situacija v zaostrenih razmerah gospodarjenja narekuje notranje ukrepe in večjo osebno odgovornost, da bi kritično izpostavili delovno in tehnološko disciplino, dvignili kvaliteto gospodarjenja in dohodkovnih odnosov.

Nezdruženi, poudarjajo, in v nasprotju s stabilizacijskimi prizadevanji in rezultati gospodarjenja so dohodkovni odnosi in gibanje osebnih dohodkov. Ugotavljajo, da so temeljne pravice in odgovornosti delavcev v TOZD, ki izhajajo iz zakona o združenem delu, še omejene in ukljene v birokratsko-etatiistične odnose. Zato, pravijo, je nujno potrebno radikalno poseči v spremembe in doseči preobrat v smislu hitrejšega uresničevanja resolucije tretjega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije.

V polletnem poročilu tudi navajajo, da na vprašanje njihovega delavskega sveta, zakaj je rast dohodka v storitvenih TOZD od leta 1979 hitrejša kot v proizvodnih TOZD, še niso dobili ustreznega odgovora od finančno-računskega sektorja in sektorja za ekonomiko in organizacijo, čeprav to vprašanje meji že na samoupravni spor. Na osnovi tega v TOZD sklepajo, da se delež dohodka TOZD materialne proizvodnje odliva v TOZD storitvenih dejavnosti. To je predvsem posledica dragih storitev in višjih stroškov vzdrževanja, kar vpliva tudi na lastno ceno in na pritisk, da bi dvignili prodajno ceno naših izdelkov. Zaradi tega menijo, da se dohodkovni odnosi ne izvajajo v smislu samopopravnega sporazuma o združitvi. Ugotavljajo tudi, da se določila o združitvi še niso polno uveljavila, da bi dvignili kakovost gospodaranja in odnosov.

Naslednje vprašanje, ki ga izpostavljajo v svojem polletnem poročilu, so delitvena razmerja in

osebni dohodki, ki niso skladni z rastjo produktivnosti in proizvodnje, kar dokazuje tudi prikaz gibanja med TOZD. Osebné dohodke so v TOZD Jeklovlek dosegli v odnosu na plan le 92 %, medtem ko sta proizvodnja in produktivnost dosegli planirano rast, padla pa je stimulacija na produktivnost in vrednost. Menijo, da mora v naši železnari pridobivanje in razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke postati spodbuden dejavnik stabilizacijskih prizadevanj, da bi dosegli gospodarsko trdnost in zavrlí inflacijska gibanja.

Poleg izpolnitve polletnega plana izvoza, ki je znašal 521,4 tone in izpolnitve planirane proizvodnje so izvršili tudi 466 ton izvenplanskih domačih in tujih storitev. Od tega 334 ton žarenja za železarno Štore in 87 ton peskanja profilov za TOZD Profilarna naše železarne.

Med vsemi rezultati, menijo, je najpomembnejši doseženi izplen, ki je za 1,8 % boljši od planiranega. Zaradi dodatne predelave vložka slabše kvalitete pa so zmanjšali tudi izmeček in reklamacije kupecv. Ugotavljajo, da preskrba z vložkom ni bila zadovoljljiva, zlasti iz železarn Ravne in Store.

Razen tega so bili preobremenjeni z naročili, zlasti v drobnih dimenzijah, ki ostajajo pod nadzorom družbenega plana. Zaradi pomanjkanja naročil plana lučnega jekla niso dosegli, to pa so nadomestili z vrednejšo proizvodnjo brušenih jekel. Nadaljnja stabilizacijska prizadevanja in dohodkovni odnosi kažejo, da bi opustili izdelavo nekaterih nerentabilnih kvalitet in povečali stopnjo predelave valjanih izdelkov.

V prvem polletju, poudarjajo, so bila tudi pomembna prizadevanja pri kreipitvi socialističnega samoupravljanja in so s pomočjo zavestnih družbenih dejavnikov uspešno premagovali objektivne težave in nekatere notranje slabosti. Pomembni so bili tudi napor pri kreipitvi obrambnih priprav in so v TOZD uspešno zaključili akcijo NNNP 1980—1981.

V sklepnem delu poročila poudarjajo še naslednje temeljne ugotovitve:

— da je prioriteta izvoza brez
spodbudne stimulacije,

- da fizično ni dokončana naložba, ki je finančno prevzeta in obračunana,

— da je neodgovorno ravnanje strokovne komisije glede ocenjevanja predlogov za investicijsko vzdrževanje in amortizacijske zamenjave ter investicije,

— da so visoke in nedosegljive
prodajne cene in finančna realizaci-
ja, ja,

— da je utemeljena stimulacija za zniževanje proizvodnih stroškov in splošne porabe.

— da interna realizacija storitvenih dejavnosti ni v skladu z dohodkovnimi odnosi in samoupravnim sporazumom o združitvi.

– da delitev sredstev za osebne dohodke temelji na indeksnih razmerjih in izvršenih urah, ne pa na delu in rezultatih dela

— da nekateri dejavniki v delovnih skupnostih ne delujejo v smislu stabilizacijskih prizadevanj in dohodkovnih odnosov.

V TOZD Jeklovlek so v prvem polletju dosegli 91.100.000 din celotnega prihodka ali 81,6 % načrtovanega, vendar pa 24,6 % več kot v obravnavanem obdobju lani. Dohodka so imeli 30.127.000 din, oziroma 5,8 % več, kot so načrtovali in 5,7 % več kot lani. Čistega dohodka pa so ustvarili 18.532.000 din ali 13 % več, kot so predvidevali, vendar pa 3,2 % manj kot v enakem obdobju lani. Materialni stroški so skupaj z amortizacijo in drugimi poslovnimi stroški znašali 62.723 milij. din, kar je 74,2 % načrtovanih. V primerjavi z istim obdobjem lani pa so se materialni stroški povečali za 49 %, amortizacija pa za 42,7 %.

Na delavca so v prvem polletju ustvarili poprečno 194.366,68 din dohodka ali 11,9 % več, kot so načrtovali. V primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi stroški je dohodek znašal 13,2 % ali 14,3 % manj od plana. Čistega dohodka so na delavca razporedili 119.558,11 din ali 2,4 % več, kot so predvideli s planom. Akumulacija v primerjavi z dohodkom je znašala 15,1 %, lani 22,7 %, akumulacija v primerjavi s čistim razporejenim dohodkom 24,6 %, lani 24,6 %, v primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi pa 2 %, medtem ko je lani znašala 3,5 %.

Sredstva za osebne dohodke in za skupno porabo so v prvem polletju na delavca znašala 90.183,22 din ali 16,8 % več kot v istem obdobju lani. Čisti dohodek na delavca pa je mesečno znašal 10.069,28 din ali 29,8 % več kot v prvem polletju lani. Del izplačanega osebnega dohodka za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb je na delavca mesečno znašal 3.339,38 din ali 7,6 % več kot lani, za iste namene in za pogodbene obveznosti pa so iz dohodka TOZD na delavca izplačali 35.852,45 din oziroma 42,7 % več kot lani. Poprečno porabljena poslovna sredstva so na delavca znašala 1.477.243,67 din ali 30,7 % več kot lani, porabljena osnovna sredstva pa 643.883,31 ali 25,8 % več kot v obravnavanem obdobju lani.

Celotni prihodek je v primerjavi s porabljenimi sredstvi znašal 146,4 %, lani 159,6 %, v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi pa 73,6 %, lani v šestih mesecih 75,3 %.

V TOZD Jeklovlek je bil v prvem polletju poprečni stalež zaposlenih 155 ali šest manj kot lani v istem času in pet manj glede na plan. Delovno razmerje s TOZD je v tem času sklenilo šest, prekinilo pa devet delavcev, oziroma v obeh primerih za enega delavca več kot v prvem polletju lani.

Skupne odsotnosti so v prvem polletju beležili 21,76 %, oziroma 2,02 % več kot lani in 4,71 % več, kot je bila v istem času povprečna odsotnost v celotni Železarni. Bolezenska odsotnost je znašala 11,80 % ali 2,87 % več, kot je bila povprečna bolezenska odsotnost v Železarni. T pomeni, da so povprečno imeli dnevno po 34 delavcev manj na delu, oziroma, če upoštevamo še šest delavcev manj, kot so jih imeli v istem času lani, jim je dnevno manjkalo povprečno 40 delavcev. Ob dejstvu, da so svoje planske obveznosti presegli, je razumljiva ugotovitev v njihovem polletnem poslovnem poročilu, da se zaradi utrujenosti delavci vse bolj zatekajo k bolezenski odsotnosti.

MOLIBDEN — NEPOGREŠLJIV PRI IZDELAVI KVALITETNIH JEKEL

Molibden spada med tiste elemente, ki so za izdelavo raznih vrst posebnih nizko in visoko legiranih jekel nepogrešljivi. Zato je tudi zanimivo, kako se v svetovnem merilu giblje njegovo pridobivanje in poraba.

V letu 1980 je presegla količina pridobljenega molibdena v zahodnem svetu za 4,5 % količino, doseženo leta 1979. To povečanje je bilo predvsem posledica povečanja pridobljene količine v Kanadi, kjer so bile v letu 1979 v obratih za pridobivanje molibdena velike stake.

Danes obratuje na svetu okoli 50 rudnikov, kjer pridobivajo molibden kot glavni ali stranski izdelek. Vendar odpade približno 70 % svetovne količine na pet velikih pridelovalcev, in sicer so trije v ZDA in po eden v Čilu in Kanadi.

Iz spodnje razpredelnice je za obdobje let 1975–1980 razviden potek pridobivanja molibdena v zahodnem svetu.

PORABA

Po razpoložljivih podatkih je bila leta 1970 poraba molibdena v zahodnem svetu, vključno z dobavami v socialistične države, za 11 % nižja kot v letu 1979. Tako v ZDA kakor tudi v državah Zahodne Evrope je poraba padla, vendar je v Zahodni Evropi presegla porabo v ZDA. Poraba na Japonskem je ostala na isti ravni. Iz tabele štev. 2 je razvidna v 1000 ton svetovna poraba molibdena v svetu v obdobju 1975–1980 in iz tabele štev. 3 v odstotkih poraba zahodnega sveta leta 1980 v posamezne namene.

(tabela štev. 2)	1975	1976	1977	1978	1979	1980
ZDA	24,9	25,8	27,2	31,3	32,2	27,7
Zahodnoevropske države	29,9	31,7	31,7	32,6	34,0	29,9
Vzhodnoevropske socialistične države	6,8	6,8	7,7	9,9	9,9	8,1
Japonska	9,5	11,3	10,9	11,3	11,3	11,3
Ostali	4,9	4,5	4,9	5,4	5,4	5,5
Skupaj	76,0	80,1	82,4	90,5	92,8	82,5

(tabela štev. 3)	1980, %
legirana jekla	46
nerjavna jekla	21
orožna jekla	10
litine in jekla za valje	6
posebna jekla	3
molibdenova kovina	5
kemikalije	8
ostalo	1
	100

NOVA NAHAJALIŠČA

Močno povečanje povpraševanja po molibdenu v letih 1973—1979 je povzročilo visoke naložbe v geološke raziskave, kakor tudi odpiranje novih rudniških zmogljivosti. Danes kaže, da zmanjševanje porabe v letu 1980 ni imelo bistvenega negativnega vpliva na to dejavnost.

V obdobju do leta 1990 bodo odprli še 18 novih rudnikov molibdena, in sicer 9 v ZDA, 4 v Kanadi, 2 v Mehiki in po enega v Čilu, Peruju in Iranu. Skupno povečanje letne količine molibdena s pričetkom obratovanja teh rudnikov cenijo na okoli 150.000 ton.

(SE NADALJUJE)

BISTVENE NOVOSTI OSNUTKA STATUTA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

Na 16. seji 10. junija letos je skupščina Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji sprejela osnutek novega statuta skupnosti in ga posredovala v javno razpravo, ki bo trajala do 30. septembra.

Besedilo osnutka statuta je bilo natisnjeno kot priloga Delavske enotnosti »Vzajemnost« in posredovano vsem posebnim in združenim delegacijam, konferencam teh delegacij in organizacijam združenega dela.

Zaradi pomembnosti vsebine obravnavanega dokumenta skupnosti, ki zadeva življenjske interese širokega kroga prebivalstva, skupnost pričakuje čimveč konstruktivnih sugestij in predlogov.

Področje pokojninskega in invalidskega zavarovanja bo tudi eno od pomembnejših v okviru obravnavane gradiv za tretjo konferenco republiškega sveta ZSS o socialni varnosti.

Javna razprava bo potekala izključno o osnutku statuta, ker osnutka o novem temeljnem zakonu pokojninskega in invalidskega zavarovanja še ni v razpravi.

Bistvene novosti:

TEMELJNE DOLOČBE:

Vsebinska novost — črtanje dosedanjega 10. člena statuta, ki je vseboval možnost uvedbe prostovoljnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Nova je tudi določba, ki poudarja pomen planiranja v skupnosti, s katerim se zagotavlja usmeritve delovanja v dolgoročnih in srednjeročnih obdobjih ter posameznih letih, s tem da skupnost svoj plan usklajuje z objektivnimi družbenimi možnostmi in potrebami.

DOLGOROČNE PRAVICE:

1. Valorizacija pokojnin in drugih denarnih dajatev:

Pokojnine naj se obvezno usklajujejo z gibanjem nominalnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih delavcev v republiki. V osnutku statuta je posebno poudarjena določba, da se povečanje osebnih dohodkov ugotavlja na podlagi uradnih podatkov zavoda SRS za statistiko.

Enako, ob upoštevanju gibanja osebnih dohodkov, naj bi se usklajevale tudi druge denarne dajatve iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (DPP, invalidnine, oskrbine).

2. Varstveni dodatek:

Mejni znesek najnižjih pokojninskih prejemkov je izenačen z najmanjšim osebnim dohodkom.

Spremembe zadevajo krog oseb, katerih dohodki se upoštevajo pri ugotavljanju premoženjskega cenzusa in način vstevanja dohodkov.

3. Rekreativna:

1. Individualna rekreacija z enkratnim letnim zneskom upravičenecem.

2. Rekreativna dejavnost v družini upokojencev — ustvarjanje možnosti za to dejavnost v enotah skupnosti v občinah.

3. Rekreativna dejavnost upokojencev pri zvezi društev upokojencev in zvezi organizacij invalidov Slovenije.

4. Gradnja domov in počitniško rekreativnih objektov za vse upokojence v republiki.

Enote skupnosti naj bi na področju rekreacije dobile večjo vlogo s tem, da bodo samostojno odločale o razporeditvi tistega dela sredstev, ki bodo namenjena za rekreativno dejavnost v družini upokojencev — glede na število upokojencev.

4. Družinska pokojnina:

Družinska pokojnina se nadaljuje ali pridobi tudi po 26. letu starosti, če je otrok, ki se redno šola, prekinil šolanje zaradi služenja vojaškega roka, vendar največ toliko časa, za kolikor je prekinil redno šolanje.

Odpravljeno je razlikovanje med ožjimi in širšimi družinskimi člani — skupnost lahko določi najvišji znesek družinske pokojnine.

5. Pokojninska osnova:

Skupnost ne bo štela v pokojninsko osnovo denarnih prejemkov, s katerimi se mimo osnov in meril delitev po delu priznavajo posebna povečanja osebnega dohodka zaradi priprave na upokojitev.

6. Najnižji in najvišji znesek pokojnine:

V prihodnje bi se vedno določali te zneske, vendar na podlagi prejšnjega mnenja družbenopolitičnih dejavnikov v republiki.

Novost je tudi, naj bi zavarovane, katerega pokojnina je bila odmerjena od zneska najvišje pokojninske osnove v določenem letu, imel pravico do ponovne odmere pokojnine od njegove dejanske pokojninske osnove.

7. Zaposlovanje:

Če upokojenec ponovno sklene delovno razmerje ali se obvezno zavaruje po 7. členu zveznega zakona ali začne opravljati samostojno dejavnost, izgubi lastnost upokojenca in se mu ta čas pokojnina ne izplačuje.

8. Podaljšano zavarovanje — minimalni pogoji:

Glede na to, da je čas podaljšane zavarovanja zavarovalna doba, naj bi se štela za izpolnitev minimalne dobe in gostote zavarovalne dobe kot pogoja za pridobitev pravic.

9. Matična evidenca upokojencev:

Obvezna uporaba podatkov matične evidence v postopku za uveljavljanje pravic.

REHABILITACIJA — ZAPOSLOVANJE

1. Ustrezno delo:

V izdanih sklepih skupnost navede samo, kakšna dela invalid lahko opravlja in kakšnih ne more opravljati.

Konkretna dela pa mu mora zagotoviti delovna organizacija (16. člen republiškega zakona).

2. Poklicna rehabilitacija:

Povečanje starostne meje na 50 let za moške in 45 let za ženske.

Preko te starosti se lahko prizna poklicna rehabilitacija le na zahtevo invalida. Dolžnost, da mora invalid poklicno rehabilitacijo uspešno zaključiti.

Nova oblika poklicne rehabilitacije — izobraževanje ob delu.

3. Odmerna nadomestila:

Oskrbnina 100 % osnove. Oskrbnino delovni invalid lahko prejema le v času poklicne rehabilitacije oziroma privajanja. Čakalne dobe ni, ker mora invalid prejemati osebni dohodek ali nadomestilo iz zdravstvenega zavarovanja.

Določanje osnove za odmero oskrbnine, če invalid ni dobil osebnega dohodka v zadnjem niti predzadnjem letu invalidnosti.

Zavarovanečev poprečni osebni dohodek iz zadnjega leta dela za poln delovni čas se valorizira na raven osebnega dohodka in koledarskega leta pred nastankom invalidnosti (7 % povečanja poprečnega osebnega dohodka v delovni organizaciji).

V času privajanja le 90 % osnove.

III. KATEGORIJA — MANJŠI OSEBNI DOHODEK

1. varianta

Nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu naj bi bilo enako razliki med poprečnim osebnim dohodkom, ki bi ga delovni invalid glede na rezultate dela — dosežene na ustreznem delu, dobil za tekoče in minulo leto na svojem delu in poprečnim osebnim dohodkom, ki ga za delovne uspehe, dosežene na ustreznem delu, dobiva za svoje tekoče in minulo leto po osnovah in merilih samoupravnega splošnega akta organizacije združenega dela.

2. varianta

Razlika med poprečnim valoriziranim osebnim dohodkom na svojem delu iz zadnjega leta pred invalidnostjo in poprečnim osebnim dohodkom na ustreznem delu.

4. Pogodbe o poklicnih rehabilitacijah in zaposlitvah:

Določila, ki jih mora vsebovati pogodba:

- način poklicne rehabilitacije,
- roki za nastop,
- trajanje,
- pogoji za delo invalida.

Pogodbo sklene skupnost z organizacijo združenega dela in invalidom.

Dolžnost: uspešno zaključiti poklicno rehabilitacijo.

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

Pristojnost enot skupnosti v občini je razširjena z dvema nalogama:

1. Samostojno samoupravno odločanje o zahtevkih za uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

2. Spremljanje rekreativne dejavnosti upokojencev v občini in po programih društev upokojencev in invalidov — razporejanje sredstev v ta namen.

Organi skupščine:

- izvršilni odbor,
- odbor za varstvo delovnih invalidov, rehabilitacijo in zaposlovanje,
- odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito,
- odbor za vprašanje štetja zavarovalne dobe s povečanjem,
- odbor za varstvo pravic,
- odbor za vprašanje borcev NOV,
- komisija za sistem in organizacijo,
- odbor za gradnjo domov in stanovanjskih vprašanj.

Organi zbora:

- odbor za spremljanje in preprečevanje invalidnosti,
- odbor za uveljavljanje pravic,
- komisija za spremljanje rekreativne dejavnosti,
- komisija za spremljanje stanovanjskih vprašanj itd.

Možnost zborov delegatov v mestih ali regijah zaradi vprašanj skupnega pomena.

PLANIRANJE

1. Samoupravni sporazum o temeljnih plana.

2. Dolgoročne plane (10 ali več let).

3. Srednjeročne plane (pet let).

4. Letne finančne načrte.

Prispevki se obračunavajo ob izplačilu osebnega dohodka, vnovčujejo pa službe družbenega knjigovodstva kasneje.

STROKOVNA SLUŽBA — IZPOSTAVA SKUPNOSTI POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA JESENICE

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

AKTIVNOSTI V OBČINI PRED TRETJO KONFERENCO ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

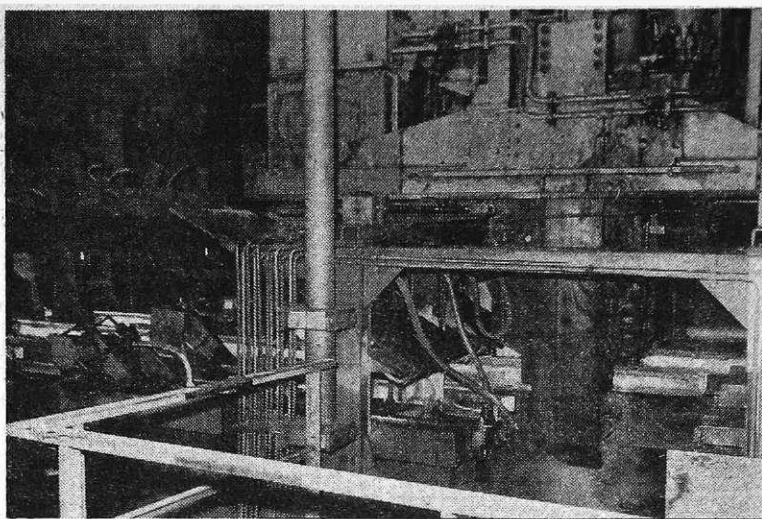
duktivna in smotrna izbira delovnega časa. Organizator je republiški svet Zveze sindikatov Slovenije v sodelovanju s komitejem za delo pri republiškem izvršnem svetu, inštitutom za delo pri pravni fakulteti in zavodom za produktivnost dela. Naši železarni odbor predlaga, da k predhodni razpravi povabi vse organizacije združenega dela kovinsko-predelovalne industrije naše občine.

Po programu je trgovska delovna organizacija Golica izbrana za nosilca razprave s področja preskrbe z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, hotelsko-turistično podjetje Gorenjska Jesenice pa za nosilca razprave s področja prehrane med delom. Za razpravo o teh dveh temah je v navedeni publikaciji posredovano izhodišče Zveze sindikatov Slovenije in stanje, oziroma razvitost teh dveh področij v jeseniški občini.

V republiških izhodiščih je poudarjeno, da je urejena preskrba z življenjskimi potrebščinami pomemben dejavnik življenjskega standarda občanov. To zlasti velja za redno preskrbo s hrano. Ta namreč predstavlja skoraj 37 % izdatkov poprečne štiriclane slovenske družine, pri delavcih z nižjimi dohodki pa tudi 50 in več odstotkov. V nadaljevanju izhodišče so navedene konkretne usmeritve za aktivnosti sindikatov na tem področju, kar je nedvomno tudi osnova za konkretno analizo stanja v naši občini.

Podatki za našo občino kažejo, da smo v lanskem letu imeli v občini 141 prodajal na drobno s skupno prodajno površino 10.506 kv. metrov in skladiščnega prostora (poleg teh je v občini še 16.640 kv. metrov skladišč trgovin na drobno). Razmerje med čistimi prodajnimi in skladiščnimi prostori je 60:40, kar je nekoliko slabše od idealnega razmerja 65:35. Kar 88 % teh prodajal je klasičnega tipa, ostale pa so urejene za moderni način prodaje (samopostrežne trgovine, market in veleblagovnica).

V jeseniški občini tako pride 229,35 prebivalcev na eno trgovino, poprečje republike pa je 276. Na enega prebivalca poprečno odpade 0,34 kv. metra prodajne površine, poprečno v Sloveniji pa 0,32 kv. m. Na kvadratni meter prodajnega prostora pride 2,94 prebivalcev, v republiki pa se poprečje trije prebivalci. Na tisoč prebivalcev v naši občini pride 4,56 prodajal, v Sloveniji pa 3,6, medtem ko poprečni prodajni prostor na eno trgovino znaša 74,51 kv. metrov, v SR Sloveniji pa 89 kv. metrov.

V konti liču (Foto: I. Kučina)

Železarski globus

ŠVICA

Po podatkih, ki jih je objavilo švicarsko podjetje Concast A. G. je po letu 1970 naraščala v svetu količina kontinuirno odlitnega jekla v milij. ton in v odstotkih v odnosu na celotno izdelano količino surovega jekla takole:

leto	milij. ton	%
1970	26	4,9
1972	48	7,6
1974	80	11,3
1976	106	15,7
1978	148	20,8
1980	215	30,0

Japonske železarne so leta 1980 pri skupni količini 111 milij. ton surovega jekla odlile 58 % kontinuirno in zahodnonemške od 43,8 milij.

ton 47 %. Za prihodnja leta pričakujejo nadaljnje povečanje količine kontinuirno odlitnega jekla, kajti šele pri 80–90 % pričakujejo, da bo iz kvaliteten razlogov dosežena zgornja meja.

LUKSEMBURG

Luksemburško podjetje P. Wurth S. A. je razvilo in kot licenco prodalo na Japonsko postopek za vpihavanje premogovega prahu skozi pihalice v plavž. Kot posebne tehnične lastnosti tega postopka navajajo: 1. Količino premogovega prahu je goče s pomočjo mikroročalnika nastaviti na vsaki pihaliči sorazmerno s količino vpihanega zraka. 2. Premogov prah dovajajo s posebnimi rotirajočimi dozirnimi napravami in regulacija je enostavna. 3. Posebna pozornost je posvečena varnostnim zahtevam in zato je možna tudi uporaba rjavega premoga.

PREHRANA MED DELOM

Z akcijo sindikatov, da je treba delavcem v združenem delu zagotoviti organiziran obrok prehrane med delom, so bili v preteklih letih doseženi pomembni rezultati. Po letu 1976, ko je imelo zagotovljeno prehrano med delom 84 % delavcev v SR Sloveniji, je prišlo do upadanja, tako da je leta 1980 imelo zagotovljeno prehrano le 76,8 % delavcev. Republiško gradivo ugotavlja, da je to zlasti posledica vse večjega izplačevanja regresa za prehrano v obliki vrednostnih bonov. Več kot polovica bonov, poudarja gradivo, je bilo izdanih brez potrebnega soglasja občinskih svetov Zveze sindikatov Slovenije.

V izhodiščih Zveze sindikatov Slovenije za tretjo konferenco je poudarjeno, da je potrebno odločno nadaljevati akcijo za zagotavljanje organizirane prehrane med delom vsem delavcem. Pri tem se bodo sindikati zavzemali za čimbolj sodobne obrate družbene prehrane v organizacijah združenega dela in za reševanje teh vprašanj v povezovanju z gostinstvom. Sem sodijo tudi prizadevanja sindikatov za izboljševanje kakovosti prehrane med delom, ki mora biti prilagojena fiziološkim potrebam delavcev, težavnosti stopnji dela in razmeram, v katerih se delo opravlja. To pa pomeni uporabo strokovnih normativov glede kalorične in biološke vrednosti obrokov, njihove časovne razporeditve in načina priprave.

V jeseniški občini je stanje na področju organiziranega obroka hrane med delom dobro, medtem ko so možnosti za prehrano delovnih ljudi in občanov izven doma in izven delovnega časa v objektih družbene prehrane zelo pizle.

Od 12.925 delavcev (89 % vseh zaposlenih) tako v gospodarstvu kot v družbenih dejavnostih ima 9.947 delavcev ali 88 % s področja materialne proizvodnje ter 1.154 delavcev ali 70 % s področja negospodarstva zagotovljen organiziran obrok med delovnim časom v taki ali drugačni obliki. Lastno kuhinjo ima 32 organizacij združenega dela, obrok v drugi organizaciji združenega dela deset in obrok v gostinskem obratu enajst organizacij združenega dela v jeseniški občini. Dvanajst odstotkov delavcev v materialni proizvodnji in 30 % delavcev v družbenih dejavnostih je deležno regresirane prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za nakup malice v trgovini. Ta oblika, poudarja gradivo, je poleg izplačevanja regresa v gotovini neustrezna, zato si sindikati prizadevajo za njeno postopno ukinitve.

Poleg teh vprašanj pa bo seveda na tretji konferenci Zveze sindikatov Slovenije še vrsta drugih vprašanj, ki zadevajo socialno politiko in socialno varnost delavcev ter njihov neposredni vpliv na vse to.

KOKRŠKI ODRED

Sedaj so morali partizani s Pavlom Kernom čimprej razčistiti. Partizani so moji sestri Ivki naročili, naj mu ona ali jaz sporočim, da ga bo Johan spet počakal v soboto ob 10. uri dopoldne ob poti iz Kroke na Jamnik, na kraju, kjer je znamenje in ga domačinu imenujemo Sobota. Sporočil sem mu — to je bilo konec julija ali v začetku avgusta — kje in kdaj ga bo čakal Johan. Na zvezo ni šel. Čez en teden mu je isto sporočila sestra Ivka, pa spet ni šel. Odzval se je šele na tretji poziv, ko mi je nekdo od partizanov naročil, naj Pavlu rečem, da bo nesel nujno in pomembno sporočilo kamniškim partizanom.

Potem ga nisem več videl. Leta 1944 je povedala Bronislava Pirc iz Brezovice, da jo je med zaslišanjem neki gestapovec iz Radovljice uplašil. Ali ste poznali policista Kerna? Šele okrog leta 1958 je o usodi Pavla Kerna na poti na Jelovico medicinskemu tehniku Viliju Brečelniku iz RSNZ pripovedoval Stane Kernik-Jelovčan. Povedal je, da so partizani, med katerimi sta bila tudi on in Vinko Hafner, Pavla Kerna tisto soboto res pričakovali na dogovorjenem kraju, ga prijeli in zvezali. Pri njem so našli pištolo. Zvezanega so odvedli na Jelovico, ga posadili na neki štor in začeli zasliševati. Hitro je nehal protestirati in začel pripovedovati, da ga je gestapo v zaporu prisilil na sodelovanje in bi mu moral poročati o delovanju aktivistov, zlasti pa o partizanskih enotah. Pavle Kern je priznal, da je izdal Žagarjevo v Ljubljani in tudi partizane Kokrške čete pri Okroglem, rekel pa je, da gestapu ni povedal o mnogih aktivistih OF. Jokal je in prosil, naj mu prizanesejo, ker ga je gestapo pretepel in z mučenjem prisilil, da je povedal o nekaterih organizatorjih NOB, da pa ni izdal nikogar, če ni bil k temu prisiljen. To je dokazoval s tem, da o številnih aktivistih podpornikih partizanov na Dobravi in v njeni okolici, prek katerih je imel on zveze s partizani, ni ničesar povedal gestapu, sicer bi jih ta že zaprl. Obljubljal je, da bo popravil, kar je zagrešil. Prosil je, naj ga pustijo živega in mu dajo kakršnekoli naloge, ki jih bo opravil, da bo s tem dokazal, da je proti nemškemu okupatorju. Vendar Kernu partizansko vodstvo na Jelovici ni moglo več priznati niti zaupati. Obsojen je bil na smrt. Zaslišanje gestapovskega agenta Pavla Kerna je gorenjskemu partizanskemu vodstvu v marsičem razkrilo, kakšnih metod se poslužuje gestapo, da bi s svojimi sodelavci odkril, kje so partizanske enote, kaj nameravajo in kdo jih podpira, kar naj bi omogočilo, da bi jih uničili. (Profesor Ivan Križnar je to izjavo napisal ob zadnjem pregledovanju kronike v začetku decembra 1979 po že prej zbranih podatkih. Kopija pri avtorju.)

V Ljubljani so tedaj živele Žagarjeva soproga Pepca in vse tri hčerke: Savica, Nada in Danica, ki

so tudi delale v osvobodilnem gibanju, in to pri zadolžitvah, ki bi lahko odkrile posamezne članke glavnega partizanskega poveljstva. Pri družini Ferda Žagarja, brata Staneta Žagarja starejšega, so se namreč občasno prikrivali posamezni vodilni slovenski ilegalci in tudi člani glavnega poveljstva partizanskih čet.

Savica Žagar-Hočevarjeva (umrla 1976) je bila tudi kurirka zelo konspirativne dokumentne tehnike OF. Mati Pepca Žagarja, danes poročena Bavcon, pod ilegalnim priimkom Žabkar stanovila v Gosposki ulici, kamor so se iz Skofje vasi pri Celju priselile julija 1941. Moški člani Žagarjeve družine, oče Stanek in sinova Stane in Iztok, pa so prišli v Ljubljano že konec aprila ali v začetku maja 1941 in so poleti že odšli med partizane. K Žagarjevimi Žabkarjem je prihajala tudi Meta Sitar-Beletova, hčerka grafika Sitarja, ki je ponarejal razne štampilke in legitimacije za vodilne organizatorje OF in KP. Meta Sitarjeva in Savica Žagarjeva sta bili v ilegali že od julija 1941. Kljub največji konspiraciji so k Pepci Žagarjevi v Gosposko ulico prihajali tudi nekateri Gorenjci, ki so bili povezani z NOB. Tako je prišel tudi Pavle Kern, znanec z Dobrave, pa še udeleženka dražgoške bitke Erna Pečnikova iz Ljubnega, žena starega komunista in dražgoškega borca Ljovžeta Pečnika, na katerega so Nemci razpisali 20.000 RM nagrade. Kdo take borke ne bi sprejel, če je bila v stiski! Tako sta se prav ta dva pri mami Pepci v Gosposki ulici srečala tudi z Meto Sitarjevo in Savico Žagarjevo, kar je bilo kmalu pomembno.

Pavle Kern je tedaj, v drugi polovici marca 1942, med ilegalcam razlagal, da gestapovcem ni nič povedal, da so ga izpustili in mu med zasliševanjem celo »prestrelili koleno«. (Ko je slab mesec zatem prišel v okrogelsko jamo, ni nič šepal.) Tožil je, da je na Gorenjskem hudo in da nima zveze s partizani. »Hotel je, da mu jo oskrbiva medve,« je povedala Meta Sitar-Beletova, »a je od naju ni dobil. Preveč zaupno delo sva imeli.«

Toda tudi to, kar je vedel, je bilo preveč. Nekega pomladnega jutra, 16. aprila 1942, so postopoma aretirali vse: najprej mamo Pepco Žagarjevo, nato pa ostale tako, kot so prihajale k njej na javko v Gosposko ulico. Poleg italijanskih črnosrajčnikov so v stanovanje Žagarjeve prišli tudi gestapovci, ki so se pripeljali z Bleda. Ko je na zvonec pritisnila Meta Sitar, so jo v stanovanje potegnile številne roke gestapovcev, ki jih je znotraj naštel 13. To je dokazovalo, da izdajstvo izvira z Gorenjske, s Kernove strani. Meto Sitarjevo in vse Žagarjeve ženske so strahotno mučili, vendar so vse utajile. Da bi bilo še huje, je bila aretirana tudi Erna Pečnikova, ki je policiji povedala vse, kar je vedela. Ljub-

ljanski vosovci so jo zato nameravali justificirati, vendar se je Pečnikova temu nekako izognila.

Te aretirane tovarišice, obremenjene z izpovedmi Pavla Kerna in še Erne Pečnikove, so morale veliko pretrpeti. Zasliševati so jih hodili tudi gestapovci z Bleda, vsi v civilu. Med njimi je bil tudi visok funkcionar dr. Hans Bauer, kar dokazuje, da je šlo za veliko stvar in da so se gestapovci zelo približali vodstvu slovenskega NOG.

Ko je Pavle Kern odšel iz jame, tovarišem v njej ni kazalo drugega, kot počakati na zvezo in na pomoč za vedno bolj trepečega Staneta Žagarja. Noč na enainvajseti april je bila v votlini hladna in dolga. Večino je skrbelo, kako bodo z ranjenim Žagarjem prišli iz jame. Pri ozkem vходу je vedno kdo leže stražiti, kajti drugače ni bilo mogoče. Zunaj zaradi vidljivosti niso smeli postaviti stražarja, kajti s proge, ki teče tik ob desnem bregu Save, bi ga nemške patrulje zlahka opazile.

Še pred svitom 21. aprila sta se odplazila po vodo Vladimir Perač in Stane Smid. Vrh skale pa sta že naletela na Nemce. Zaropotalo je in Smid je bil ranjen v roko. Ker je bil zadnji, se je hitro spustil nazaj v jamo, Peraču pa to ni več uspelo. Zato se je pognal čez več metrov visoko skalo in se med grmovjem bolj zvalil kot spazil do Save. Vanjo je zagazil z namenom, da bi jo preplaval ali prebredel. Toda bila je ledeno mrzla in zaradi topečega se snega tudi visoka in deroča. Tok ga je vrgel nazaj, malo niže k bregu. Medtem se je vse bolj danilo. Da ga Nemci ne bi opazili, se je po večkratnih poskusih, da bi prišel čez Savo, stisnil pod večjo skalo in tam čepel v ledeno mrzli vodi. Na skali nad njim pa so Nemci med tem postavili mitralješko gnezdo.

Ko so tovariši v votlini zaslišali strele in videli, da je Smid ranjen so spoznali, da so izdani in obkoljeni. Grabili so po orožju in opremi, da bi se zvrstili za preboj. A brž ko se je kdo prikazal iz jame, je močno zaropotalo. Nemci so od prvega trenutka napada obvladovali jamski vhod. Čeravno je imela votlina dve odprtini, to ni nič pomagalo: obe sta bili zelo izpostavljeni strelom. Ena pa sploh ni prišla v poštev za izhod, ker je bila v strmi steni.

Skrbi za hudo ranjenega Žagarja se je zdaj pridružila še skrb za Perača. In skrb, kako se bodo prebili. Medtem se je jami že približalo pasje renčanje. Pokazal se je policist s psom. A oba je z zbrojevko preluknjala Stanko Mlakar, ki je ležal pri vходу.

Takoj zatem so policisti hoteli v jamo vdreti pri srednji odprtini. Tu je Jaka Rabič ustrelil drugega policista. Zatem so Nemci začeli v hod v jamo obmetavati z bombami in obstreljevati z mitraljezi. Vendar to trinajsterc ni škodovalo, kajti v hod v votlino je bil pod previsom.

Vendar pa je ta sovražni ogenj zadostoval, da se nihče ni mogel spaziti iz jame. V predahu je eden nataknil na puško posodo ter jo pomolil ven. Komaj se je posoda pokazala zunaj, so zadržali ostri rafali. Posoda je bila preluknjana. Izhod je bil torej zaprt! Nemci so spet začeli na gosto streljati proti jami.

Nadaljevanje

Strela, Panther, Hinko, ga je spreletelo. Čeprav bi rad bežal naprej, je le zavil na desno. Hodil je po gozdu in gledal svetlobo, ki je naznanjala, kje se začnejo travniki. Po nekaj sto metrih hoje je obstal in prisluškoval. Rad bi zaklical. Morda bi bilo to dovolj, da bi se našli? Vendar če so drugi prikriti, bi lahko opozoril Nemce, da bi se pognali za njimi.

Rad bi odgnal tesnobne misli, da se drugi trije niso rešili. Če so tekli za Strela, naravnost proti policistom, težko. Le zakaj je Strela to tvegala? Znan je bil po drznosti. Nekajkrat je pojasnjeval razloge, ko so mu očitali, da ravna zaletavo, kot bi nalašč izzival smrt. »Včasih te ravno predrznost reši. Greš naravnost proti smrti, ki s tem ne računa. Osupne, se zbeha, smrt zavije drugam in to te reši.« Seveda tej razlagi nihče ni verjel. So pa ugotovili, da so nekatera drzna ravnanja, takšna, s katerimi Nemci niso računali, prinesla uspeh. Da bi ga le tokrat, si je vroče zaželel Nanko. Že tako je veliko borcev padlo.

Nenadno se je zgrozil. Kdo pa je sploh preživel? Od njihovega voda je morda edini ostal živ? Tega ni vedel, ker so bili razmešeni precej na široko. Ampak nikogar od borcev sredi boja ni videl. So padli, se pognali v beg, prebijali vsak zase? Veljka ni bilo za njimi. On sam je svetoval smer preboja. Najbrž je padel. Ujet ni, to je bil prepričan. Edino, če bi ga dobili ranjenega? In drugi? Kaj pa Strela, Panther, Hinko? Če so vsi padli — ali je ostal edini od čete? Od najboljših čete, kot so se radi hvalili?

Kot bi šele zdaj prišla smrt in mu legla na prsi. Nanko je boleče stokal, se premikal, prisluškoval in si vroče želel, da bi srečal vsaj enega partizana. Ne enega, več, se je popravil. Kaj bi dva. Vsaj pol čete! Bilo je tako grozljivo, da bi se mu polovica preživelih iz čete zazdelo že kot rešitev.

Slišal je redke nemške klice, celo nekaj strelav. Vendar vse na območju, morda nekoliko širše, kot je bil še ponoči bataljon.

Ko je sonce zatono, se je odločil, da vstopi v prvo hišo, ki se mu bo zdela dovolj varna in poprosi za hrano.

Hiša se mu ni zdela najbolj pripravna. Ljubša bi mu bila nekoliko bolj zapuščena kmetija, s preprostimi, trdnimi kmeti, ki ne

VINKO TRINKAUS

(ODLOMEK IZ ROMANA)

25

UPORNIKI

poznajo hinavčenja. Hiša je vzbujala nenavaden vtis. V zasnovi revna, vendar popravljena, polepšana, kjer je bilo le mogoče. Kot bi slutil gospodarja. Zavzetega kmeta, ki bi rad vse izboljšal, a nima dovolj denarja. Zato vse opravi sam, z najmanj denarja, najlepše, kar je mogoče.

Previdno je Nanko stopal k hiši, se dobrikl črnemu psu, ki je lajal, a se je kmalu umiril. Gospodar je prihajal iz hiše. Zapuščen oblečen, precej nizek, zelo koščen. Gledal pa je naravnost, odkrito.

»Za malo hrane bi prosil,« je rekel Nanko. Trpko se je nakremžil, kar naj bi bil prijazen nasme. »Če nimate ali ne morete dati, grem naprej.«

Kmet ga je nepremično gledal. Kot bi ga uročila njegova pojava.

»Si eden od tistih, ki so jih obkolili?« je vprašal kmet. »Vas je veliko preživel?«

»Bojim se da ne,« je boleče zastokal Nanko. Z roko je pokazal nazaj. »Toliko jih je bilo, tako so nas stisnili, da smo se prebijali v skupinicah, posamič. Toliko mitraljezov hkrati še nisem slišal.«

Kmet je sočutno kimal. Potem je zatresel s koščeni rameni. Hotel je nekaj povedati, a ga je le žalostno premeril. Na pragu se je pokazalo majhno dekle. Skoraj otroške postave, vendar živahnih gibov. Gledala je Nanka in s podrsajoci, obotavljivimi koraki prihajala bližje.

»Rekli so, da so vsi mrtvi. Zadnja večja skupina partizanov na Štajerskem,« je trepetavo reklo dekle in ga zvedavo ogledovalo. »Ampak ti si živ! Najbrž jih je še več preživel.«

»Precej več,« je naglo odvrnil Nanko. Porodilo se je upanje, brniti je moral njihov boj, ljudem vliti nov pogum. In tudi sebi. »Hudo je bilo le z našo četo, ki je krila umik. Pretesno smo bili obkoljeni in so nas razdvojili. En sam bataljon. So pa še drugi.«

Ožarjeno upanje je spreletelo dekletov drobni obraz. S solzami se mu je srečna nasmihala.

Iz Celja sem se pripeljala. Z vlakom. Na cesti sem videla grozno veliko Nemcev, tovarnjake. Ob mejo so položili mrtve partizane. Bojim se, da jih je bilo vsaj deset. Tri ujetje sem videla. Dva z rameni.«

(nadaljevanje)

EDO TORKAR

IME MI JE BRIGITA

5

»Prijatelj pa lahko ostaneva,« sem rekla, »to naju prav gotovo ne bo veliko stalo.« — »Ampak jaz bi rad, da bi bila zares prijatelj, prava prijateljica.« — »Kako to misliš?« Mokro me je pogledal. »Tako. Saj veš...« — »Zal mi je,« sem rekla, »takih zvez pa jaz ne vzdržujem, se ne obnesejo...« — »Kako to? Vsakdo potrebuje prijatelje, človek ne more živeti sam na svetu.« — Nisem si mogla pomagati, na glas sem zazehala, in še roke si nisem dala na usta. »Vidim, da te dolgočasim,« je rekel Fric. »Že od vsega začetka,« sem priznala. »Hvala,« je rekel. In šel.

»Ali se nič ne misliš poročiti?« me je vprašal ob neki drugi priložnosti. »Kdo bi me pa hotel?« sem rekla, ko sem zajela sapo, saj stari devici res ne moreš postaviti bolj netaktnega vprašanja. »Koliko pa si pravzaprav stara?« je še naprej vrtal vame. »Preveč,« sem rekla. »Kako preveč?« — »Po letih — pa tudi drugače.« — »Kako drugače?« — »Po letih toliko, po slabih izkušnjah, ki sem si jih nabrala v življenju pa še enkrat toliko.«

Nekega lepega dne se je naslikal kar pri nas doma. Ko sem prišla iz službe, ga je mama ravno pitala s pecivom in se kar topila od ustrežljivosti. »Gospod te je prišel iskat za kino,« je rekla. »To je Fric, kakšen gospod neki. V kino pa ne grem, na smrt sem izmučena.«

»Pri tvojih letih bi bila lahko vesela, če sploh še kdo pride,« mi je oponesla mama, ko sem nekoč Frica v njeni navzočnosti

spet prav neprijazno nagnala iz hiše. »Inženir je, avto ima, kaj pa sploh še hočeš?« — »Če bi bil zares taka tombola, kot ti praviš, bi si že kakšno boljše izbral in se ne bi lepil name. Jaz prav gotovo nisem edina, ki se ji je ponujal.« — »Delaj kar hočeš, samo zavedaj se, da nimaš več dvajset let, pa tudi petindvajset ne več!« Mami se je glas tresel, ko je to govorila, potem pa so se ji ulile solze, pritisnila si je robc na oči in odhlipala iz sobe.

Žalostna sem bila zaradi mame, pa tudi jezna hkrati. Kaj ni dovolj, da si je jaz ves čas oponašam svoja zarjavela leta, zdaj naj bi mi jih pa še drugi. Pa kaj potlej, če jih imam že toliko. Ali naj se zdaj zaradi tega dam polizati kar vsakemu ščenetu, ki se pritepe mimo?

Kaj potlej, če bom ostala sama. In če ne bom imela svojih otrok, sem se zmeraj lahko prijazna s tujimi. In brcala bom kamenčke po cesti, če mi bo ravno prišlo na misel. In če me bodo žulili salonarji, se bom sezula in bom hodila bosa. Šla bom na Šišensko polje in si natrgala rož — ivanjšček in spominček. In če mi bo vroče, si bom spodrecala krilo in zabredla v Glinščico. Še naprej bom hodila v hribe in skušala bom biti malo bolj prijazna do mame. Stara postaja in čudaka in občutljiva kakor majhen otrok. Kar pa se tiče moških — naj se zgodi božja volja: če bo prišel pravi, naj pride, če pa ne pa tudi prav... in otroka si še zmeraj lahko privoščim, če si ga bom že ravno zaželela, za zakon pa najbrž res nisem. Vsaka roba pač ne gre v promet.

V tem zrelem, že prezelelem telesu tridesetletne ženske je nekdo, ki razmišlja kot starka in se obnaša kot pubertetnica. Čudno je to moje telo: odziva se planinskim vetrovom in morskimi valovom, ob dotiku moških rok pa postaja hladno in kamnito. Enkrat samkrat se je zares odprlo to telo, enkrat samkrat so se razcvetela moja usta ob dotiku tujih ust — kdaj je že bilo to! Ene same moške oči so ga smele gledati, to telo — potem pa sem zmeraj zapirala polkna in ugašala luč. Če se ima že zgoditi, naj se zgodi v temi, sem si govorila, ko so me moški vodili v svoja stanovanja. Medtem ko sem igrala strastno žensko in prestrezala naskoke njihovih stegen in zabadala nohte v njihove hrbte, so se za mojimi zaprtimi očmi razprostirali razcveteni pomladni travniki, bistri studenčki so žuboreli med kamni in spet sem bila deklica z debelimi dokolenkami in pentljo v laseh, ki je pravkar prišla od nedeljske maše in od cerkvenega hladu obledela lica željno nastavlja majskega soncu, v sinjih očeh pa ji sinje odseva sinje nebo. »Ali je bilo dobro?« so me spraševali, ko so vsi zasopli in prepoteni pojenjavali na meni. Jaz pa sem

molčala, ker nisem hotela lagati, resnice pa tudi nisem hotela povedati, da jih ne bi preveč ranila z njo v njihovem moškem samoljubju. Ali naj bi povedala o razcvetenem travniku in o deklju, ki na njem nabira rože?

»Saj sploh nisi bila zraven,« me je nekoč nekdo spregledal. Zraven? Zraven česa? Zraven koga? — »Jaz se trudim, ti pa...« Trudiš se, moj ubogi fant? Prava ljubezen ne zahteva truda, da neprav truditi pa se ne plača. Sam si si kriv, mladenci. Zakaj se trudiš z žensko? Zakaj učiš govoriti kamen? Ne oziraj se name, vzemi me, kakor da me ni. Moje spanje je tako globoko, da ne zahteva obzirnosti. Daj krila svojim željam in pozabi name. Za oba bo prav tako. Ne sprašuj. Lezi name, povaljaj me, če ti je že toliko do tega. Hitro začni, da bo prej končano. Hitro začni in pozabi na vse knjige o umetnosti ljubezni, kar si jih kdaj bral, saj v nobeni ne piše, kako je treba ljubiti Brigito Soklič, da ji bo lepo s teboj in da te bo imela rada. Le brž! Opravi svoje! In lepo te prosim, ne govori mi o ljubezni. Ne sladkaj si ust s to besedo, prihrani jo za kakšno druga ušesa, bolj nedolžna od mojih.

Da ne poznam ljubezni? Da ne vem kaj je to? O, vem, vem. Celo jaz...

Opazila me je s svojim ognjenim bičem, še preden sem ji bila prav darovala. »Ne smeš, mi je govorila mama. Ne smeš!« mi je zabijeval oče, kot da bi bila to kakšna nevarna kužna bolezen, za katero lahko še umreš, že samo če jo vidiš, kaj šele, da govoriš z njo in se jo dotakneš z rokami. Jaz pa sem bila mlada in slepa in gluha za vse. Še toliko moči nisem imela, da bi sebe poslušala, kaj šele druge. »Oh, ljubezen ni nič, če ni norost, nekaj nespametnega, prepovedanega in pustolovščina v zlem!« Kako prav je imel tisti, ki je to zapisal, kako prekleto prav!

Pri petnajstih letih se je ogenj razgorel, pri šestnajstih ugasnil — in nobenega vetra ni več od nikoder, da bi razpihal ta mrzli pepel. Samota je slaba stvar. Slabo je večer za večerom legati v mrzlo posteljo in nikogar ne imeti rad. Toda ali so kaj na boljšem tisti, ki svoja čustva ohranjajo v kondiciji, jih gojijo kot sobno cvetje ves čas na primerni svetlobi in temperaturi in jih zalivajo s postano vodo razumevanja, velikodušnosti, usklajevanja interesov, popuščanja napetosti, skupnih načrtov in zaigranih orgazmov?

(nadaljevanje)

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 157. seji 1. septembra pričel informacijo komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo o izvajanju družbenega dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v I. polletju 1981 s posebnim ozirom na rast oz. preseganje osebnih dohodkov v gospodarstvu in negospodarskih dejavnostih. Ponovno so obravnavali predlog dogovora o odmeri in pobiranju prispevkov občanov s strani uprave družbenih prihodkov za SIS zdravstvenega varstva, invalidsko pokojninskega zavarovanja in zvezo skupnosti otroškega varstva. Sprejeli so predlog dogovora o skupnih osnovah za usklajeno urejanje splošnih načel za notranjo organizacijo in sistematizacijo del in nalog v upravnih organih in upravnih organizacijah.

Na komiteju OK zveze komunistov Radovljica so v avgustu izdelali pregled aktivnosti in kadrovanja za sprejem v ZK v obdobju po VIII. kongresu ZKS. Delo je bilo dokaj zahtevno, ker terja podatke iz vseh 118 osnovnih organizacij ter vseh delujočih teles in konference ZK v občini. Pregled bo sestavni del osnutka poročila o dejavnosti komunistov in organizacij ZK v občini med VIII. in IX. kongresom ZKS.

Delovna skupina, ki jo je spomladal imenoval komitej OK ZK Radovljica ob razpravi o problematiki gradbeništva, je konec avgusta pregledala prispele pripombe iz vseh osnovnih organizacij ZK s področja gradbeništva. Na osnovi teh pripomb je oblikovala predlog političnih izhodišč in nalog komunistov v tej panogi, ki jih je posredovala CK ZKS za dopolnitev gradiva s problemske konference o gradbeništvu.

Občinska konferenca ZSMS Radovljica je v soboto, 5. in v nedeljo, 6. septembra, organizirala pohod po poteh Jeseniško-bohinjskega odreda. Razen mladine iz osnovnih organizacij ZSMS radovljiske občine so se pohoda udeležili tudi mladi prostovoljci teritorialne enote, vojak JLA, brigadirji in predstavniki mladih komunistov iz Tržaškega, slovenski mladinci s Koroške in iz prijateljske občine Buje. Prvega dne so krenili izpred doma Joža Azmana v Bohinjski Bistrici čez Uskovicno do Rudnega polja, kjer so pripravili taborni ogenj. O bojih Jeseniško-bohinjskega odreda je mladim pripovedoval nekdanji komandant odreda Franc Jernej-Milčič. Drugi dan so obiskali grobišče padlih borcev III. bataljona na Goreljeku in se nato podali na Bled.

V republiškem centru za obrambno usposabljanje v Poljčah je bilo 4. in 5. septembra posvetovanje predsednikov in sekretarjev občinskih, medobčinskih in mestnih svetov Zveze sindikatov Slovenije. Presojali so uresničevanje resolucije o družbenoekonomskem razvoju SRS v letu 1981, izvajanje stališč in resolucije 3. kongresa samoupravljalcev in se dogovorili o pripravah na 3. konferenco ZSS o socialni politiki, o pripravah občnih zborov osnovnih organizacij sindikatov in o pripravah na delegatske volitve v 1982. letu. Udeleženci posveta so bili seznanjeni tudi z vlogo in delovanjem novega sindikalnega izobraževalnega centra v nekdanjem Šlandrovem domu v Radovljici.

Prejšnji teden je bil sestanek odbora podpisnikov družbenega dogovora o urejanju, vzdrževanju in postavljanju spomenikov in spominskih obeležij NOB v radovljiski občini, ki deluje pri občinski skupščini. Dogovorili so se o programu letošnjih akcij obnavljanja in vzdrževanja spomenikov, med njimi tudi za spomenik v Srednji Radovni ter o akciji za potrditev načrta ureditve spominskega parka padlim borcem III. bataljona Prešernove brigade na Goreljeku.

Ker se postopki v pripravah za združevanje in novo organiziranje turizma na Bledu še niso nikamor premaknili, je izvršni svet OS Radovljica na zadnji avgustovski seji opozoril iniciativni odbor, da neutegoma prične z delom, kar velja tudi za združevanje trgovine. Pripravi naj tudi poročilo, iz katerega bo razvidno, kje so zadržki, prav tako pa tudi poročilo o stanju priprav oz. problematiki nakupovalnega središča v Lescah.

ISKRA TOZD Tovarna mehanizmov Lipnica slavi letos 25-letnico obstoja. Osrednja proslava je bila v soboto, 5. septembra, ko so odprli razstavo »Iskra Mehanizmi skozi 25 let razvoja« in likovno razstavo delavcev tovarne. Po koncertu godbe na pihala iz Lesc je bilo svečano zborovanje kolektiva, ki so se ga udeležili tudi ugledni gostje iz občine, delovne organizacije in SOZD, med njimi tudi predsednik republiškega sveta ZSS Vinko Hafner. Zaslužnim delavcem so podelili priznanja in sklenili proslavo s kulturnim programom. Popoldne je bilo za vse udeležence na Bledu tovariško srečanje.

Zaradi porasta cen materialnih stroškov, zlasti živil in drugih stroškov v 1981. letu, so na spomladanski seji skupščine socialnega skrbstva Radovljica sprejeli predlog doma dr. Janka Benedika v Radovljici za ustrezno zvišanje cen oskrbnega dne in drugih storitev. Nove cene je potrdila veljavnostjo od 1. julija tudi občinska skupnost za cene. Dnevna oskrba v enoposteljni sobi znaša zdaj 247 din, oskrba v dvoposteljni sobi 228 din, v dvo in troposteljni sobi bolniškega oddelka 233 din. Za dodatno oskrbo pa je potrebno plačati od 56 do 89 din na dan, za sladkorno dieto in za drugo dietno prehrano 12 din dnevno.

V petek, 4. septembra, so svečano izročili namenu sindikalni izobraževalni center v Radovljici v obnovljenem Šlandrovem domu, ki ima 1600 kvadratnih metrov površine. Pridobili so predavalnico za 100 slušateljev, dve učilnici, študijsko sobo in kabinet. V zgradbi je 21 sob z 48 ležišči, kuhinjo, restavracijo in klubskim prostorom. V depandansi so pridobili še tri sobe z osmimi ležišči. S tem objektom bo končno rešeno vprašanje rednega družbenopolitičnega usposabljanja sindikalnih delavcev.

Delavski svet v Elanu TOZD Smučji je na seji v avgustu med drugim razpravljal o možnostih razširitve in pospeševanja prodaje smučji v Skandinaviji zaradi nezadovoljivega poslovanja trgovske firme Ryon na Švedskem, ki prodaja Elanove izdelke. V Elanu razmišljajo, da bi to firmo odkupili, o čemer so že stekla prva pogajanja. S tem bi si zagotovili povečan tržni delež, razširitev organizacije prodaje in boljši pregled izvoznih poslov tudi v drugih skandinavskih državah.

Lesnina Ljubljana je podelila delovni organizaciji LIP Bled posebno priznanje za izvoženih 100.000 vratnih kril kupcu MBE Bremen v ZR Nemčiji. S prodajo stavbnega pohištva so v Lipu pričeli pred dvema letoma skupaj s škofjeloško Jelovico, za uspešno prodajo na zahtevnem zahodnem trgu pa ima zasluge tudi predstavništvo Lesnine v ZR Nemčiji.

Krajevna skupnost Radovljica je v juliju poskrbela za asfaltiranje dela Gradnikove ceste od Šlandrovega doma do vstopnega križišča pri podvozu gorenske magistrale na Kranjski cesti v dolžini nad 400 metrov. V avgustu so delavci SGP Gorenje Radovljica in Cestnega podjetja Kranj uredili in asfaltirali klanec Kolodvorske ceste od knjižarne Državne založbe do železniške postaje ter del Gubčeve in Janševce ceste v skupni dolžini okoli 800 metrov. Dela so financirali s prispevki občanov, krajevne skupnosti in Književnice Radovljica.

Ceprav se radovljiski kamp, ki ga upravlja krajevna skupnost Radovljica, šteje za prehodno turistično šotarišče, zaradi svoje urejenosti in dostopnosti privablja vsako leto veliko gostov, med njimi tudi veliko stalnih. Letos so lahko bolj zadovoljni s prometom kot lani. Medtem ko je bilo lani v juniju 260 gostov s 346 nočitvami, v juliju pa 1305 gostov s 3999 nočitvami, so letos našli v juniju 214 tujih in štiri domače goste s

369 nočitvami, v juliju pa že 1526 tujih in 43 domačih gostov s 5.192 nočitvami. V vročih julijskih dneh so morali sprejeti tudi 250 gostov na noč, čeprav so zmogljivosti kampa le za 200 gostov. Višek prikolicačev so utaborili kar izven ograje. Zaradi obetavne prihodnosti bodo že drugo leto kamp razširili.

Delavska univerza Radovljica je v jesenskem semestru razpisala oddelke za odrasle za 5., 6., 7. in 8. razred osnovne šole, za 3. in 4. letnik ekonomske šole in 4. letnik srednje tehniške šole strojništva. Če bo zadosti prijav, bodo odprli jezikovne tečaje nemščine, angleščine, francoščine, italijanščine ter slovenščine za pripadnike drugih narodnosti. Načrtujejo tudi tečaje za strojepisje, varstvo pri delu, za delovodje in skupinovodje, za upravljalce centralnih naprav, za skladiščnike, za negovalce ostarelih in šivilsko-krojne tečaje.

V Elanovem obratu na Fortuni v Gorjah so avgusta izdelali že petindesetdeseto jadralno letalo, ki si je utro pot zaradi svojih izrednih sposobnosti in kakovostne izdelave že na najbolj zahtevni tuji trg. Doslej so v Elanu izvozili že 64 teh letal, kar je 88 % njihove celotne proizvodnje. Pred kratkom so v TOZD Plastika pričeli z izdelavo modela tudi za dvosedžno jadralno letalo. Predvidevajo, da bo postopek za zaključek celotnega projekta tega letala trajal poldrugo leto.

Letos mineva deset let, odkar je začel izhajati informacijski časopis delovnega kolektiva LIP Bled Glasilo. Temu jubileju so posvetili tudi letošnjo osmo številko v avgustu, kjer je na kratko opisana razvojna pot Glasila in predstavitev sodelavcev uredniških odborov v tem obdobju. Velja poudariti, da Glasilo izhaja redno mesečno in da prinaša kakovostne vsebinske prispevke vse večjega števila svojih in zunanjih dopisnikov in je vse bolj vpeto v dogajanja in življenje krajev in občine, v kateri ima LIP svoje TOZD.

Čebelarški muzej v Radovljici privablja z leta v leto vse več obiskovalcev, zlasti tujcev, ki preživljajo dopust v turističnih krajih radovljiske in jeseniške občine. Obisk muzeja je posebno dober v juliju in avgustu. Dnevno si ga ogleda tudi do 150 turistov, kar je odvisno tudi od vremena. Samo v juliju so našli 1427 obiskovalcev, še več pa jih je bilo v avgustu. V muzejski knjigi vtisov najdemo pohvalne zapise obiskovalcev iz domala vsega sveta, s čimer se lahko ponašajo le redki manjši muzeji pri nas.

Filatelistični delavci iz furlanskega mesta San Daniele v Italiji so na svojo razstavo znanih in tamkajšnjem muzeju povabili tudi člane filatelističnega društva Radovljica, s katerimi so letošnjo maja v Radovljici podpisali listino o prijateljstvu. Na otvoritveni slovesnosti 29. avgusta so za svoje zbirke prejeli pokale in diplome Radovljicani Vinko Magister st., Slavko Vengar st. in Zdenko Icha. Člani društva iz San Daniele, ki šteje več sto filatelstov, so za to priložnost izdali posebno dopisnico z italijanskim in slovenskim napisom ter sliko San Daniele in Radovljice.

Na povabilo gasilcev iz italijanskega mesta Cembro v pokrajini Trento je bila na obisku v avgustu 31-članska skupina članov, članic in mladink Gasilskega društva Begunje, ki so se udeležili 100-letnice tamkajšnjega gasilskega društva. Dogovorili so se o navezavi prijateljskih stikov in sodelovanju, listino pa bi podpisali prihodnje leto v Begunjah, ko bodo begunjski gasilci proslavili 100-letnico svojega društva.

Pri gostišču Ob tabornem ognju na Goreljeku je bilo v nedeljo, 30. avgusta, že enajsto srečanje amaterskih harmonikarjev Pozdrav s planin. V partizanskih in ljudskih skladbah se je potegovalo za najvišja priznanja 37 harmonikarjev, od teh tri ženske. Ocenjevalna komisija je prisodila prvo mesto Milanu Resniku iz Domžal, drugo Štefki Škul iz Ljubljane in tretje Francu Habjanu iz Zgornje Besnice. Prireditelj na Pokljuki si je ogledalo več sto obiskovalcev, ki so izkoristili lepo vreme. Nekateri so menili, da je bila vstopnina previsoka, izbira jedi pa preskromna.

RAZSTAVA VARNOST IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Ob 30-letnici organov za notranje zadeve je bila 13. maja 1974 v Beogradu odprta zvezna razstava Tri desetletja varnostne službe. V naslednjih šestih letih je obiskala 94 krajev v vseh republikah in pokrajinah, letos pa je prišla v SR Slovenijo. Povsod je bila zelo odmevna in so jo obravnavali kot široko družbenopolitično in samozasčitno akcijo. Obiskalo jo je več kot dva milijona ljudi.

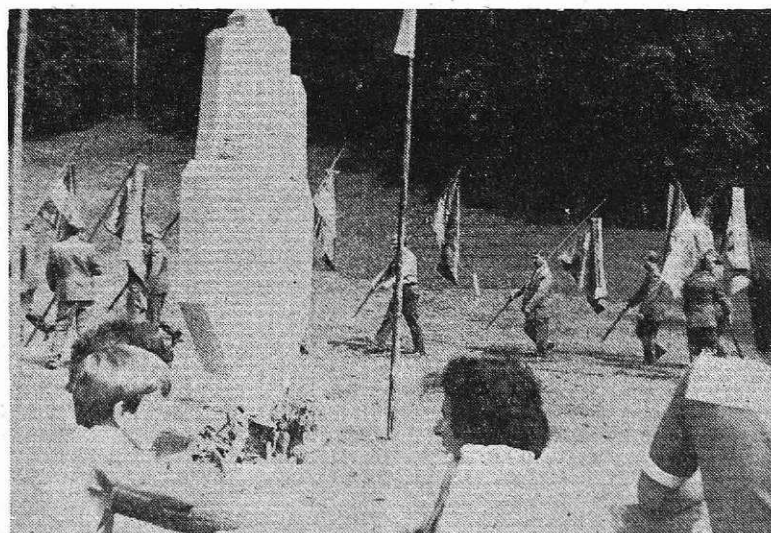
Razstava je bila v šestih letih večkrat obnovljena. Novim družbenim razmeram se je prilagodila tudi sama zasnova razstave: proces podružbljanja varnosti je preoblikoval razstavo organov za notranje zadeve v razstavo o varnosti in družbeni samozasčiti.

Vsebinsko je razdeljena na več enot, ki prikazujejo razvoj naše varnostne službe med NOB in socialistično revolucijo, ključne varnostne probleme povojnih obdobj, upiranje vsem vrstam sovražnega delovanja, zatiranje kriminalitete, področja javne varnosti, tehnična sredstva in proces podružbljanja varnosti in družbene samozasčite. Da bi bilo sporočilo razstave čim bolj popolno, so na razstavi vodniki, ki skupinam obiskovalcev širše razlagajo varnostna vprašanja in demonstratorji, ki prikazujejo uporabo tehničnih sredstev.

Razstava je namenjena vsem prebivalcem, saj je tudi varnost naloga vseh, zlasti pa je zanimiva za tiste, ki se več ukvarjajo z varnostnimi in samozasčitnimi dejavnostmi: vodstva organizacij združenega dela in družbenopolitičnih organizacij, člani komitejev za SLO in družbeno samozasčito, pripadniki narodne zaščite, varnostniki in drugi delavci, ki se posebej ukvarjajo z varnostjo, delavci tistih organizacij, v katerih je varnost še posebno pomembna ali je varnostna problematika tudi eno izmed temeljnih delovnih področij in drugi.

Vsebinska, fotografije in eksponati na razstavi so učinkovito dopolnilo k drugim samozasčitnim dejavnostim v delovnih organizacijah. Raz-

stava poleg tega, da informira, tudi sooblikuje varnostno kulturo, razvija in utrjuje samoupravno socialistično zavest in spodbuja samozasčitno dejavnost. Zlasti pa je pomemben prikaz nujne povezanosti vseh dejavnikov, da bi bila varnost v organizacijah združenega dela čim boljša. Poleg problematike tehnične zaščite (na razstavi bodo poleg drugega tudi demonstracije nekaterih tehničnih rešitev) je poudarjena tudi vloga vsakega posameznika in celotne družbene organiziranosti.

Sproslave na Radovni (Foto J. Ambrožič)

V Sloveniji gostuje razstava letos in je posvečena 40-letnici vstaje naših narodov in 40-letnici VOS OF in narodne zaščite, njen pokrovitelj pa so republiški oz. pokrajinski komiteji za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozasčito. V mesecu marcu, aprilu, maju in juniju je obiskala vse pokrajine razen kranjske in trboveljske, kjer bo jeseni.

V Kranju bo postavljena od 21. do vključno 29. septembra v prostorih Gorenjskega sejma. Za organizacijo obiska so v občinah zadolženi koordinacijski odbori, ki bodo oblikovali skupine, določili natančne urnike obiskov in način prevoza. Med razstavo bo v prostorih razstavišča delovala tudi dežurna služba, ki bo sproti reševala morebitne organizacijske težave.

DELOVNA SKUPINA
ZA ORGASNIZACIJO
RAZSTAVE

PROSLAVA OB KRAJEVNEM PRAZNIKU GORJ

Krajevna skupnost je skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami za svoj krajevni praznik organizirala vrsto prireditev, ki bodo trajale vse do 20. septembra in odkritje spominskega obeležja v Srednji Radovni. V petek, 28. avgusta, je bila slavnostna seja skupščine KS Gorje, naslednji dan pa pohod mladine po poteh spominskih obeležij in pogostitev najstarejših občanov v novih prostorih upokojskega bloka v Spodnjih Gorjah. V nedeljo, 30. avgusta, so najprej odkrili spominsko obeležje kurirjem na postaji G-29 v Srednji Radovni pri Klemenčku, potem pa je bila spominska svečanost ob letnici požiga Srednje Radovne ob spomeniku žrtvam, ki so v pogoriščih svojih rojstnih domov izgubili življenja in to od dojenčka do starčkov, pod krutim nasiljem nemškega nacizma.

Svečanosti se je udeležilo veliko Gorjancev in okoličanov, v kulturnem programu je sodelovala godba na pihala iz Gorj in Komorni moški pevski zbor iz Zasipa, ki je s svojo res ubrano partizansko pesmijo pretresel in obenem navdušil vse prisotne. Slavnostni govor je imel tovariš Matevž Bizjak, slavnosti pa sta se udeležila tudi predsednik ZZZB NOV Radovljice Slavko Staroverski in eden izmed prvih aktivistov in organizatorjev Osvobodilne Fronte v Radovni, tamkajšnji gozdar Krišpin Ogris, ki ima za seboj že devet desetletij življenja.

Pred tem je ob otvoritvi spominske plošče kurirjem na postaji G-29 pri Klemenčku imel slavnostni govor Jože Kozelj-Gašper. Prvi komandir te partizanske kurirske po-

staje G-29 je bil Zupan Tine-Tilen, za njim pa Jože Kozelj-Gašper. Kurirji na postaji pa so bili še: Jože Lipovec iz Zg. Lazov, Franc Lipovec iz Poljšice, Jože Ambrožič iz Sp. Gorj, njegova sedanja žena Ančka je bila kuharica, Janez Kunšič, Anton Potočnik iz Pernikov, Karel Kozelj iz Gorj, Bernard Robič iz Poljšice in Miri Jovan - kuharica. Po slavnostnem govoru je odkril spominsko ploščo predsednik ZB NOV Gorje, prvoborec Vinko Repe-Triglavski.

Sledilo je družabno srečanje in prisrčni pogovori med preživeli borci NOV. Razveseljivo je, da se takih slovesnosti udeležujejo tudi mladi, kajti skoraj ne morejo verjeti resnici, da se je kaj takega res dogajalo med okupacijo naše domovine. Ker se borčevske vrste redčijo, bo prav mladina morala nadaljevati s tradicijo prenašanja izročil naše narodnoosvobodilne borbe, da se kaj takega ne bi nikoli več ponovilo in da bodo mlade generacije spoštovale to, kar jim je naša revolucija priporila.

Ob sklepu tega zapisa naj še povem, da je v novem stanovanjskem bloku v Spodnjih Gorjah, ravno na kraju, kjer so bili 28. septembra 1941 ustreljeni talci - ta dan KS Gorje praznuje svoj krajevni praznik - dobilo ključke novih stanovanj devet srečnih družin, društvo upokojsincev Gorje-Zasip pa svoje društvene prostore.

Jože Ambrožič

OB 40-LETNICI STRELJANJA PRVIH TALCEV

Cetrtega septembra 1941. leta so Nemci po Gorenjski nalepili letake z obvestilom, da je bil 2. septembra 1941 v svojem stanovanju na Koroški Beli umorjen Ivan Hrovat.

»V osvetlo za to hudodelstvo so bili danes dopolnjeni na lico mesta ustreljeni: 38-letni zidar Franc Podgornik z Javornika, 27-letni strojnik Albin Savli z Jesenic, 32-letni klobučar Franc Frelj in 29-letni Ludvik Stražar z Jesenic in Karel Kraguljnik z Javornika.

Ti so se dokazano udeležili komunističnih nasilnih dejanj. Načelnik civilne uprave Kutschera. (Na letakih je bilo napačno napisano Karel Kraguljnik, pravilno je Karel Kraguljnik).

Postreljeni talci so bili že več kot mesec dni zaprti v Begunjah in se niso mogli udeležiti nobenih »nasilnih dejanj«, kot piše na letaku, ker jih do takrat na območju jeseniške občine enostavno ni bilo. Še hujša pa je laž, da je bil Ivan Hrovat umorjen v svojem stanovanju. Laž je bila potrebna ambicioznemu šefu jeseniškega gestapa Clementu Druschkeju, da si je s tem pridobil pravico do izbire in ustrelitve prvih talcev na območju delovanja svoje gestapovske izpostave.

V začetku okupacije so nacisti uveljavili načelo, da se za ubitega Nemca ustrelijo deset talcev, za Nemcem naklonjenega Slovenca ali ranjenega Nemca pa pet talcev. Naj navedemo nekaj primerov:

22. avgusta 1941. leta so partizani v domači hiši v Ljubnem izvršili smrtno obsodo nad čevljarjem mojstrom Cirilom Praprotnikom. Razkašeni gestapovci so takoj prihrumeli v vas in aretirali čevljarkega mojstra (Praprotnikovega sosedo) Mihaela Štularja in tri njegove pomočnike: brata Antona in Jožeta Krivca ter Feliksa Kavčiča. Ni znano, kaj so z njimi počeli v Begunjah, toda že čez 24 ur so jih pripeljali nazaj v Ljubno, z njimi pa še Antona Snedica iz Posavca, ki so ga že prej imeli zaprtega v Radovljici, kjer ga je mučil in zasliševal sovaščan, gestapovec Kovač. Bila je nedelja, 24. avgusta 1941. leta, ko so teh pet talcev, zvezanih ob kolih, postrelili blizu doma v Ljubnem (podrobno o tej drami pišem v pravih izdani knjigi Semen v Bistrici).

Cez štiri dni se je podobno zgodilo v Spodnjih Gorjah. V noči na 26. avgust so partizani ustrelili Florjana Ulčarja, zagrizenega nemčurja, čez dva dni pa so jutraj ob osmih v bližini hiše ubitega izdajalca ob kolih postrelili: 38-letnega Franca Sokliča iz Krnice, 32-letnega zidarkega mojstra Jožeta Repeta iz Sp. Gorj, 44-letnega vrtnarja Karla Repeta iz Sp. Gorj, 47-letnega delavca jeseniške železarnice Jožeta Pikona z Blejske Dobrave in ujetega partizana Ivana Zupana iz Nomenja. Na morišče so jih pripeljali hudo prebitane, po ustrelitvi pa so morilci govorili ljudem: »Le pogledite komuniste!«

Istega dne kot Ulčarja v Gorjah so partizani v Jaršah ustrelili vodjo tkalnice, sicer gestapovskega agenta Mladena Halužana. Iz maščevanja so Nemci 29. avgusta (dan kasneje kot v Sp. Gorjah) ustrelili pet talcev, in sicer: 27-letnega Jakoba Dacarja z Velikega hriba, 34-letnega Lovrenca Dragarja iz Podgorice, 55-letnega Franca Vidmarja iz Kamnika, 19-letnega Ignaca Merzelja iz Trbovelj in 21-letnega čevljarja Jožeta Vidra iz Smrečja v Črni pri Kamniku.

PRIPRAVLJENI NA PRODAJO OZIMNICE

Pred dnevi se je sestel na Jesenicah odbor delavcev trgovine pri občinskem svetu ZSS Jesenice in posvetil osrednjemu pozornost pripravi na preskrbo občanov z ozimnico. Predstavniki trgovskih delovnih organizacij v jeseniški občini so zatrdili, da so pripravljene, da so zagotovili zadostne količine krompirja, jabolk, paprike, zelja in ozimničnih paketov.

Z ozimnično prodajo krompirja bodo začeli 15. septembra, s prodajo jabolk pa v začetku oktobra, ozimnična prodaja bo trajala do 20. oktobra. Po tem datumu bodo veljale že višje cene, saj se bodo tudi stroški skladiščenja in ostali stroški povečali.

Ob tem še dodajmo, da lahko pri Ljubljanski banki najamete kredit za nakup krompirja, jabolk — za deset mesecev s 6 % obrestno mero brez lastne udeležbe, za nakup premoga pa kredit za deset mesecev z 12 % obrestno mero.

Rk

Prvega septembra 1941. leta so partizani v Domžalah ustrelili Ivana Wutteja, čez tri dni pa so Nemci pri Bistriškem mostu v Domžalah ustrelili deset talcev.

V noči od 2. na 3. september 1941. leta so partizani v Lescah ustrelili čuvaja tovarne verig Gabrijela Zupana, že naslednje jutro pa so Nemci v Lescah ustrelili pet talcev: iz Lesc 38-letnega zidarja Jožeta Bernarda (brata narodnega heroja Jaka Bernarda) in 55-letnega Antona Pejeta, z Javornika Franca Krasteka in Antona Mohoriča, iz Črničva pri Brezjah na Gorenjskem pa Jožeta Dacarja.

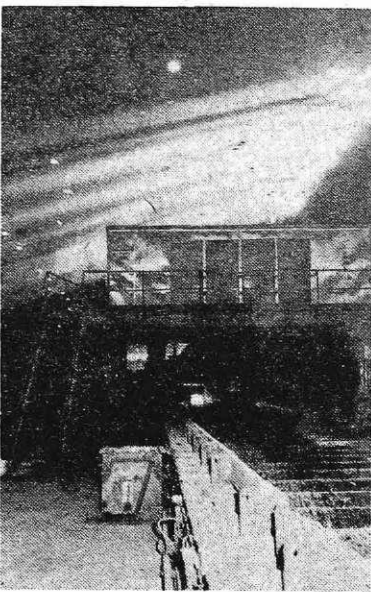
Iz begunjskih zaporov so najprej odpeljali pet talcev na streljanje v Lesce, nato pa še pet na Koroško Belo. Vsem talcem so iz hudobije za naslone sedežev zatakli šopke rumenih vsesvetnic.

Naj se vrnem k Druschkeju. Partizan je res v spremstvu v nemškem taborišču umrle Ivanke Rabič zvečer v stanovanju streljal na delavca železarnice Ivana Hrovata. Prvi strel je izdajalca zadel v trebuh, drugi v roko, tretji pa je zgrešil cilj in krogla je prebila omaro. Ranjenca so odpeljali k zdravniku, nato pa v golniško bolnišnico. Ko je ozdravil, je odšel na delo v Celovec. V Celovcu se je po navodilu gestapa družil z delavci in delavkami raznih narodnosti (Rusi, Ukrajinci, Poljaki, Čehi, Francozi) in se izdal za tajnega aktivista NOB Jugoslavije. Mnogim je »preskrbel zvezo« za odhod v partizane, toda večina jih ni živa prišla čez mejo. Nekatere skupine pa le, da si je s tem Hrovat pridobil zaupanje. Poleti 1944. leta ga je gestapo, ki je ocenil, da so na Hrovata na Gorenjskem že pozabili,

ponovno poslal v partizane in to z zlobo Rusinjo Lidijo. Obveščevalna služba OF je Hrovata takoj po prihodu na Mežaklo odkrila, aretirala in poslala pred vojaško sodišče, kjer je bil obsojen na smrt in ustreljen.

Iz navedenih dokazanih dejstev je razvidno, da je Druschke do prvih talcev prišel s prevaro. Ni mi sicer znano, če je Kutschera, ko je podpisal sodbo o ustrelitvi petih talcev na Koroški Beli, vedel, da Hrovat ni bil »umorjen«, ni nam pa treba dvomiti, da je bilo Druschkeju in vsem jeseniškim gestapovcem to dobro znano.

Jože Vidic

Valjarna bluming (Foto I. Kučina)

OB PRAZNIKU KS JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Prejšnji teden smo prebivalci krajevne skupnosti Javornik-Koroška Bela praznovali svoj praznik. Ves teden so se vrstile prireditve in športna tekmovanja.

S tem smo počastili 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti, 40-letnico ustanovitve OF, spomnili pa smo se tudi 40-letnice, odkar so bili ustreljeni talci na Koroški Beli. Prav v spomin na ta tragičen dogodek praznujemo vsako leto krajevni praznik.

Zločinska okupatorjeva roka, ki so jo mnogokrat vodili tudi domači izdajalci, je hudo posegla tudi na Javornik oziroma Koroško Belo. Pet talcev so Nemcu pripeljali tistega 4. septembra leta 1941 iz begunjskih zaporov, da bi se maščevali za napad na narodnega izdajalca. Ob 11. uri dopolne so omahnili v smrt.

Franc Podgornik je bil najstarejši med njimi. Bil mu je 38 let, delal pa je v železarni kot zidar. Aretiran je bil, ker ga je nekdo izdal, da zbira denarne prispevke za OF. 29-letni Ludvik Stražar je bil aretiran zato, ker je bil osumljen, oziroma izdan, da agitira za OF. Bil je prvi od treh bratov Stražarjev, predvojnih komunistov, ki so ga pokosili okupatorjevi strelji.

32-letnega Franca Frelja in 27-letnega Albina Savlija so okupatorji aretirali, ker sta bila izdana, da širita mrežo OF. Iz zapore je Franc Frelj skrivaj poslal listek domačin. Na njem je pisalo: »Trdno bodite prepričani, da bo zasijala svoboda. Če mi ne, bodo pa drugi bolje živeli...«

ZA KRAJEVNI PRAZNIK V KARAVLI V JAVORNIŠKEM ROVTU

Deset učencev in trije učitelji smo se v nedeljo, 6. septembra, sredi dopoldneva zbrali pred šolo in se odpeljali v karavlo Karavanskih kurirjev NOB na srečanje prebivalcev, graničarjev in borcev NOB za okroglo mizo. Graničarji so nas pospremili v zgornje prostore. Navzoči je pozdravil Jaka Klinar, predsednik krajevnega odbora ZB NOV Javornik-Koroška Bela, ki je predal besedo najprej Vencelju Perku, potem pa še Francu Konoblu Slovenku. Tovariš Perko nam je pripovedoval o stvarkah, stavkazih, o politični dejavnosti Jeseničanov, predvsem komunistov, o letih tik pred drugo svetovno vojno. Tovariš Konobel pa je nadaljeval pripoved o letu 1941, o vstaji na Gorenjskem in o prvih partizanskih enotah. Opisal je nekatere akcije Jeseniške oziroma Cankarjeve čete, v katerih je bil tudi sam udeležen.

Clani foto krožka pa smo oba revolucionarja in druge navzoče poslikali, od vseh strani.

Najmlajši med petimi talci je bil Karel Kraguljnik. Bil mu je dvajset let.

Ob krajevnem prazniku so bile, kot sem že omenil, številne prireditve.

V četrtek, 3. septembra, je bila v delavskem domu Julke in Albina Pibernik otvoritev foto razstave, ki jo je pripravil foto krožek osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela.

Osrednja prireditev pa je bila spominska svečanost v Parku talcev na Koroški Beli, in sicer v petek, 4. septembra. Nastopil je ženski pevski zbor z Jesenic in recitatorji OS Karavanskih kurirjev NOB.

Ta dan je bila še slavnostna seja krajevne skupnosti, na kateri so podelili priznanja OF in priznanja 4. septembra. Naj omenim, da je priznanja dobila tudi naša šola.

V nedeljo so pripravili okroglo mizo — razgovor o revolucionarni dejavnosti v krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela. O tem sta nam spregovorila tovariša Franc Konobel-Slovenko in Vencelj Perko.

Veseli smo, da smo se tudi učenci vključili v praznovanje in po svojih močeh prispevali k uspešnosti.

GREGOR ČUŠIN, literarno-novinarski krožek OS Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela

ZA ULTRAZVOČNO RENTGENSKO APARATURO SO DAROVALI

V mesecu avgustu je za nakup ULTRAZVOČNE RENTGENSKE APARATURE v jeseniški bolnišnici darovala: — sindikalna grupa RTA TOZD Remontne delavnice jeseniške železarnice — 1.000,00 din, namesto venca na grob pokojnemu sodelavcu Ivanu Hrovatu.

Doslej je bilo za aparaturo zbrano 22.300,00 din.

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, št. 51530-603-31205. S tem boste pomagali jeseniški bolnici nabaviti aparaturo, ki na osnovi ultrazvočne diagnostike daje nove možnosti za odkrivanje bolezni.

Delavci splošne bolnice Jesenice in uradništvo Železarnja se darovalcem zahvaljujejo za prispevek.

PRIZNANJA OB KRAJEVNEM PRAZNIKU KS JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Prejšnji teden so v krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela praznovali. Spomnili so se 40-letnice streljanja prvih petih talcev na Koroški Beli, z letošnjim praznikom pa so počastili tudi 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela je ena največjih krajevnih skupnosti v jeseniški občini. Steje 5376 prebivalcev, ki živijo v petih naseljih: Javorniku, Koroški Beli, Potokih, Javorniškem rovtu in spodnjem delu Tomšičeve ceste.

Na območju krajevne skupnosti je 13 dislociranih enot organizacij združenega dela, od tega sedem TOZD Železarnice, Tehnični biro Jesenice pa je edina delovna organizacija, ki ima tudi sedež v krajevni skupnosti.

Z letošnjim praznovanjem so začeli v četrtek, 3. septembra in nadaljevali vse do nedelje, 6. septembra.

V petek zvečer so na slovesnosti podelili plakete »4. september 1941« in priznanja OF zaslužnim prebi-

valcem. Plakete »4. september« so prejeli: Franc Brelih, Edi Cenček, Jože Svetina, Vatrostalna Zenica — enota Jesenice in TOZD Jeklovlek — Železarna Jesenice.

Priznanja Osvobodilne fronte so prejeli: Andrej Malenšek, Olga Skoda, Dušan Kokošar, Franc Smolej-Stefan, Anica Bratun, Milena Mlačnik, Franc Svetina, osnovna šola Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela in odbor za izgradnjo rekreacijskega centra Kres.

Zbranim je spregovoril predsednik krajevne konference SZDL Javornik-Koroška Bela Lovro Berce, v kulturnem programu pa so sodelovali: ženski pevski zbor Jesenice in folklorna skupina Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela.

J. R.

POMEMBNI SKLEPI TURISTIČNEGA DRUŠTVA JESENICE

Na seji upravnega odbora Turističnega društva Jesenice, so v četrtek, 3. septembra, razpravljali o dograditvi drugega dela trim steze Mira Ogrina na levi strani Jesenice. Sklenili so, da se naroči postavitev dveh krajših brvi pri Sončni skali, kjer se trim steza vrača v dolino. To delo bo opravljeno še letos, saj je denar že zbran.

Člani komisije za izvajanje akcije »lepe rože in urejena okolica« so pripravili predloge za pohvale in priznanja s skoraj celotnega mestnega področja razen Koroške Bele. Sklenjeno je bilo, da dva člana komisije pregledata še to področje in pripravita predloge. Nataša Torkar, ki je sodelovala pri ocenjevanju izgleda Jesenic, je poročala, da je komisija gorenjske turistične zveze ugotovila izboljšanje v primerjavi z lanskim letom in bo tudi ocena temu primerna. Rezultati tekmovanja bodo objavljeni in priznanja podeljena na srečanju turističnih delavcev Gorenjske, ki bo letos v radovljiški občini.

Na seji so pregledali dokumente o ustanovitvi občinske turistične zveze Jesenice, na katere niso imeli pripomb. Za delegate na ustanovni skupščini so izbrali Mirka Ramuša, Cirila Čopa in Branka Blenkuš.

Sprejeli so predlog, da se ustanovi komisija za pospeševanje vrtičkarstva. V zvezi s tem so sklenili, da se najprej objavi razpis za prijavo interesentov, iz katerih bi nato sestavili komisijo, v kateri naj bi bili predstavniki vseh krajevnih skupnosti, Prebivalci, ki so že in ki bi še želeli postati vrtičkarji, se bodo prijavljali z dopisnico ali osebno vsak delavnik od 9. do 12. ure na sedežu Turističnega društva Jesenice, Cesta maršala Tita 65. Akcija hoče vključiti čimveč prebivalcev, ki bodo zaradi lastnih koristi skrbeli, da se bodo sedaj s plevelom zarasla področja obdelala in lepše uredila.

Razpravljali so tudi o uspešnem tekmovanju turističnih podmladkov in udeležbi na srečanju turističnih delavcev Gorenjske. Prijavilo se je šest članov turističnega društva, dva člana upravnega odbora pa se bosta udeležila poučnega izleta po Gorenjski, ki ga organizira komisija za varstvo okolja pri gorenjski turistični zvezi.

Za prospekt Jesenic dijaki srednjih šol sedaj slovensko besedilo prevajajo v nemški in angleški jezik. Na predlog Mirka Ramuša bo v slikovno gradivo vnesena tudi prenovljena notranost gostišča Lasan.

Zelo prizadevnemu turističnemu podmladku v osnovni šoli Tone Čufar Jesenice so odobrili tisoč din kot prispevek za turistično poučni izlet. Precej so govorili o črnih točkah, ki kazijo našo okolico. Predvsem moti: parkiranje kamionov pred vhodom v spominski park na Plavžu, divje plakatiranje po

drevju in stavbah, uničenje treh dreves zaradi odlivanja strupenih tekočin pred stolpcem na Cesti maršala Tita 76a, neurejenost pločnika ob novi stolpnici zahodno od carinarice, plevel in nečistoča, ki je kljub akciji še vedno vidna ob vrtcu na Plavžu, slabo sodelovanje in povezanost društva z Integralom — TOZD Jesenice, zanemarjene fasade starih poslopij od hotela Korotan do doma gasilcev Jesenice — mesto, netočno zaračunavanje v trgovini Delikatesa, Titova 73, in drugo.

O nepravilnostih bodo obvestili prizadete in odgovorne, da se zadeve uredijo, kot je treba. Za izvedbo vseh navedenih nalog bodo poskrbele komisije, ki delujejo v okviru turističnega društva. Pri tem pa bodo potrebne tudi konkretne akcije krajevnih skupnosti.

B. B.

KDO ŽELI POSTATI VRTIČKAR

Zaradi lepše ureditve sedaj zapuščenih površin bo Turistično društvo Jesenice v sodelovanju s komunalno skupnostjo in krajevnimi skupnostmi podpiralo razvoj vrtičkarstva. Zato je potrebno vedeti, kdo bi rad dobil na področju od Koroške Bele, Blejske Dobrave do Hrušice delček zemljišča, ki bi ga obdeloval. Zato upravni odbor turističnega društva prosi vse zainteresirane, da to javijo z dopisnico ali osebno vsak delavnik, razen sobote, od 9. do 12. ure v pisarno turističnega društva, Cesta maršala Tita 65, ali po telefonu 81-974. V sporočilu naj bo ime, priimek, naslov in želja, kje bi rad imel vrtiček. Te želje sporočite najkasneje do 15. oktobra, ko se bo sestavila komisija, ki bo skrbela za uresničitev teh zamisli in želja.

Turistično društvo Jesenice

VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI ZAVOD – DA ALI NE?

Spet me je enkrat Jaka Klinar prehitel. Kako da si morava dopisovati prav v Železaru? Meni Železarija prinaša, kakor se jim zazdi: zdaj ob petkih, drugič ob ponedeljkih. In 34. številko z dne 3. septembra 1981 sem dobil v ponedeljek, dne 7. septembra 1981... Takšno poštno naglico premorejo le še italijanski poštarji, ki štrikajo vsak drugi dan v tednu. Pa tisti v Vzhodni Nemčiji, ki sleherno pismo desetkrat stisnejo skozi rentgensko oko.

Ob članku Antona Korenca v 33. številki Železarije z dne 27. avgusta 1981 sem se vsedel za stroj ter začel pisati.

Končno se je nekdo opogumil ter odprl eno najbolj nezrelih strani v naši občinski šolski zgodovini...

Po Klinarjevem članku moram drugače nadaljevati. Dokazal bom, da je zgornji stavek še kako resničen.

Kar sledi, je natančen prepis pisma.

Janez Svovljak,
delegat TOZD OŠ
»TONE ČUFAR« v VIZ
Jesenice

64281 Mojstrana 71, dne 2. marca 1975

Predsedniku sveta VIZ Jesenice
tov. Dežmanu,
J E S E N I C E

Predmet: napačna ocena.

Prebral sem vaše pismo, ki ste ga naslovili na TOZD OŠ »Tone Čufar« in v katerem ste napisali, da sem na seji sveta VIZ Jesenice dne 19. februarja 1975 dal ostavko na položaj delegata ter zapustil sejo. V pismu predlagate, naj naša delovna skupnost to stvar razčisti.

Najprej jo morava razčistiti mi dva.

1. Res je, da sem sejo zapustil. Ko je v. d. direktorja sprožil prve puščice name, sem jih požrl v dobri veri, da se je izpraznil in da torej česa podobnega ne bo več počel. Ko pa je potem ponovno začel z »zakamufiliranimi saboterji proti VIZ«, sem pa menil, da mi vsega njegovega žolja ni treba prenesti. Že na zadnji seji IO VIZ Jesenice me je hotel sprovcirati z vprašanjem, češ ali sem »delegat za VIZ ali proti VIZ«. Delovna skupnost naše TOZD me je SOGLASNO izvolila za delegata v svet VIZ Jesenice. Imam torej ne le PRAVICO, ampak DOLŽNOST, da na sejah sveta VIZ Jesenice zastopam stališča naše TOZD. In če tako ravnam, nima nihče pravice, da me žali, pa čeprav indirektno. Vsem članom pa je bilo jasno, na koga in na katero TOZD leté njegove strupene besede.

2. V hudi zmoti ste, ko ste napisali, da sem dal ostavko kot delegat TOZD OŠ »TONE ČUFAR« Jesenice, ko sem zapustil sejo. Poslovil sem se z besedami:

»Izročam vam pripombe naše TOZD k statutu VIZ Jesenice.« Te besede sem povedal vam, tov. predsednik. Hkrati sem vam izročil dve tipkani strani pripomb, ki so jih imeli člani naše delovne skupnosti k statutu VIZ Jesenice. Po zapisniku o seji sveta VIZ ugotavljam, da naših pripomb sploh niste obravnavali. V naši zbornici pa je petinideset ljudi porabilo polni dve uri, da smo se pretolkli skozi statut VIZ Jesenice od člena do člena. In predsednica sveta šole tov. Mira Stražišar je porabila dolge ure, da se je temeljito pripravila na dveurno razpravo. Prebrala nam je dolge strani njenih razmišljanj o spornih členih v statutu. In vse to resno, zavzeto delo cele zbornice ste vi mirno potisnili ob stran...

Menite, da je na ta način sprejeti statut veljaven? Morda bi si ga pozorno še enkrat prebrali. Ob ponovnem pazljivem branju bi najbrž odkrili, da bi ga sploh ne smeli predlagati v potrditev.

3. V. d. direktorju VIZ JESENICE sem namenil samo tele besede:

»Vaših podtikanj imam dovolj! Hvala lepa!«

Mar je to ostavka?

Tov. predsednik, če bi količkaj poznali predpise, samoupravne akte in sporazume, da o zakonih ne govorim, bi česa takega ne mogli zapisati. Noben delegat na seji sveta VIZ JESENICE ne more dati ostavke. Prosi lahko kvečjemu delovno skupnost ali krajevno skupnost, ki ga je izvolila, da ga te dolžnosti reši. Toda jaz bom še pošteno premislil, ali bom to storil ali ne. Vse kaže, da bo moral biti vsaj kdo, ki bo delal veter v tem smradu, kakršen se nam zdaj kaže.

4. Po 58. členu statuta VIZ JESENICE sledi imenovanje direktorja tega zavoda šele potem, ko so vse TOZD dale soglasje za njegovo imenovanje. Srečen sem, da sem pravčasno odšel s seje sveta VIZ JESENICE, kajti sicer bi moral osramočeno priznati, da v naši zbornici kljub trikratnemu pozivu predsednice zbora delovne skupnosti tov. Nastje Podlogar, kljub vsemu prizadevanju ravnateljice tov. Ilike Šmid, da bi glasovali za tov. Kreuzerja, ni nihče vzdignil roke zanj. Nihče se ni vzdržal glasovanja,

ni bil proti, toda tudi zanj ni bil nihče...

Glede na takšen izid glasovanja nastane vprašanje, »kako je s statutom? Je to samo krpa ničvrednega papirja. Nam je pomenil toliko, da smo se dve uri mudili ob njem. Kot vse kaže, nakaterim ne pomeni nič.

5. Člani zbora naše delovne skupnosti se vse pogosteje sprašujemo, ali ustanovitev VIZ JESENICE res pomeni pocenitev poslovanja za vse TOZD. S tem argumentom je bil VIZ JESENICE vzpostavljen. Na pamet upam povedati, za koliko bo zdaj vse delo dražje: Premisliti je treba o tem, ali bodo vse TOZD od nove ustanove imele tisto korist, ki jo od nje pričakujejo.

Računajte:

Dvanajst novih delovnih mest, pa samo tri spraznjena...

In direktne koristi za TOZD samo od dveh ljudi: od pedagoga in psihologinje.

Pa še je vse skupaj uravnano proti obstoječim predpisom, po katerih mora vsaka TOZD imeti svoje lastno finančno knjigovodstvo.

Vprašanje je torej v tem:

ZA KOLIKO SMO Z USTANOVITVIJO VIZ JESENICE PODRAŽILI ŠOLSTVO V NAŠI OBČINI?

6. Delegati posameznih TOZD imajo pravico in dolžnost, da na sejah sveta VIZ JESENICE zastopajo stališče svoje delovne skupnosti, pa naj je komu to všeč ali ne. NIHČE PA NIMA PRAVICE, DA BI ZARADI ZAGOVARJANJA TAKSNEGA STALIŠČA DELEGATA ŽALIL, ČEPRAV INDIKREKTNO. Tudi v. d. direktor ne.

7. Vem, da mi to pismo ne bo v korist. Kljub vsemu pa prosim, da ga na naslednji seji sveta VIZ JESENICE preberete.

S spoštovanjem!

Janez Svovljak

Kopiji:

1. Sekretariatu ZKS na OŠ »Tone Čufar« Jesenice
2. Predsednici zbora delovne skupnosti OŠ »Tone Čufar« Jesenice

Je k pismu potreben komentar? Dobro. Še eno pismo!

TOZD OSNOVNA ŠOLA
»TONE ČUFAR«
J E S E N I C E
Dne, 20. marca 1975

Predsedniku sveta VIZ JESENICE
tov. Antonu Dežmanu,
J E S E N I C E

Predmet: delegat naše TOZD v svetu VIZ JESENICE.

Na seji sveta VIZ Jesenice z dne 19. februarja 1975 je naš delegat tov.

Janez Svovljak sredi razprave odšel, ker se mu je zazdelo, da vseh žalitev tedaj še v. d. direktorja VIZ Jesenice tov. Kreuzerja, ki so letele na našo TOZD in nanj osebno, le ni treba požreti.

Preseneča nas, kako hitro in s kakšnim zadovoljstvom ste ugotovili, da je tov. Svovljak s tem svojim dejanjem dal ostavko na položaj delegata v svetu VIZ Jesenice.

Zakaj je tako ravnal, je obširno utemeljil v pismu, naslovljenem na vas. O pismu je najprej razpravljala stalni aktiv ZK na naši šoli, nato pa smo ga prebrali ter o vsebini govorili na zboru delovne skupnosti dne 18. marca 1975. Vsi člani delovne skupnosti so soglasno podprli stališča, ki jih je na sejah sveta VIZ Jesenice in IO VIZ Jesenice zagovarjal tov. Janez Svovljak ter mu za njegovo delo izrekli popolno zaupnico. Vsi smo želeli, naj bi našo TOZD še naprej zastopal kot delegat v svetu in IO VIZ Jesenice.

Na njegove izrecne prošnje ga je zbor delovne skupnosti le s skromno večino glasov vendarle razrešil njegove dolžnosti, za novo delegatko TOZD osnovna šola »Tone Čufar« pa izvolil tov.

Miro Mesarič

Upamo, da bo lahko uspešno zastopala stališča naše delovne skupnosti v svetu VIZ Jesenice ter v IO VIZ Jesenice.

Prosim, da to naše pismo preberete na prvi naslednji seji sveta VIZ Jesenice.

Predsednica
zbora delovne skupnosti
TOZD osnovna šola »Tone Čufar«
Nastja Podlogar l. r.

VIZ JESENICE ni le »politično dete«, kot ga je imenoval kolega Korenc. To je mrtvorjeni debilni otrok, ki je pripadal na svet ob mogočnih botrih.

Ko sem na sestanku naše delovne skupnosti v osnovni šoli »Tone Čufar« na Jesenicah s številkami dokazal, da si sproletarizirano šolstvo ne more privoščiti nobene razkošne vizovske princeske, me je pokojni sekretar medobčinskega komiteja za Gorenjsko, Viktor Kejžar, zafrknil: »Veste, tov. Svovljak, socializem je včasih tudi draga stvar!«

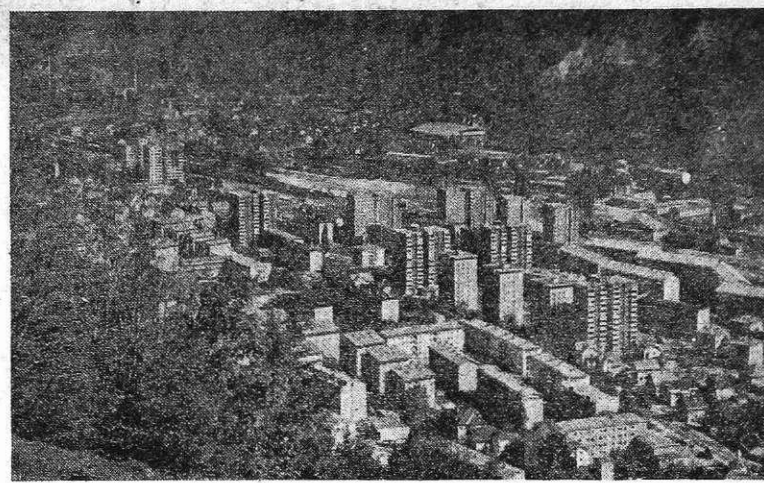
Upam, da se je vesoljni bogoti Sloveniji posvetilo, kako prekleto revno smo živeli prosvetarji, naše žene in otroci. In besno smo se tolkli pa kako ubogi smo se počutili, ko so nam s silo vlekli iz žepov še tistih nekaj milijončkov, samo da si je lahko nekdo postavil spomenik z napisom:

VIZ JESENICE

Noben hudič pa si ne upa na glas povedati, kaj je jeseniško šolstvo izgubilo z Varlovim Zavodom za pedagoško in prosvetno službo.

Pa bom povedal (če si bo le Varl upal objaviti).

Janez Svovljak

Del jeseniške »dolge vasi«

PRIZADEVANJA ZA VEČJO VARNOST OTROK NA POTI V ŠOLO

Prejšnji teden so se odprla šolska vrata in učenci so se po počitnicah spet oprtani s torbicami podali v učilnice, kjer bodo v novem šolskem letu nabirali znanje za nadaljnjo pot v življenje.

Novo šolsko leto pa je prineslo tudi novo skrb za varno pot učencev do šolskega praga in domov. Tako v jeseniški kot v radovljiški občini so se vsi odgovorni za varnost otrok potrudili, da so bili prvi koraki učencev v novo šolsko leto kar najbolj varni.

Pot učencev so nadzorovali in spremljali člani sveta za preventivo in varnost v cestnem prometu obeh občin in delavci milice.

Tako v jeseniški kot v radovljiški občini je več kritičnih točk na magistralnih in drugih stranskih cestah, kjer učenci prečkajo cesto na poti v šolo. Na Jesenicah velja opozoriti na prehod na glavni magistralni cesti v krajevni skupnosti Plavž, kjer učenci hodijo v največjo jeseniško šolo Tone Čufar. Prvi dan šole so na prehodu že stali učenci – prometniki, prehod pa so nadzorovali tudi delavci milice. Ob tem velja povedati, da so na praktičnem izpitu o varnosti otrok krepko padli nekateri starši, ki so otroke vodili v šolo kar čez cesto mimo prehodov za pešce. Prav tako so vozniki v zelo redkih primerih spoštovali prometni znak, ki označuje omejitev 40 kilometrov na uro.

Tudi ob drugi jeseniški šoli Prežihov Voranc je precej kritična točka, saj vozniki prav tako na Tomšičevni ne spoštujejo omejitev vožnje na 40 kilometrov na uro. Prav na tej cesti pa se pojavlja še en problem, ki ga povzročajo starši. Ob osnovni šoli je tudi enota vzgojnovarstvene organizacije Jesenice Julke Pibernik, kamor starši vozijo otroke. Svoja vozila ob prihodu in ob odhodu puščajo kar pri slaščičarni Kekec, in sicer na pločniku, na cesti ali celo na prehodu za pešce.

Zelo kritično mesto za prehod učencev v šolo je tudi čez magistralno cesto v krajevni skupnosti Dovje Mojstrana, v Zirovnici pa morajo vozniki biti predvsem pre-

vidni, ker se številni učenci vozijo v šolo s kolesi.

V radovljiški občini so za varno pot učencev v šolo skrbeli člani komisij za prometno varnost v krajevnih skupnostih, člani občinske komisije za prometno varnost, delavci milice, člani civilne zaštite in vodstva šol.

Tudi na območju radovljiške občine imajo nekaj kritičnih točk, kjer morajo vozniki biti pazljivi, ker cesto prečkajo učenci. V Radovljici je to na cestah v okolici osnovne šole Anton Tomaž Linhart, pri avtobusni postaji, pa na ozki Begunjski cesti v Lescah, kjer hodijo učenci v šolo Franca Saleškega Finžgarja. Odgovorni za varnost otrok v radovljiški občini ugotavljajo, da bodo morali še dodatno namestiti nekatere svetlobne in druge znake ter poskrbeti še za ostale varnostne ukrepe, da bo pot otrok v šolo varna.

Ob koncu verjetno ne bo odveč opozorilo vsem voznikom, da z novim šolskim letom resnično spoštujejo vse prometne znake in druge oznake na cestah v bližini šol, oziroma, da se ustavijo na prehodih za pešce, ko dajo znak pionirji – prometniki.

Tudi starši morajo v prvih dneh šole, predvsem otroke, ki so prvič prestopili šolski prag, stalno opozarjati, kje morajo hoditi v šolo, oziroma kje so njihovi prehodi čez cesto. Vse napotke in navodila so učenci dobili tudi že v šolah, pot učencev pa bodo tudi v prihodnje nadzorovali in opozarjali na napake predstavniki komisij in drugih organov za preventivo in varnost otrok v prometu, poleg delavcev milice.

Naša skupna naloga in obveznost je, da učencem zagotovimo varno in nemoteno pot do šolskega praga in nazaj.

J. R.

DELOVNA ORGANIZACIJA VIZ JESENICE

Vzgojno in pedagoško delo je delo, v katerega ima na tak ali drugačen način vpogled skoraj vsak občan. V začetku šolskega leta je gotovo tudi več pozornosti namenjeno prav temu področju.

V dveh zaporednih številkah Železarije napisani članki o organizaciji vzgojno izobraževalne dejavnosti v naši občini pa gotovo ne pripomorejo k boljšemu začetku šolskega leta, ki je sodeč po poročilih ravnateljev in vodij vzgojnovarstvenih enot steklo brez zastojev po že dolgo ustaljenem redu. Ravno v zadnjih nekaj letih je bilo veliko storjenega za izboljšanje delovnih pogojev učencev in pedagoških delavcev, zato taki članki delujejo na občane prej rušilno kot konstruktivno, čeprav imajo pisci vse možnosti, da po poti samoupravnega dogovarjanja vplivajo na dograjevanje delovne organizacije.

Menimo, da bodo stvari postale bolj jasne, če delovno organizacijo Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice predstavimo kot celoto, njeno organiziranost in možnost samoupravnega delovanja.

Delavci osnovnih šol, vzgojnovarstvene organizacije, glasbene šole in delavske univerze Viktor Stražišar jeseniške občine so se zaradi povezanosti pri opravljanju vzgojnoizobraževalne, varstvene in pedagoške dejavnosti na področju občine Jesenice, enotnega urejanja strokovnega razvoja in napredka in ekonomske in socialne varnosti delavcev vzgoje in izobraževanja odločili na pobudo aktivna komunistov prosvetnih delavcev jeseniške občine za združitev in v ta namen ustanovili delovno organizacijo Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice 15. marca 1975.

mena opravlja za potrebe vseh temeljnih organizacij delovna skupnost skupnih služb, in sicer: računovodstvo, administrativne, normativne, pravne in kadrovske zadeve.

Celotna dejavnost delovne organizacije Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice je zelo raznovrstna. Zajema predšolsko in osnovnošolsko vzgojo in izobraževanje in izobraževanje odraslih; vzgojo, varstvo in prehrano dojenčkov in predšolskih otrok, osnovno vzgojo in osnovno splošno izobraževanje v okviru obveznega osemletnega šolanja, posebno osnovno vzgojo in izobraževanje lažje duševno prizadetih otrok, delovno usposabljanje duševno prizadetih otrok, varstvo predšolskih otrok, motenih v telesnem in duševnem razvoju, glasbeno vzgojo in izobraževanje predšolskih in šolskih otrok in odraslih, izobraževanje odraslih itd.

Organ upravljanja delovne organizacije je svet Vzgojnoizobraževalnega zavoda Jesenice, ki ga sestavljajo delegati delavcev temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb delovne organizacije VIZ Jesenice, delegati sveta staršev in delegati krajevnih skupnosti. Izvršni odbor sveta VIZ pa sestavljajo samo delegati delavcev temeljnih organizacij in skupnih služb.

Na ravni delovne organizacije deluje tudi odbor samoupravne delavske kontrole, skupna disciplinska komisija delovne organizacije VIZ in komisija za dohodkovne odnose in delitev sredstev za osebne dohodke.

Poleg naštetih organov delujejo na nivoju delovne organizacije VIZ tudi strokovni aktiv: aktiv učiteljev od 1. do 4. razreda, aktiv šolskih

svetovalnih delavcev, aktivni za tematiko in fiziko, slovenski jezik, angleški jezik, zgodovino-zemljepis, družbeno-moralno vzgojo, biologijo-kemijo, glasbeno vzgojo, likovno vzgojo, tehnično vzgojo, telesno vzgojo, gospodinjsko vzgojo, aktivni vzgojitelji, aktiv vodij šolske prehrane, aktiv administrativnih delavcev in aktiv ravnateljev.

Na aktivih se pedagoški in administrativni delavci dogovarjajo za enotno organizacijo in izvajanje sprejetih nalog s posameznega področja.

Delovna skupnost skupnih služb predstavlja samo del administrativnih delavcev v Vzgojnoizobraževalnem zavodu Jesenice. Ko je celotna delovna organizacija pripravljala stabilizacijski načrt, je bilo ugotovljeno, da se je v vzgojnoizobraževalni dejavnosti zmanjšala administracija. V letu 1980 je bilo v Vzgojnoizobraževalnem zavodu Jesenice 6,2% administrativnih delavcev, spomladi 1981 5,9%, v zadnjem času pa 5,6% administrativnih delavcev, v odnosu na vse zaposlene v vzgoji in izobraževanju. Vedeti moramo, da se število otrok veča, s čimer je bilo povečano tudi število prosvetnih delavcev ob enakem številu administrativnih delavcev.

Taka organizacija Vzgojnoizobraževalnega zavoda Jesenice seveda ni dokončno zacementirana, kot ni nobena druga. Delovno organizacijo gradimo in dograjujemo, zato se zavedamo, da so pred nami še velike naloge, ki pa jih bomo lahko reševali samo skupno in enotno.

Predsednik IO sveta VIZ Jesenice

STANE KOLMAN RAZSTAVLJA V ŠIVČEVI HIŠI V RADOVLJICI

V petek, 11. septembra, bodo ob 18. uri v Šivčevi hiši v Radovljici odprli razstavo del mladega akademskega kiparja Staneta Kolmana, domačina iz Bleda, ki živi in dela na Zgosti pri Begunjah. Otvoritev njegove prve razstave bodo popestrili z recitalom pesmi čilškega pesnika, Nobelovega nagradjenca, Pabla Nerude ob reproducirani glasbeni spremljavi.

Kiparjev predmet upodabljanja je človeška figura. Če zasledujemo rast njegovih kiparskih stvaritev od risb in skic do monumentalnih oblik, ugotovljamo, da mu moški oziroma ženski akt, oziroma dvojni akt moškega in ženske predstavlja podoba življenjske moči, ki jo izraža v kar najbolj zgoščenih plastičnih formi. Premišljeno izbrana lega akta daje plastiki največjo možno napetost, ki jo še stopnjuje z odvzemanjem realističnih detajlov in pretehtano likovno igro konvinkativnih in konvexskih ploskev na površini kipa in tako iz konkretnega akta ustvarja splošni akt kot simbol energije. V mavčni skici dvojnega akta se sila moškega in voljnost ženskega telesa zlivata v trikotniško kompozicijo, v kateri je žensko telo horizontalna trikotnika: iz dvojnega akta nastaja tako ne le simbol ljubezni med moškim in žensko, temveč tudi simbol povezanosti med silo in mehkobo, ki skupno oblikujeta življenje.

Od materialov kipar uporablja glino, mavec, vosek in še posebej les, ki mu je zaenkrat najbližji. Pri oblikovanju daje prednost neposrednemu rezanju v les in klesanju v kamen. Medtem ko avtor v mavčnih skicah snuje svobodno in so zato prav skice najbolj neposreden odraz njegovega ustvarjalnega hotenja, je v monumentalnih izvedbah pogosto odvisen od pogojev, ki mu jih nudi dani material. In vendar se tu ponovno izkaže kiparjeva kreativnost: razpoko v lesu, grčo, debelino lesa, njegovo barvo, vse vnaša Stane Kolman kot pomembno sestavino v podobo kiparskega dela. Pogosto nastajajo od zamisli do končne izvedbe razlike, ki jemljejo plastiki nekaj njene prvotne vsebine, dajejo pa ji novo, ki jo kipar ustvarja sproti, odkrivajoč značilnosti materiala.

Sam pravi: »Če delam v lesu, vdihujem življenje, če snujem v glini, oživljam glino. Lastnosti materialov in njihovo poznavanje so za moje delo zelo pomembne... Želim natančno opredeliti značaj predmeta ali telesa, ki ga modeliram. Če hočem to doseči, moram temeljito preučiti svoja izrazna sredstva, tista, ki jih že poznam in tista, ki jih spoznavam pri delu. Likovni posegi, ki

jih uporabljam pri delu, morajo biti uravnoteženi, da se med seboj ne uničujejo. Medsebojni odnosi oblik niso povsem slučajni, niti ne izhajajo samo iz domišljije, so končni rezultat cele vrste raziskav, na podlagi katerih se pokažejo kot nujne prav te sestavine, da bi skupaj z drugimi elementi dosegel prvotni vtis. Likovni elementi se med seboj borijo in

dopolnjujejo... Odnosi med konvinkativnimi in konvexnimi oblikami so v mojih delih v stalni napetosti. To napetost simbolizirajo linije, ki tečejo v kipu... Tudi rastri izražajo likovno napetost, vrenje pred eksplozijo in prav po sledi notranje napetosti, likovne energije, gre moja pot.

Besede dokazujejo resnost in poglobljenost dela mladega kiparja, lastnosti, ki jih še posebej spoznavamo ob razstavljenih delih.

Razstava bo odprta do 27. septembra vsak dan od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure in jo bo ves čas poživljala glasba z magnetofona.

USPEŠEN NASTOP FOLKLORNE SKUPINE NA SREČANJU KMETOV V STRMICI

Folklorna skupina Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela je v nedeljo, 30. avgusta, s svojim nastopom popestrila kulturni program na srečanju kmetov v Strmici pri Studenu nedaleč od Postojne. Srečanje je organizirala kmetijska zadruga Postojna. Na tem srečanju so se zbrali kmetije-kooperante in člani pašniške skupnosti. Verjetno bo to postalo vsakoletno tradicionalno srečanje kmetov.

Srečanja se je udeležilo veliko kmetov iz vasi postojnske občine, pester program srečanja pa je privabil tudi številne gledalce. Folklorna skupina javorniških upokojencev se je poleg programa slovenskih narodnih plesov vključila tudi v začetek prireditve, to je v sprevid, v katerem so kmetije prikazali razliko v delovnih napravah, ki so jih uporabljali njihovi očetje in tistih, ki jih uporabljajo danes. Tako smo videli zarjavele pluge, stare kose, pa vse do traktorjev z različnimi priključki in modernimi kombajni. Vsi ti stroji so last posameznih kmetov, razen kombajnov, ki so last strojnih skupnosti.

Aktiv kmečkih žena je pripravil razstavo raznih kuhanih jedi in sladkih peciv. Poleg ogleda je bila seveda tudi pokušnja.

Po končanem sprevidu so pred začetkom kulturnega programa podelili posameznim kmetom posebna priznanja, in sicer za najboljše odjajo mleka in mesa. Slišali smo zelo lepe številke o litrih oddanega mleka, o kilogramih oddanega mesa, v samem sprevidu, pa smo videli naj-

lepšo izmed dvesto krav, kolikor se jih pase v planini pašne skupnosti. Morda ob tem zanimivost: domačini vasi Strmec ugotavljajo, kakšno bo vreme, po obnašanju krav: če te pridejo v bližino vasi, potem je zanesljivo kmalu dež. Tako so nam povedali, ko smo jih vprašali, kakšno bo vreme.

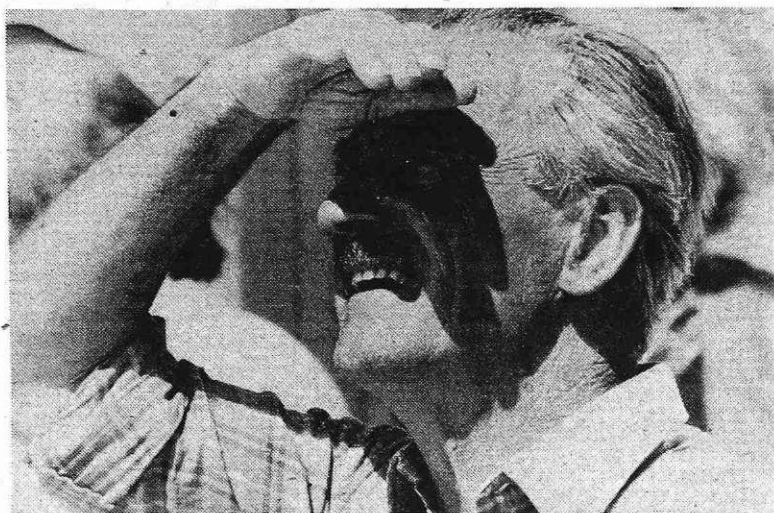
Kulturni program sta izvajala mešani pevski zbor iz vasi Studeno in folklorna skupina DU Javornik-Koroška Bela. Nad pisanimi narodnimi nošami in plesi so bili vsi navdušeni. Noše namreč lahko vidijo le na raznih prireditvah na televiziji, ali pa v Postojni, kjer so nastopi folklornih skupin zelo pogosti. Vsi gledalci in tudi prireditelji so bili z nastopom javorniške folklorne skupine zelo zadovoljni. S tem nastopom so si gotovo zagotovili še več nastopov na območju postojnske občine.

Še nekaj posebnosti kraja. V glavnem so v kraju kmečke hiše ob obeh straneh ceste. Ob vsaki hiši so razni stroji in tudi posode za mleko, značilen pa je utrip kmečkega življenja, vonja po živini in velika prijaznost vseh prebivalcev. Za prireditev so na obeh koncih vasi postavili zapornice in celo vas spremenili v prireditveni prostor. Na eni strani so bili prostori za prodajo pijač in raznih jedil, ki so jih pripravile članice aktivna kmečkih žena. Moram poudariti, da so nam vaščani od prihoda v vas pa vse do odhoda nudili polne roke gostoljubja in polne krožnike raznega peciva. Radi bi videli, da bi še ostali, toda morali smo na pot, ker smo imeli še kratek nastop v Postojni.

Nastop v Postojni je bil na prostem. Zbralo se je mnogo turistov, ki so z aplavzom spremljali kratek program, seveda ni manjkalo tudi fotografiraj, ki so pridno fotografirali posamezne pare.

Stane Torkar

FRANCETU KREUZERJU ŠE NA MNOGA LETA OB ŽIVLJENJSKEM JUBILEJU

Čprav je od življenjskega jubileja, 70-letnice našega nekdanjega sodelavca FRANCETA KREUZERJA minil že dober mesec, ni prepozno, da mu k temu življenjskemu prazniku čestitamo in zaželimo še mnogo ustvarjalnih let.

Še vedno izredno živahen in ustvarjalen Franc Kreutzer je bil rojen 8. avgusta 1911 na Javorniku. Kot petnajstletni deček je začel delati v takratni Kranjski industrijski družbi, sedanji Železarni na Jesenicah, kjer se je izučil za električarja. Pozneje je postal skupinovodja in ostal v Železarni z dvema prekinitivoma, ko je služil vojaški rok in ko je odšel v partizane, vse do svoje upokojitve leta 1966. Bil je vzoren delavec, skupinovodja in večkratni novator. Kako živo je bil povezan z našo železarno, dokazuje tudi njegova še današnja povezanost z nekdanjim obratom — RTA — obratom regulacijske tehnike in avtomatizacije.

Prav posebno pa je njegovo ime povezano z nastankom in razvojem likovne dejavnosti in likovne kulture na Jesenicah. Že pred drugo svetovno vojno se je namreč začel študijsko ukvarjati s slikarstvom, obiskoval je predavanja v Ljubljani in bil dopisni član sarajevske slikarske šole. Zato ni čudno, da je bil po povratku iz partizanov prvi pobudnik ustanovitve likovnega kluba DOLIK na Jesenicah, ki je bil ustanovljen 16. februarja 1946. Razen tega, da je bil vsa leta eden najbolj ustvarjalnih članov, je bil tudi večletni predsednik kluba. Kot slikar največ ustvarja v olju, je pa tudi dober akvarelist in odlični risar. Njegovi najljubši motivi so naše gore in planinsko življenje, kar je povsem razumljivo, saj je tudi velik ljubitelj našega planinskega sveta.

Nestor — starosta likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Cufar France Kreutzer je še danes med najaktivnejšimi slikarji in člani kluba, udeležec številnih slikarskih kolonij in s svojimi slikami prisoten na vseh kolektivnih razstavah likovnih del članov Dolika. Njegova velika zasluga je, da DOLIK že 35 let kontinuirano deluje in kvalitetno raste. Je tudi aktiven član Planinskega društva Javornik-Koroška Bela.

Bil je stalni raziskovalec v svoji stroki in v naravi, kateri še danes, poleg slikanja in dela v DOLIKU, posveča največ svojega prostega časa.

Želimo mu, da bi še dolgo let nadaljeval svojo bogato življenjsko pot in sooblikoval jeseniško likovno življenje.

NAČRTNA VZGOJA MLADIH GLEDALIŠČNIKOV

Zveza kulturnih organizacij Jesenice je skupaj z vodstvom jeseniškega amaterskega gledališča Tone Cufar pripravila program za začetno stopnjo šolanja mladih igralcev in mentorjev. Študij se bo pričel že v septembru, bo dvakrat tedensko in bo trajal skozi jesenske mesece, nakar naj bi udeleženci študija pod strokovnim vodstvom našli celovito mladinsko predstavo.

Šolanje je namenjeno: — mladini, ki se v društvih in krožkih ukvarja z gledališko dejavnostjo in

— mentorjem, ki usmerjajo dramsko dejavnost mladih in ki bodo kot opazovalci spremljali potek študija in kasneje nastajanje mladinske predstave.

V programu študija so zajeti vsi tisti elementi, ki jih mora obvladati mlad človek ob javnem nastopu ali v gledališki igri. Zato bo pouk predvsem praktičnega znanja in bo nudil mladim udeležencem vpogled v probleme govorne tehnike, slovenske izgovorjave, kulture odrskega gibanja, delovanja gledališča, javnega nastopanja itd.

Študij in organizacijo predstave bo vodila Alja Tkačeva, gledališka igralka, ki bo v teh mesecih na voljo tudi prijavljenim mentorjem za razgovore in strokovne nasvete.

ZKO Jesenice je že objavila razpis in ga razposlala vsem društvom, šolam in drugim zainteresiranim organizacijam. Prijave na razpis pričakujejo do ponedeljka, 14. septembra, na naslov: Amatersko gledališče tone Cufar Jesenice, Trg Toneta Cufarja, telefon 81-260.

Študij se bo pričel v sredo, 16. septembra, ob 17. uri.

M. K.

FURLANSKA LITERATURA V SREDIŠČU TRETJEGA SREČANJA MANJŠINSKIH PISATELJEV

Celovec, 31. 8. 81. (SINDOK) — od 28. do 30. avgusta je bilo na Obirskem na avstrijskem koroškem tretje srečanje pisateljev manjšinskih narodov, ki so se ga udeležili slovenski in furlanski pisatelji iz Italije, italijanski in madžarski iz Jugoslavije ter hrvaški in slovenski pisatelji iz Avstrije. Organizatorji so bili slovenski PEN — center, koroški PEN — klub, Slovenska prosvetna zveza iz Celovca in slovensko prosvetno društvo Obir.

Po otvoritvi in predstavitvi avtorjev je v petek popoldan predaval predstavnik slovenskega PEN-centra Bogdan Pogačnik o življenju

in delu slovensko-ameriškega pisatelja Luisa Adamiča. Predavanje o albanski književnosti na Kosovem je žal zaradi neudeležbe referenta odpadlo.

V središču pozornosti je bilo naslednji dan predavanje o furlanski literaturi. Furlanski pisatelj Luciano Morandini je dal udeležencem celovit prikaz furlanske literarne ustvarjalnosti, ki seže s svojimi pomembnejšimi teksti do 14. stoletja.

Pisatelji manjšinskih narodov so v nedeljo popoldne obiskali Peršanovo domačijo, kjer so ob koncu druge svetovne vojne fašisti zverinsko pobili skoraj vso družino.

V prihodnjem letu bodo na srečanje povabili tudi nemške in slovenske pisatelje z Madžarske in zastopnika Rezije v Italiji.

V okviru dveh literarnih večerov na Obirskem in v Železni Kapli so navzoči pisatelji brali svoja dela, Obirski ženski vokalni oktet in moški zbor SPD Zarja iz Železne Kaple pa sta prispevala glasbeni del večera.

GOBARSKE PRIREDITVE V SEPTEMBRU

Po programu gobarska družina Jesenice prireja svojo tradicionalno razstavo gob. Otvoritev razstave bo 18. septembra ob 18. uri v večnamenskem prostoru osnovne šole Tone Cufar na Plavžu. Vse vstrajne gobarje prosimo za prispevke. Gobe bomo sprejemali od ponedeljka do petka od 16. do 18. ure. Gobe, namenjene za piknik — gobji golaž, bomo pregledali pred kuhanjem. Na razstavi bo brezplačna gobja pokušnja.

Gobarski piknik bo na prostoru balinarskega kluba v Bazi na Plavžu. Tekmovanje za gobarske kolajne bo v nedeljo, 19. septembra. Ta dan bomo sprejemali prijavnice s štartnino 30 din na igrišču. S tekmovanjem bomo ponovno potrdili uspešno sodelovanje med gobarsko družino in balinarskim klubom.

Potrudili se bomo, da bodo gobe na razstavi pregledno urejene in bodo obogatile znanje gobarjev. Krajevnim skupnostim smo ponudili gobarsko predavanje z barvnimi diapozitivi, enako predavanje smo pripravili izvesti tudi za učence 4. in 5. razredov v osnovnih šolah.

Po razstavi bo predvidoma tudi predavanje Bogdana Tratnika ali dr. Dušana Vrščaja o gobah. O predavanju bomo pravočasno obvestili vse ljubitelje narave.

Na gobarski razstavi bo možen nakup novih gobarskih značk in vpisovanje novih članov. Ob slabem vremenu bodo vse prireditve v večnamenskem prostoru in v jedilnici osnovne šole Tone Cufar na Plavžu. — Dobro bero želi vsem odbor gobarske družine Jesenice.

PRAZNIK ZILSKIH ZADRUŽNIKOV

Celovec 31. 8. (SINDOK) — Kot pravi ljudski praznik je potekala minulo soboto in nedeljo, 29. in 30. avgusta, proslava 90-letnice ustanovitve posojilnice Ziliska Bistrica.

Z vidnim in obenem tudi upravičenim ponosom so zilski zadrugniki praznovali jubilej, ki je veljal pionirskemu delu, ki so ga njihovi predniki opravili na področju kmečke samopomoči, ko so pred devetdesetimi leti ustanovili svojo kreditno zadrugo, šesto najstarejšo na Koroškem. S ponosnim dosežkom pa so se predstavili tudi njihovi današnji nasledniki: z obnovljenimi in moderniziranimi poslovnimi prostori kreditnega in blagovnega oddelka zadruge.

Uvod v praznovanje zilskih zadrugnikov, je bil sobotni kulturni večer v ljudski šoli v Zahomcu, kjer so v napolnjeni avli ob klavirski spremljavi Milana Staneta izvajali spored narodnih pesmi in opernih arij znani slovenski operni solisti Sonja Hočevar, Ladko Korošec in Rajko Koritnik, svoj delež pa je prispeval tudi moški zbor Rašica iz Sentvida pri Stični. V okviru uspele prireditve, ki so se udeležili tudi predstavniki domače občine z županom Wiegelerom na čelu, je Zveza slovenskih zadrug v Celovcu odlikovala zaslužne zadrugnike s

svojim priznanjem — Janežičevo diplomo. Večer so sklenili z ognjemotom, ki je tudi širši okolici naznanjal, da zadrugniki v Zili obhajajo svoj jubilej.

Osrednji del proslave je bil v nedeljo dopoldne z otvoritvijo novih poslovnih prostorov na Zilski Bistrici. Podpredsednik zveze slovenskih zadrug dr. Mirt Zwitter je v slavnostnem govoru orisal zgodovino posojilnice Ziliska Bistrica, ki je bila v preteklosti in je tudi danes izrednega gospodarskega pomena ne samo za vso vaško skupnost, marveč tudi za širšo okolico. Zahvalil se je vsem nekdanjim zadrugnikom, ki so ustanovili in razvijali to ustanovo samopomoči, priznanje pa je izrekel tudi sedanjemu odboru, ki si je postavil časten spomenik z obnovljenimi prostori.

O nastanku in razvoju bistriške posojilnice je govorila tudi razstava, ki jo je pripravil in pregledno uredil domačin dr. Ludvik Druml. Za praznično razpoloženje pa sta poskrbela še mešani zbor pevske skupnosti Ojstrnik in instrumentalni ansambel Dobrač.

ŠALE IN ANEKDOTE JOŽA ČOPA

Čprav je od smrti JOŽA ČOPA — junaka sten in previrov in velikega ljubitelja gora minilo že več let, se ga gorniki in drugi njegovi znanci še vedno spominjajo po njegovih velikih plezalnih podvigih. Spomin nanj pa se obuja tudi s številnimi njegovimi izvirnimi šalami in anekdotami, ki jih pokojnemu Jožu ni nikoli zmanjkalo. Tako kot v steni je bil tudi pri tem enkrat mojster.

Da njegove šale ne bi šle v pozabo, pozivamo in prosimo vse, ki so v spominu ohranili kakršnokoli Joževo šalo, da jo napišejo. Obenem pa vabimo k sodelovanju vse, ki se spominjajo kakršnekoli anekdote (kratka šaljiva zgodba iz Čopovega življenja), da jo napišejo.

Vse prispevke pošljite na naslov: ŽELEZARNA JESENICE, uredništvo Železarnja, Jesenice, Cesta železarjev.

Če bomo dobili dovolj prispevkov, jih bomo skušali ustrezno ilustrirati izdati v posebni knjižici, sicer pa jih bomo obvezno objavili v kulturno-umetniški prilogi LISTI.

S prispevkom pošljite tudi vaš natančen naslov.

Za sodelovanje se zahvaljujemo.

Uredništvo Železarnja

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER — ODDELEK ZA IZOBRAŽEVANJE OB DELU

po dogovoru s kadrovskim sektorjem Železarne razpisuje za delavce TOZD in delovnih skupnosti Železarne naslednje jezikovne tečaje po fonolaboratorijski metodi v sodelovanju z Zavodom za intenzivne tečaje tujih jezikov iz Ljubljane:

- nemščina — začetni
- nemščina — nadaljevalni,
- angleščina — začetni
- angleščina — nadaljevalni

Prijavite se v železarskem izobraževalnem centru — oddelek za izobraževanje ob delu, telefon 3566 — interna 21.

Če bo prijavljenih dovolj kandidatov bo pričetek tečajev v oktobru.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Družbena prehrana, z dne 4. 9. 1981 in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih.

OBJAVLJAMO

prosta dela oziroma naloge za določen čas šestih mesecev:

1. II. natakar — točaj	sifra 9107	D-3	1 oseba
2. I. kuharica	sifra 9105	D-3	2 osebi

Pogoji:

ad. 1. triletna gostinska šola — smer natakar, enomesečno poskusno delo
ad. 2. triletna gostinska šola — smer kuhar, enomesečno poskusno delo
Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni na kadrovski sektor železarne Jesenice z oznako za TOZD DRUŽBENA PREHRANA.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Elektrode z dne 3. 9. 1981 in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela oziroma naloge

2529	D-2	rezalec na malem stroju	4 osebe

Pogoji: šest razredov osnovne šole

Kandidati-ke naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni na kadrovski sektor železarne Jesenice z oznako za TOZD ELEKTRODE.

Delovne naloge se bodo opravljale v dveh izmenah.

Ljubljanska banka

POTROŠNIŠKI KREDIT ZA OZIMNICO IN PREM OG

Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske, poslovna enota Jesenice, obvešča občane, da tudi letos daje potrošniške kredite za nakup ozimnice in premoga.

Občani lahko dobijo kredit do proste tretjine osebnega dohodka. Odplačilna doba kredita je deset mesecev. Obrestna mera za ozimnico je 6 %, za premog pa 12 %.

Prošnje za kredit lahko dvignete v poslovni enoti Ljubljanske banke na Jesenicah, Titova 8 in v ekspozituri v Kranjski gori, kjer boste dobili tudi vsa pojasnila.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi drage in nenadomestljive mame, babice, sestre in tete

TEREZIJE HLEBANJA upokojenke Železarne

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti, ji darovali vence, cvetje in vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam izrazili besede tolažbe.

Zahvaljujem se Janezu Svovljaku za tople besede, izrečene ob slovesu.

Hčerka Ivanka in ostali sorodniki

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem ter osnovni organizaciji sindikata TOZD Valjarna bluming-štel se najlepše zahvaljujem za prejeto darilo ob odhodu v pokoj.

Vsem želim veliko osebnih sreč in uspehov pri nadaljevanju delu.

Ana Filipaj

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem delavcem temeljnih organizacij Hladna valjarna Jesenice in Žičarna, ki so v tej stiski pomagali z denarno pomočjo.

Ljiljanka Nikšič z družino

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Profilarna se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje daljše bolezenske odsotnosti.

Zahvaljuje se delavec

Sava Milanović

ZAHVALA

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za pozornost ob mojem življenjskem prazniku in želim društvu še veliko uspehov.

Franc Potočnik

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem oddelka OTOP — TOZD Valjarna debele pločevine se ob odhodu v pokoj najlepše zahvaljujem za obisk in prejeto darilo ter pozornost.

Vsem želim še veliko delovnih uspehov, medsebojnega razumevanja in osebnih sreč,

vaš sodelavec Ivan Martelak

IZGUBIJENI PRIBOR

Na poti od Ceste v Rovte 7 do semaforja na Koroški Beli sem izgubil pribor za motorno žago.

Prosim poštenega najditelja, da mi orodje vrne na naslov: Zulfija Bečar, Cesta v Rovte 7.

KAM NA REKREACIJO V TEM TEDNU?

— ponedeljek: od 20. do 22. ure rekreacija moški — TVD Partizan Jesenice; torek: od 17. do 18.30 »na teku se dobimo« (splošno) igrišče v Podmežaklju;

četrtek: od 17. do 18.30 »na teku se dobimo« (splošno) igrišče v Podmežaklju.

Z redno rekreacijsko vadbo so pričeli tudi v ostalih TVD Partizan v naši občini. Opozorjamo tudi na rekreacijsko drsanje za vse občane ob nedeljah popoldan!

Komisija za množično rekreacijo pri ZTKO Jesenice

Gledališče

SREDA, 16. septembra, ob 19.30 Paul Zindel: VPLIV GAMA ŽARKOV NA RAST RUMENIH MARJETIC — za abonma in za izven.

CETRTEK, 17. septembra, ob 19.30 Paul Zindel: VPLIV GAMA ŽARKOV NA RAST RUMENIH MARJETIC — za abonma in za izven.

PETEK, 18. septembra, ob 19.30 Paul Zindel: VPLIV GAMA ŽARKOV NA RAST RUMENIH MARJETIC — za abonma in za izven.

SOBOTA, 19. septembra, ob 19.30 Paul Zindel: VPLIV GAMA ŽARKOV NA RAST RUMENIH MARJETIC — za abonma in za izven.

NEDELJA, 20. septembra, ob 19.30 Paul Zindel: VPLIV GAMA ŽARKOV NA RAST RUMENIH MARJETIC — za izven.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 12. septembra, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini: EMONA MARKET, Prešernova 1/a in ROŽCA, samopostrežna trgovina na Javorniku, O. Novaka 8.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 34. ŠTEVILKE ŽELEZARJA:

Keopsova, palec, ostritev, orada, piramida, resor, nokota, tat, most, in, Fala, Ake, kvar, Kirs, spirala, rt, leak, oko, antolit, tren, oni, Sava, Faros, briga, Parbat, IC, raztalina, ON, Donava, Oona, GR, Bojan, Si, ftiza, Adamič, Rus, elizija, kariatura, linolej, drs, Asam, naton.

PREKLIC ODPRODAJE

Železarski izobraževalni center Jesenice preklicuje odprodajo osnovnega sredstva:

— strožnica TES 2250/1500 (motor ne dela).

Prodaja je bila objavljena v prejšnji številki Železarja, 3. septembra.

ČLANOM DU JESENICE

Društvo upokojencev Jesenice vabi svoje člane v sredo, 7. oktobra, na enodnevni avtobusni izlet v Ribnico, Kočevje, Bazo 20 in Dolenjske Toplice s povratkom čez Dvor, Žužemberk, Zagradec, Ivančno Gorico, Ljubljano.

Cena izleta je 300,00 dinarjev. V ceno je vrstunano kosilo, ki bo v Dolenjskih Toplicah in prevoz (350 km).

Avtobus bo odpeljal z Jesenic izpred Čufarja ob 5. uri zjutraj s postanki na vseh avtobusnih postajališčih do Javornika.

Prijave z vplačilom sprejemamo v društveni pisarni vsak torek in petek ob 18. do 18. ure do 29. septembra, oziroma do zasedbe mest v avtobusu.

Pohitite s prijavi in ne čakajte na zadnje dni!

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

12. in 13. septembra avstralski zabavni dok. barvni film ABC OD LJUBEZNI DO SEKSA, režija John Lamond, ob 17. in 19. uri.

Mladini do dopolnjenega 15. leta ne dovolimo ogleda.

14. in 15. septembra franc. bar. komedija HRABRO BEŽIMO, režija Yves Robert, v gl. vlogi Jean-Loup Dabadie, ob 17. in 19. uri.

16. septembra amer. barvni grozlj. film MANITOV HUDOBNI DUH, režija William Girdler, v gl. vlogi Tony Curtis, ob 17. in 19. uri.

18. septembra italij. barvna ljub. drama PUTANA, režija Piak Poster, v gl. vlogi Manop Aswather, ob 17. in 19. uri.

19. in 20. septembra grški barvni krim. film ZAROTA OKOLI NAFTE, režija Andrea Kalia, v gl. vlogi Larry Daniels, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

12. in 13. septembra franc. barv. kom. HRABRO BEŽIMO ob 18. in 20. uri.

14. in 15. septembra avstralski dok. barv. film ABC OD LJUBEZNI DO SEKSA ob 18. in 20. uri.

Mladini do dopolnjenega 15. leta ne dovolimo ogleda.

17. septembra amer. barvni grozlj. film MANITOV HUDOBNI DUH ob 18. in 20. uri.

18. septembra amer. barvni psih. drama STEKLENI ZVONEC ob 18. in 20. uri.

19. in 20. septembra nem. barvni krim. film JAZ SEM TVOJ MORILEC ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

12. septembra italij. barvni pust. film ŠERIF V DOLINI NILA ob 20. uri.

16. septembra franc. barv. kom. HRABRO BEŽIMO ob 20. uri.

19. septembra avstral. dokum. barvni film ABC OD LJUBEZNI DO SEKSA ob 20. uri.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

12. septembra amer. barvni krim. film OČI LAURE MARS ob 19.30.

13. septembra italij. barvni pust. film ŠERIF IZ DOLINE NILA ob 19.30.

19. septembra franc. barv. komed. HRABRO BEŽIMO ob 19.30.

20. septembra avstral. barv. dok. film ABC OD LJUBEZNI DO SEKSA ob 19.30.

PRIČETEK REDNE VADBE V TVD PARTIZAN JESENICE

TVD Partizan Jesenice, društvo za telesno vzgojo in športno rekreacijo, obvešča vse svoje člane, da pričnjen v ponedeljek, 7. septembra, z redno vadbo v domu Staneta Bokala po naslednjem urniku:

— PONEDELJEK: od 20. do 22. ure rekreacija za člane,

— TOREK in ČETRTEK: od 17. do 18. ure mlajše pionirke (predšolske); od 18. do 19. ure pionirke (7 do 13 let); od 19. do 20. ure mladinke (od 13 do 18 let);

— SREDA in PETEK: od 17. do 18. ure mlajši pionirji (predšolski); od 18. do 19. ure pionirji (7 do 13 let); od 19. do 20. ure mladinci (13 do 18 let);

— PONEDELJEK IN SREDA: od 20. do 22. ure rekreacija za člane;

— TOREK in ČETRTEK: od 20. do 22. ure rekreacija za članice.

Poleg dosedanjih članov društvo vabi v svoje prostore tudi nove člane, od najmlajših do najstarejših. Pridružite se nam, čim več nas bo, lepše bo.

PROGRAM PRIREDITEV V ŠPORTNEM PARKU V PODMEŽAKLJI DO 20. SEPTEMBRA

REKREACIJSKO DRSANJE:

— petek, 11. septembra, od 20. do 22. ure za Železarno.

— sobota, 12. septembra, od 14. do 18. ure.

— nedelja, 13. septembra od 14. do 18. ure in od 17. do 19. ure.

HOKEJSKE PRIREDITVE:

— sobota, 12. septembra, ob 18.30 mednarodna tekma za karavanski pokal HK Jesenice : KAC Klagenfurt (Celovec); vstopnina: odrasli 70,00 din, otroci, dijaki, vojski 20,00 din.

NOGOMET:

— nedelja, 13. septembra, ob 12. uri predtekma mladincev NK Jesenice : NK Hrastnik; ob 16. uri slovensko prvenstvo — člani NK Jesenice : NK Tabor Jadran, vstopnina odrasli 20,00 din, otroci, dijaki, vojski prosto.

DRESURA PSOV:

— nedelja, 13. septembra, ob 14. uri nastop šolanih psov; vstopnina odrasli 20,00 din, otroci, dijaki, vojski prosto.

KOŠARKA:

— nedelja, 13. septembra, ob 9. uri gorenjsko prvenstvo — kadeti; vstopnina ni.

— nedelja, 20. septembra, ob 9. uri gorenjsko prvenstvo — kadeti; vstopnina ni.

KEGLJIŠČE:

— od ponedeljka, 14. septembra, je kegljišče ponovno odprto za vse obiskovalce.

14. septembra je tudi pričetek kegljanja za člane kolektiva Železarne po že dogovorjenem razporedu.

Cena za enournno uporabo ene steze kegljišča je 60,00 din, oziroma 15,00 dinarjev za žeton.

OSTALO:

četrtek, 10. septembra in torek, 15. septembra, stalna akcija NA TEKU SE DOBIMO: zbor udeležencev ob 17. uri pred športno-kulturno dvorano.

BALINANJE:

— na balnišču bo do predvidoma 18. septembra vsak delavnik od 15.30 naprej prvenstvo Železarne v balinanju.

Iz pisarne SD Jesenice

PRIČETEK REDNE VADBE V TVD PARTIZAN JAVORNIK-KOROŠKA BELA

TVD Partizan Javornik-Koroška Bela obvešča vse svoje člane in rekreativce, da pričnjen v ponedeljek, 14. septembra, z redno vadbo v domu po naslednjem urniku:

— ponedeljek: od 17.15 do 18.15 cicibani in pionirji, od 18.15 do 19.15 mlajši pionirji, od 19.15 do 20.15 starejši pionirji, od 20.15 do 21.15 košarka;

— torek: od 15. do 17. ure košarka SSD osnovne šole Koroška Bela, 18.15 do 19.15 mlajše pionirke, 20.15 do 21.15 članice;

— sredo: od 15. ure do 18.15 lokostrelci, od 18.15 do 19.15 mlajši pionirji, od 19.15 do 20.15 starejši pionirji, od 20.15 do 21.15 odbojka;

— četrtek: od 15. do 17. ure košarka SSD osnovne šole Koroška Bela, od 18.15 do 19.15 mlajše pionirke, od 20.15 do 21.15 rekreacija;

— petek: od 15. ure do 18.15 lokostrelci.

Poleg dosedanjih članov društva vabimo k sodelovanju tudi ostale prebivalce, zlasti pa mladino.

RAZPORED REKREACIJSKIH UR ZA DELAVCE TOZD IN DELOVNIH SKUPNOSTI OD 14. SEPTEMBRA 1981 DO 31. MAJA 1982

KEGLJANJE NA ASFALTU	9. — 12. ure	15. — 16. ure	16. — 17. ure	17. — 18. ure	18. — 19. ure	19. — 20. ure	20. — 21. ure	21. — 22. ure
PONEDELJEK	1. steza 2. steza 3. steza 4. steza	Žičarna Plavž Jeklarna Valj. bl. št.	PLAVŽ JEKLARNA	VALJ. ŽICE HV BELA	VZDRŽEVANJE		STROJ. DELAVNICE ENERG. STROJ. DEL.	
SREDA	1. steza 2. steza 3. steza 4. steza	Vzdrževanje Jeklovlek Stroj. del. Remont. del.	KS ZSMS KS ZSMS	LIVARNA VALJ. 2400		ŽIČARNA ELEKTRODE VRATNI PODBOJ JEKLOVLEH	DELOVNE SKUPNOSTI	
PETEK	1. steza 2. steza 3. steza 4. steza	Remont. del. Vzdrževanje Energetika Transport	Prosto za delavce ZJ	PROFILAR. ŽEKLJAR.	TRANSPORT DRUŽB. — P.Ž.Ž. HV Jes.	DELAVKE ZJ	REMONTNE DELAVNICE	
SOBOTA	1. steza 2. steza 3. steza 4. steza	Mladina ZJ Mladina ZJ Upokoj. ZJ Upokoj. ZJ	PROSTO ZA DELAVCE ZJ					

DRSANJE: vsak petek od 20. do 22. ure

TELOVADNICA ŽIC: TOREK — rekreacija od 20. do 22. ure

SREDA — interesna skupina — KOŠARKA od 18. do 20. ure

ČETRTEK — rekreacija od 20. do 22. ure

PETEK — interesna skupina — ODBOJKA od 20. do 22. ure

PLES NA LEDENI PLOSKVI SE JE ZAČEL

V petek, 4. septembra, se je v športni dvorani v Podmežakliji pričela letošnja hokejska sezona 1981-82. Žal pa je že na prvem srečanju med moštvoma iz Kapfenberga in Jesenice, ki je veljalo za pokal Karavank, prišlo do neželjenega razpletja. Tekma je bila namreč prekinjena v 48. minuti, gostje pa je niso hoteli nadaljevati. Resnično škoda, kajti tekma je bila za začetek sezone zelo dobra in razburljiva, jeseniški hokejisti pa so bili v celoti precej boljši.

Dan pozneje, v soboto, 5. septembra, pa je bila v Podmežakliji na sporedu prav tako tekma za pokal Karavank med Jesenicami in Celjem. Zmagali so domačini, kar smo tudi pričakovali.

JESENICE - MEMPHIS TEAM EC 3:3 PREKINJENO (0:0, 1:3, 2:0)

Dvorana v Podmežakliji, gledalcev 1000, sodniki Vister, Erzen in Čemažar - Jugoslavija.

Strelici za Jesenice Borce, Šuvak in Lah, za goste Dossi 2 in Jakušev.

Izključitve: Jesenice 22 minut, Memphis team 26 minut.

Tekma je obetala resnično hokejsko doživljajo, kajti kljub temu, da gostje trenirajo na ledu že od srede julija meseca, da v njihovih vrstah nastopa odlični, nekoč standardni reprezentant Sovjetske zveze Jakušev in da so Avstrijci le nekaj dni pred dvobojem na Jesenicah premagali na svojem igrišču moštvo Jesenic kar z 12:3, so bili domačini že v prvi tretjini precej boljši. Imeli so vrsto izrednih priložnosti, vendar se jim je pred vrati odličnega Franza Schilcherja poznalo, da so nezanemljivi. To ni niti tako čudno, saj trenirajo na ledu le dobra dva tedna.

Solidno - za začetek sezone zelo dobro igro - so jeseniški hokejisti nadaljevali tudi v drugi tretjini, vendar pa so gostje v 25., 28. in 29. minuti dosegli tri zadetke in v petih stihir minutah povedli s 3:1.

To seveda ni zlomilo domačinov, ki so vse bolj grešili, vendar niso igrali podrejene vloge.

V zadnjem delu so Jeseničani že na začetku zaigrali odlično in so se ugodne prilike kar vrstile pred vrati gostov. V 46. minuti je Šuvak drugič zadel Schilcherjevo mrežo. Prav pri tem je prišlo do neželjenega incidenta, ko je glavni sodnik najprej kaznoval vratarja gostov, ko pa mu je ta še ugovarjal in ga žalil, ga je izključil do konca tekme.

Minuto za tem so Jeseničani dosegli še tretji zadetek, v njihovi prvi naslednji akciji pa je prišlo do nešportnega izpada gostov, ko so pri prekršku nad jeseniškim igralcem pri pretepu uporabili še palice. Prišlo je do prekinitve in pretepa, po katerem (tudi sami ne vemo zakaj) gostje niso hoteli nadaljevati igre.

Tako se je tekma nešportno končala, ob tem pa je zanimivo, da so pretep z nešportnim početjem izzvali prav gostje, torej tisti, ki pozneje tekme niso hoteli nadaljevati.

JESENICE - CINKARNA CELJE 14:5 (5:1, 6:2, 3:2)

Dvorana v Podmežakliji, gledalcev 800, sodniki Dremelj in Čemažar z Jesenic in Ulčar z Bleda.

Strelici so bili za Jesenice: Bešič in M. Horvat po 4, Šuvak in S. Šcap po dva, Lah in B. Pajk pa enega; za goste pa Vertovšek dva, Bratec, Filipovič in Jan po enega.

Izključitve Jesenice 8 minut, Cinkarna 10 minut.

Kljub visoki zmagi se jeseniški hokejisti niso toliko trudili kot dan prej proti Kapfenbergu. To jim ni bilo niti potrebno, kajti igralci iz Celja, ki bodo v letošnji sezoni nastopili z imenom Cinkarna (to podjetje je prevzelo patronat nad celjaskimi hokejisti), še niso v formi, pa tudi nastopili so brez nekaterih igralcev. Igra sicer ni navdušila, ni pa tudi razočarala, saj so gledalci videli nekaj zelo lepih zadetkov.

V soboto, 12. septembra, bo na Jesenicah gostoval večkratni državni prvak Avstrije KAC iz Celovca. Tudi ta tekma bo veljala za pokal Karavank, pričela pa se bo ob 18.30.

OLIMPIJA: JESENICE (MLADINCI) 0:0

V nedeljo, 6. septembra, so mladi nogometaši NK Jesenice gostovali v Ljubljani pri ekipi Olimpije in dosegli lep uspeh, saj so odvzeli točko renomiranemu nasprotniku.

Nastopili so: Spahić, Hrast, Trkulja, Omanović, Okršar, Balić, Čerin, Ivelja, Hadžiulejmanović, Bešić, Šabanović.

KOČEVJE: JESENICE (ČLANI) 1:0 3:3

V drugem kolu območne nogometne lige zahod so jeseniški nogometaši v nedeljo, 6. septembra, gostovali pri istoimenski ekipi Na mokrem, vendar zelo dobrem igrišču sta si ekipi zasluženo razdelili točki. Domači so bili sicer prvih petnajst minut boljši nasprotnik, ko so dosegli tudi edini zadetek v prvem delu. Za tem pa so Jeseničani prevzeli pobudo in gledali smo zelo dobro igro. Jeseničani so domačine pritisnili pred njihov šestnajstmetrski prostor, plod tega pa je bilo tudi izenačenje.

Domači so nato po dveh nasprotnih napadih dosegli dva zadetka. Pri tem pa moramo reči, da je gostujoča obramba na tem srečanju igrala zelo slabo in da so domači vse zadetke dosegli po napakah gostov.

Zadetke so dosegli: Troha, Kramar, Breznik (avtogol).

Nastopili so: Tokić, Bakonić, Bergant, (Sulejmanović), Osmičević, Ignjatović, Troha, Pihler (Panić), Bešić, Kramar, Kovačić, Krivić.

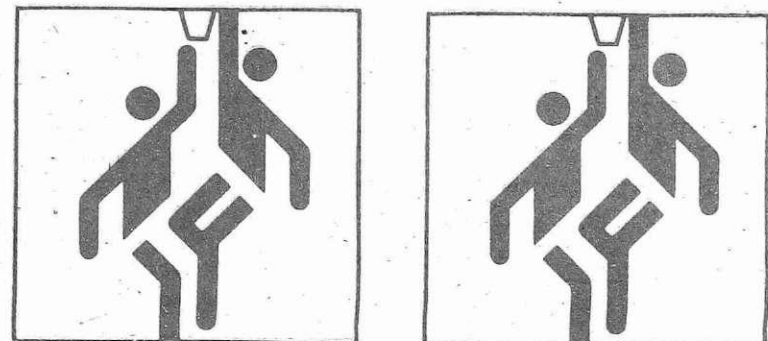
Danes, v četrtek, 10. septembra, bo na igrišču v Podmežakliji gostoval Slovan iz Ljubljane, član SNL. Tekma bo ob 16. uri.

V nedeljo, 13. septembra, pa bo prvenstvena tekma s kandidatom za prvačka te lige - ekipo Tabor - Jadran iz Sežane. Srečanje se bo začelo ob 16. uri na igrišču v Podmežakliji.

ZK

V nedeljo na Kresu (Foto I. Dolenc)

ZMAGA IN PORAZ ČLANOV

V tekmi za jugoslovanski pokal v polfinalu tekmovala v okviru Gorenjske so jeseniški košarkarji izgubili v Kranju proti moštvi, ki ga sestavljajo člani sedanjega članskega moštva Triglav iz Kranja in nekateri starejši košarkarji, ki danes igrajo v rekreacijski ligi. Jeseničani so izgubili s šestimi točkami razlike po pristranskem sojenju domačih sodnikov, ki sta že na začetku tekme neupravičeno izključila Smoleja, saj izključitve ni zaslužil. Moštvo kranjskih košarkarjev, ki je poleg ekipe Jesenic premagalo še ekipo Triglava in Lokainvesta, je s tem osvojilo naslov gorenjskega prvaka.

Rezultat: 76:82 (40:41).

Za Jesenice so nastopili: Novak, Rizvanović, Jelovečan, Subotić, Berginc, Grzešić, Božić, Brant, Matočec, Vezosi, Domešek, Smolej.

V tekmi za gorenjsko prvenstvo pa so Jeseničani doma na igrišču v Podmežakliji ob deževnem vremenu in na splošek igrišču premagali Gorenjo vas 58:55 (33:23). Domačini so igrali slabo, naredili so vse preveč napak, predvsem pri podajah.

Igrali so: Novak, Rizvanović, Jelovečan, Subotić, Berginc, Grzešić, Božić, Brant, Matočec in Domešek. Sodila sta Šilar (Dovje) in Geltar (Radovljica).

SPORED BUNDERLOVEGA MEMORIALA

Turnir bo v torek, 15. septembra, v dvorani ŽIC po naslednjem razporedu:

- ob 16. uri Jesenice: Slovan Ljubljana

- ob 17.30 Slovan: Iskra Olimpija Ljubljana

- ob 19. uri Jesenice: Iskra Olimpija.

JESENICE B: JESENICE A (KADETINJE) 46:52 (22:19)

Domači ekipi kadetinj sta se v nedeljo, 6. septembra, pomerili med seboj v gorenjski ligi. V A ekipi igra nekaj igralcev iz prve klubske ekipe, zato so mnogi pričakovali, da bodo z lahkoto opravili z B ekipo, v kateri igrajo dekleta osnovne šole Prežihov Vošnjak, ki so v popreju leto ali celo več mlajše od igralcev v A ekipi. Vendar pa je tekma pokazala drugačno sliko.

Večino tekme so bile boljše kadetinke B ekipe, ki so igrale zares agresivno in hitro, poleg tega pa se je videlo, da so uigrane, kar se za A ekipo ne more trdit. Igralke A ekipe so med tekmo naredile veliko napak, ki si jih s svojim znanjem in izkušnostjo ne bi smele privoščiti.

Zmago si je A ekipa zagotovila v zadnjih minutah tekme, ko so njene igralke zaigrale vsaj približno tako, kot bi morale in kot znajo.

Jesenice B: Bartelj 4, Čatak 6, Hadžiulejmanović 12, Berus 4, Kelih 16, Subotić, Smitan, Pilipović, Ključević 3, Huzejnović, Alisić S., Alisić T. 1.

NASTOP ŠOLANIH PSOV NA JESENICAH

Delavce TOZD obveščamo, da Kinološko društvo Bled prireja nastop šolanih psov v nedeljo, 13. septembra, ob 14. uri na rimboretu na igrišču v športnem parku v Podmežakliji.

Nastopajoča ekipa bo pokazala učinkovitost in sposobnost psa, njegovo uporabnost, delavnost in borbennost.

Ogled prireditve priporočamo vsem, zlasti odgovornim organizatorjem za ljudsko obrambo in družbeno samozagajanje in lastnikom psov, ker bodo lahko videli in spoznali sposobnosti šolanege psa, hkrati pa jim bo ogled tudi v premislek, kakšnega prijatelja si lahko pridobijo, če ga naučijo delovnih veščin.

STALNA TELESNA VADBA POMENI ZDRAVJE IN VITALNOST

(IV. nadaljevanje)

V prejšnjih sestavkih smo prišli do nekaterih testnih tabel. Med tem mi je prišla v roke najnovejša knjiga dr. Cooperja, ki je ponovno dopolnjena z novimi znanstvenimi

2400 m v minutah za ženske

kategorija fizične sposobnosti	starostne skupine			
	do 30	30-39	40-49	50 in več
I. zelo slabo	19,01	19,31	20,01	20,31 in več
II. slaba	19,00-18,31	19,30-19,01	20,00-19,31	20,30-20,01
III. srednja	18,30-15,55	19,00-16,31	19,30-17,31	20,00-19,01
IV. dobra	15,54-13,31	16,30-14,31	17,30-15,56	19,00-16,31
V. odlična	13,30 in manj	14,30 in manj	15,55 in manj	16,30 in manj

V novi knjigi je dr. Cooper objavil tudi testne tabele za hojo v 12 minutah, kakor tudi za plavanje v enakem času. Skratka razvoj znanosti na področju aerobnega treniranja zelo hitro napreduje. Vendar pa moram poudariti, da ni naš namen predstaviti širši javnosti samo teste, temveč so važnejši programi vadbe za posamezne starostne skupine. Mislim, da smo v dosedanjih sestavkih dobili dovolj osnovnega znanja, ki ga bomo koristno uporabili pri krepitvi našega zdravja s telesno vadbo. Preden pričnemo s posameznimi tabelami, oziroma programi, je prav, da opozorimo, da je potrebno te programe izvrševati redno vsak dan, če hočemo doseči zaželen učinek.

8. PAKET PROGRAMOV VADBE:

V sestavkih bom navajal programe, ki jih v naših jeseniških razmerah, ki so žal sila skromne, lahko izvedemo.

8. 1. PROGRAM VADBE HOJE:

teden	skupina do 30 let				od 30-39 let			
	dolž. steze v m	čas v min	število vaj	število točk	dolžina steze v m	čas v min	število vaj	število točk
1.	3200	35,00	3	9	3200	36,00	3	9
2.	3200	34,00	3	9	3200	35,00	3	9
3.	3200	33,00	3	9	3200	34,00	3	9
4.	3200	32,00	4	12	3200	32,30	4	12
5.	3200	31,00	4	12	3200	31,00	4	12
6.	3200	30,00	4	12	3200	30,00	4	12
7.	3200	29,00	4	12	3200	29,00	4	12
8.	3200	28,00	4	12	3200	28,30	4	12
9.	4000	34,00	4	16	4000	35,30	4	16
10.	4000	33,00	4	16	4000	34,30	4	16
11.	4800	42,00	4	24	4800	43,15	4	24
12.	4800	41,00	5	32	4800	42,30	5	32

teden	skupina od 40 do 49 let				skupina nad 50 let			
	dolž. steze v m	čas v min	število vaj	število točk	dolžina steze v m	čas v min	število vaj	število točk
1.	3200	38,00	3	9	2400	29,30	4	8
2.	3200	36,00	3	9	2400	28,00	4	8
3.	3200	35,00	3	9	2400	26,00	4	8
4.	3200	34,00	3	9	3200	36,00	4	12
5.	3200	32,00	4	12	3200	35,00	4	12
6.	3200	30,30	4	12	3200	34,00	4	12
7.	3200	29,30	4	12	3200	32,00	4	12
8.	3200	28,45	4	12	3200	31,00	4	12
9.	4000	36,00	4	16	4000	38,00	4	16
10.	4000	35,45	4	16	4000	37,45	4	16
11.	4000	35,30	4	16	4000	37,00	4	16
12.	4800	43,15	5	32	4000	37,00	4	16

Če natančno pregledamo tabele hoje, lahko vidimo, da že sestava sama omogoča postopno napredovanje. Pri tem moram opozoriti, da se po dvanajstem tednu vadbe trenira naprej na isti dolžini in enakem času kot v 12. tednu. Le skupina nad 50 let naj po dvanajstem tednu napreduje do šestnajstega tabora.

13. 4800 m 44,00 min.
14. 4800 m 43,00 min.
15. 4800 m 43,00 min.
16. 4800 m 42,30 min.

Vadijo naj štirikrat tedensko, po šestnajstem tednu pa naj preidejo na petkrat tedensko!

V zimskem času lahko za vadbo uporabimo kar stopnice. Rabite samo deset stopnic visokih od 15 do 17 cm. Pri tem pazite, da v prvih šestih tednih vadite predpisani čas (v minutah), vendar s prekinitvami, tako da hodite vmes počasneje. Poglejmo si tabele:

teden	skup. do 30 let				od 30 do 39 let			
	popoln krog	čas v min	število vaj	število točk	popoln krog	čas v min	število vaj	število točk
1.	5	10,00	3	0	5	10,00	3	0
2.	5	10,00	3	0	5	10,00	3	0
3.	5	10,00	3	0	5	10,00	3	0
4.	5	12,00	3	0	5	12,00	3	0
5.	5	12,00	3	0	5	12,00	3	0
6.	5	12,00	3	0	5	12,00	3	0
7.	6	8,30	4	8	6	7,30	4	7
8.	6	8,30	4	8	6	8,30	4	8
9.	7	10,00	5	12	7	9,00	4	12
10.	7	10,30	5	12	7	10,30	5	12
11.	8	11,30	5	16	8	11,00	5	16
12.	8	13,30	5	30	8	13,00	5	30

Morda se bo kdo vprašal, zakaj nenadoma v sedmem tednu takšen časovni skok navzdol. To gre na račun vmesnega počivanja v prvih šestih tednih vadbe.

teden	od 40 do 49 let				nad 50 let			
	popoln krog	čas v min	število vaj	število točk	popoln krog	čas v min	število vaj	število točk
1.	5	10,00	3	0	5	7,30	3	0
2.	5	10,00	3	0	5	7,30	3	0
3.	5	10,00	3	0	5	10,00	3	0
4.	5	12,00	3	0	5	10,00	3	0
5.	5	12,00	3	0	5	12,00	3	0
6.	5	12,00	3	0	5	12,00	3	0
7.	6	7,30	4	7	6	8,30	4	6
8.	6	8,30	4	8	6	7,30	4	7
9.	7	9,00	4	12	6	8,30	5	10
10.	7	10,30	5	12	7	9,00	4	12
11.	8	11,00	5	16	7	10,30	4	14
12.	8	13,00	5	30	7	10,30	5	17,5
13.	-	-	-	-	8	11,00	5	25
14.	-	-	-	-	8	13,00	5	30

Tudi pri tem načinu vadbe mora starostna skupina nad 50 let napredovati počasneje, tako da šele po 13. tednu prične z napornejšo vadbo. Naj na koncu današnje sestavke poskušam prepričati tudi tiste, ki do sedaj trdijo, da za redno vadbo nimajo časa. Mislim, da si bo 20 minut časa na dan lahko vsakdo privoščil za svoje zdravje in za boljše počutje!

(se nadaljuje)

B. Jeršin

